

VLADIMIR FÉDOROVSKI

A close-up portrait of Vladimir Putin, looking directly at the camera with a serious expression. He is wearing a dark suit, a white shirt, and a red patterned tie. The background is dark and out of focus.

POUTINE

l'itinéraire secret

İçindekiler

[Başlık](#)

[Aynı yazardan](#)

[Telif hakkı](#)

[karşılaşma](#)

[Tarihsel etkiler](#)

[Kirov'un suikastı](#)

[Leningrad Kuşatması](#)

[Saint Petersburg'un hayaletleri](#)

[Küçük adam](#)

[Gençlik yılları: Kruşçev'den Brejnev'e](#)

[Düşünce lideri](#)

[KGB'li adam](#)

[Gorbaçov yılları](#)

[KGB gücüne tutunuyor](#)

Aynı yazardan

EDITIONS DU ROCHER'DA

Casusların Romantizmi , 2014.

Perestroyka'nın Romanı , 2013.

Çarların Romantizmi , 2013.

Saint Petersburg'un Büyüsü , 2012.

İslamcılık kazanacak mı?, Yeşil Yüzyılın Romanı , derlemede. Alexandre Adler'le, 2012.

Kızıl Yüzyılın Romanı , derlemede. Alexandre Adler'le, 2012.

Rasputin'in Romanı , 2011; Tarihi roman 2012 Grand Prix Palatine.

Casus Romanı , 2011.

Tolstoy'un Romanı , 2010.

Ebedi Rusya'nın Romanları , 2010.

Slav Ruhunun Romanı , 2009.

Stalin'in Hayaleti , 2007; Hafıza Hakkı Ödülü.

Doğu Ekspresinin Romantizmi , 2006; André-Castelot ödülü.

Olağandışı Rusya'nın Romanı , 2005.

Diaghilev ve Monako , 2004.

Le Roman du Kremlin , Le Rocher/Mémorial de Caen, 2004; Louis-Pauwels ödülü, Yılın En İyi Belgesi ödülü.

Saint Petersburg Romantizmi , 2003; Avrupa fiyatı.

Russes Balesinin Gizli Tarihi , 2002; Fransızca Konuşan Yazarlar Ödülü.

Çariçeler , 2002.

DİĞER YAYINCILARDAN

Napolyon ve İskender , Alphée, 2010.

Büyük Catherine'in Aşkları , Alphée/Jean-Paul Bertrand, 2009.

Saygılarımızla sur la France , KE Bitar ve R. Fadel yönetimindeki kolektif çalışma, Seuil, 2007.

Paris-Saint Petersburg: büyük bir aşk hikayesi , Presses de la Renaissance, 2005.

İki Kız Kardeş , Lattes, 2004; Romancılara Ödül.

Soğuk Savaş , Caen Anıtı, 2002.

SSCB'nin Sonu , Caen Anıtı, 2002.

Rasputin'den Putin'e, gölgelerdeki adamlar , Perrin/Mémorial de Caen, 2001; Étretat'ın fiyatı.

Rusya'nın Dönüşü , derlemede. Michel Gur?nkiel, Odile Jacob, 2001 ile birlikte.

Rus Üçgeni , Plon, 1999.

Şeytan Departmanı , Plon, 1996.

Romantik İlham Perileri , derlemede. Gonzague Saint Bris ile, Lattes, 1995.

Rus İlham Perileri , derlemede. Gonzague Saint Bris ile, Lattes, 1993.

Bir Darbenin Gizli Tarihi , derlemede. Ulysse Gosset ile birlikte, Lattes, 1991.

Fransız diplomasisinin tarihi , Éditions de l'Académie Diplomatique, 1985.

Nord Compo tarafından hazırlanmıştır .

karşılaşma

Forbes'a göre "gezegendeki en güçlü adam" olan Vladimir Putin, küçük yaşlardan itibaren farklı bir karakter olma arzusunu gösterdi. Ancak Leningrad'ın bu yerlisi [Bende](#) her zaman birçok yüzü olan, gerçek doğasını bir dizi maskenin ardına saklayan bir varlık olduğu hissini bırakmışım. Bazen belirsiz, bazen yoğun bakışları, kaşlarını çatması veya dudaklarının sabırsız hareketi demirden bir iradeye tanıklık ederken, kayıyor, anlaşılması zor görünüyor. İyi bir gizli servis memuru olarak birden fazla rolü oynamayı öğrendiği açıktır. O zamana kadar izlerini silme sanatında ustalaşan bir adam imajı vermişti. Eski KGB yöntemlerine sadık olduğundan doğuştan bir bukalemun gibi görünüyordu.

En azından 1990'larda St. Petersburg'da onu ilk kez özel olarak gözlemleme fırsatı bulduğumda benim izlenimim buydu. Bu duygu, 1993 yılında, belediye başkanı Anatoly Sobchak'ın daveti üzerine bir film festivalinin jüri üyesi olarak Kuzey'in Venedik'ine gittiğimde beni zaten etkilemişti (dostluğumuz Demokratik Reform çerçevesindeki ortak bağlılığımızdan kaynaklanıyordu). 1991'deki hareket).

Daha Paris'teyken Sobchak bana yardımcısı Putin'i özellikle övmüştü: "Kişisel düzeyde suskun, etkili, çok sadık bir adam. » Daha sonra bana tekrar şunları söyledi: "O, gizli ajanın arketipi değil, özel bir karakter! KGB casusunun karikatürüyle alakası yok. » Saint Petersburg'da kaldığım süre boyunca, Rusya'nın gelecekteki başkanının konuşmasını koşullara uyarlama yeteneğinden etkilenen tek kişi ben değildim (o sırada onu nasıl bir kaderin beklediğinden şüphelenmekten çok uzaktaydım) .

Putin var olmanın keyfini çıkaracak bir adama pek benzemiyordu. Bu onun doğasında yoktu. Casusluk okulunun geleneksel uygulamalarına uygun olarak, muhataplarının tamamını kendisinin de onlardan biri olduğuna inandırdı: Herkesin kendisini yansıttığı, kendini bulduğu bir ayna. Bazen onların jestlerini, tavırlarını, konuşma tarzlarını taklit etmekten çekinmezdi. Gizli ajan olarak çalıştığı yıllar boyunca geliştirdiği bu yetenek, onun her türlü kalıba şaşırtıcı bir kolaylıkla uyum sağlamasına olanak tanıyordu.

1. 7 Ekim 1952'de orada mütevazı kökene sahip bir ailenin çocuğı olarak dünyaya geldi.

Tarihsel etkiler

Anatoly Sobchak'a göre üç "kurucu unsur" (bunlar onun kendi sözleridir!) genç Putin'in kişiliğini kesin olarak şekillendirdi: Stalin yönetimindeki Leningrad'ın siyasi figürü Sergei Kirov'a düzenlenen suikast, ilk kitlesel tasfiye partisinin bahanesi oldu. İkinci Dünya Savaşı sırasında şehrin kuşatılması ve "St. Petersburg'un ruhu".

Çarların eski başkentinin olağanüstü büyüleyici atmosferi ve 1941-1944 yıllarındaki korkunç ablukanın insanların zihninde yarattığı etki açıkça görülüyorsa, başlangıçta Stalinist mirasın önemi konusunda daha şüpheciydim. Putin'in. Ancak arkadaşım Sobchak'ın sözlerinin geçerliliği çok daha sonra, 2000 yılında, Rusya Federasyonu'nun yeni seçilen başkanının başlangıçta şunu ilan etmesiyle gün ışığına çıktı: "Rus halkının güçlü çarlara dair uzun bir geleneği var..." Esasen Stalin'di. söz konusu. İdeolojik olarak Putin bu noktada ustalıkla oynadı ve Lenin'in kınanarak halefinin, özellikle de Nazizm'e karşı mücadele yoluyla, imparatorluğun düzeninin ve güvenliğinin sembolü olan halefinin yavaş yavaş rehabilitasyonu yönünde çağrıda bulundu.

Lenin komünist doktriniydi. Stalin çarların, ebedi Rusya'nın ihtişamıdır. Lenin'i gömün. Kalıntılarını bir kasada yok edin. Korkunç İvan ve Büyük Petro'nun varisi gibi davranan Kızıl Çar Stalin'i onurlandırın. Burada, kendisini Tanrı'nın Rusya'yı kurtarmak ve büyüklüğünü yeniden tesis etmek için gönderdiği Romanovların ilkinin reenkarnasyonu olarak gören Putin'in kurduğu tarihi köprünün ölçüsünü alıyoruz. Aynı zamanda belirsizliği ortaya koyan şu cümlesi de vardı: "SSCB'den pişmanlık duymayan kişinin kalbi yoktur. Pişman olanın akli yoktur..."

Bugünlerde diktatörün çalışmalarının gerekçesi, Rusya Devlet Başkanı için çok değerli olan özel hizmetlerin gerekçesi ile el ele gidiyor gibi görünüyor. "Halkların küçük babası" milyonlarca varlığı feda etti. Ancak bugün sokaktaki adam, Stalin'in suçlarını temize çıkarma eğiliminde ve silah endüstrileri, nükleer silahlar, füzeler ve uzay macerası, Doğu

Avrupa taşkınları veya Üçüncü Dünya'ya nüfuz gibi "sisteminin miras bıraktığı varlıkları" vurguluyor. .

Güçlü adamın gerçek nostaljisi, bilinen klanlardan ve gizli iş ağlarından oluşan rengarenk bir koalisyon tarafından ifade ediliyor. Düzenin yeniden sağlanması ya da Putin'in deyimiyle “yönetilen demokrasi” kisvesi altında, 1985-1990 yıllarının özgürlüğe doğru ivmesi, otoriter ve popülist bir rejim lehine tasfiye edildi. Bu istikrar aslında bir rehabilitasyona işaret ediyor: 21. yüzyılda Rusya , paradoksal bir biçimde, sırf Stalinist mirasla daha iyi bütünleşmek için komünizmden vazgeçti. Elbette tek parti ve onun devlet ideolojisi ortadan kalktı ama gizli polisin ve ordunun hakimiyeti, ekonominin ve medyanın kontrolü, çoğulculuğun fiili reddi devam ediyor. Stalin, siyasette, yüksek yönetimde ve ekonomide güvenlik hizmetlerinin tekeli kullanarak, 1991'de SSCB'nin çöküşünün yarattığı uçurum üzerinden günümüzün devlet oligarklarına ulaşıyor.

Kirov'un suikastı

1917 Ekim Devrimi yalnızca büyük siyasi suikast geleneğini sürdürmekle kalmadı. Onu süsledi. Bu operasyonlar arasında, Sergei Kirov'un Aralık 1934'te - Putin'in babasının gençliği sırasında - ölümü, Kremlin'in en büyük gizemlerinden biri olmaya devam ediyor. Adam Leningrad bölgesinin parti sekreterinden başkası değildi. Aynı zamanda varisi olmasa da Stalin'e yakındı.

Aynı bu ilk gününde göl kenarındaki şehre kar yağıyordu ve tutuklamalar başladığında büyük buz küpleri Neva'yı işgal etti. Kirov'un ölümü duyurulduğunda, her şey sona ermiş olan Stalin aynı akşam oraya gitti. KGB'nin son versiyonuna göre cinayet, birkaç yıl önce Troçkist muhalefete mensup olan ve kıskanç olduğu iddia edilen bir koca tarafından işlenmişti. Şehrin bir tutku suçu olduğu söylentileri yayılırken, katilin sorguları kapalı kapılar ardında gerçekleştirildi. Ancak Kızıl Çar'ın varlığı, bir anda büyük bir devlet meselesi haline gelen bu olaya yepyeni bir boyut getirdi. Beş gün boyunca Kremlin'in üstadı bizzat soruşturmanın sorumluluğunu üstlendi, sorgulamaları denetledi, baskıyı organize

etti, ihraç ve sınır dışı etme emrini verdi. Polis memurlarının tamamlamasının aylar alacağı devasa bir dosya.

Büyük Terör yaklaşıyordu... Stalin'in gözünde (ve bu resmi versiyon haline geldi), saldırının sorumluluğu, içinde Lenin'in ilk arkadaşlarının da bulunduğu bir muhalefet grubuna aitti. Dolayısıyla suçlamalar, bir kanser gibi, çok daha sonra diktatörün Kremlin'deki diğer doğrudan işbirlikçilerini de etkileyecekti. SBKP'nin XX. ^{Kongresi} vesilesiyle sunduğu ünlü raporunda Stalin'in ölümüne kadar bu durum gerçekleşmedi. 1956'da ¹ Ocak'ta Kruşçev, yarı örtülü bir şekilde onu, Kirov'un benimsediği politikaya açıkça aykırı pozisyonları takip ederek bu suikastı kendi gizli polisi tarafından gerçekleştirmekle suçladı. Kurbanın 1991 yılına kadar sansürlenен son konuşmaları, Kızıl Çar'ın zorla kolektifleştirme politikasına yönelik giderek daha şiddetli bir eleştiriyi gösteriyordu...

Bütün bunlar sadece tarihsel bir yanlış bilgi miydi? Bu olayda pek çok ayrıntı anlaşılmaz durumda... Sovyet devlet güvenlik servisleri başkanının kendi itirafına göre ^{Dört yıl sonra yargılanıp} vurulan ² kişi, "polis cinayete teşebbüsü engelleyemedi". Bunun yerine yargıya varalım: Saldırının tek tanığı olan Kirov'u korumaktan sorumlu siyasi polisin bir üyesi, ertesi gün, yani 2 Aralık'ta sorguya çekildi ve kısa bir süre sonra, diğer sakinlerin yara almadan kurtulduğu bir araba kazasında öldü... Ve suikastçının eyleminin nedenlerini açıkladığı mektup da aynı anda dosyalardan kayboldu...

O an için Leningrad titriyordu. Korku, ihbar, polis terörü hüküm sürdü. Kindarlık artık yalnızca "sınıf düşmanlarının" üzerine düşmeyecek; aynı zamanda güvenilir, sadık parti adamlarını, pek çok siyasi cinayetin sorumlusu olan seçilmiş bürokratları ve doğrudan ya da dolaylı olarak ikincisini bilme talihsizliğine sahip olanları da etkileyecek. . Diktatörün gerçek veya potansiyel düşmanlarının kesin olarak ortadan kaldırılması için doğru an gelmişti. Stalin, Kirov'un naaşına Moskova'ya kadar eşlik ederek ona Kızıl Meydan'da görkemli bir cenaze töreni düzenledi. Basın "eski Bolşeviklerin" tutuklanmasıyla ilgili tek kelime etmedi. Mesele kamuoyu hazırlamaktı... Stalin, binlerce boyarının öldürülmesi emrini vererek terör senaryosunu bizzat yazdı. O andan itibaren Kremlin'in yaşamı artık hiçbir sınır veya tabu tanımayacaktı.

Saint Petersburg belediye başkanı Sobchak bana, genç Putin'in Stalinist dönem tarihine olan ilgisinin kıvılcımını bu olayın çıkardığını söyledi. Bu yeni algı, Leningrad kuşatması sırasında meydana gelen dramatik olaylara ilişkin farkındalığıyla kısa süre sonra pekişti.

Leningrad Kuşatması

İkinci Dünya Savaşı'nın en trajik dönemlerinden biri olan abluka, Eylül 1941'den Ocak 1944'e kadar sürmüş ve çoğunlukla kıtlık ve soğuk nedeniyle, acıları tarif edilemeyecek derecede dokuz yüz bine yakın mağdurun yaşanmasına neden olmuştur. Her ne kadar kendilerini terk edilmiş hissettikleri, dünyayla bağlantısı kesilmiş dev bir getto gibi olsalar da, Leningrad sakinleri, düşmanlıklar süresince olağanüstü bir cesaret gösterdiler.

Kuşatma, Saint Petersburg'un doğuştan gelen zayıflıklarını yeniden canlandırdı: Almanların ilmiğin kapanması için Schlüsselbourg kalesini - "anahtar" - alması yeterliydi ve şehrin "ikinci ölümüne" tanık olduk.

Mezarım olmadın sen,

Granit şehri, cehennem gibi ve pahalı şehir,

Solgun, donmuş ve dilsizsin.

Vedamız yalnızca bir yanılsamadır:

Ben senden ayrılmazım

Gölge duvarlarında,

Benim yansımam sizin kanallarınızda.

Hermitage'nin odalarındaki ayak seslerim,

Arkadaşımin benimle takıldığı yer.

[...]

Ve şehrim kutulanmış halde kaldı...

Mezar stelleri ağırdır

Uykusuz gözlerinde³.

Putin, ablukanın sivil kurbanlarının anısına ithaf edilen bu şiiri, gölgelerle dolu bir Leningrad hissi vermesi ve şikayetlerinin yankısını yansıtmayı nedeniyle alıntılamaı sevir: "Okuduğumda hatırlıyorum ve seslerini duyuyorum.] yüksek sesle ve bu gizli koro bu çalışmayı benim gözümde haklı çıkarıyor. »

Nazilerin kurbanı olan şehit bir şehir olan Leningrad da aynı zamanda utanç içinde tutulduğu ve Stalinist rejimden diğerlerinden daha fazla acı çektiği izlenimini uyandırıyor. Şair şöyle devam etti:

Sıkı dudaklar, Rusya

Ancak doğruya doğru gidiyordu.

Hitler'in kendisi, ya Devrim'in beşiği olduğu için, ya da belki de "Slav dehası"nın küstah bir göstergesi olan mimari çalışmalarında Berlin'i kıskanacak hiçbir şey olmadığı için, buranın yerle bir edilmesi emrini vermişti. Savaşın acısı böylece Leningrad'ı taşlarına daha da sıkı bağlayacak bir kan bağı oluşturmuştu. Sakinleri onu kurtarmak için her şeyi denemişti. Ancak çok sayıda tedbire (heykellerin gömülmesi, koleksiyonların boşaltılması, aralıksız Alman topçu saldırıları sırasında kum torbalarıyla korunan binalar) rağmen hasar oldukça büyüktü. Çevredeki imparatorluk konutlarını işgal eden Alman ordusu, tüm büyük sarayları boşaltırken yaktı, Büyük Peterhof Şelalesi'ni dinamitleti ve prestijli koleksiyonları yağmaladı.

Zar zor kurtarılan Leningrad, ölçeği ve kapsamlılığıyla belki de tarihte benzeri görülmemiş bir restorasyon çalışmasına girişti. Mesele sadece Almanların geride bıraktığı harabeleri restore etmek değildi. Her şeyden önce, antik teknikleri kullanarak sarayları ilk

halleriyle yeniden inşa etmeye başladık. Her şeyden önce imparatorluk konutlarının restorasyonu şehre mirasının önemini gösterdi. Leningrad, geçmiş ihtişamını onararak, Sovyet döneminin damgasını vurduğu ve bu görkemli zamanlardan yalnızca özet bir miras olarak kalan dramatik bir tarihe karşı gurur ve sevgi dolu bir duruşa sığındı. Daha önce yalnızca diğer başkentlere referansla tanımlanmış olsa da - "Kuzey Venedik", "yeni Amsterdam", "Kuzeyin Palmira'sı" - Petersburg-Petrograd-Leningrad birdenbire kendine ait bir tarih edindi.

Şehrin ve Petersburg prestijinin bu yeniden doğuşu, genç Vladimir'in hayal gücünü etkilemiş ve özellikle de babasının ablukadan kaçmış olması nedeniyle onda bir benzersizlik duygusunu güçlendirmiş olmalı. NKVD'nin üyesi ⁴ savaş sırasında neredeyse Almanlara yakalanıyordu ama bataklıkların sularına dalıp içi boş bir kamış yardımıyla nefes alarak onlardan kaçmayı başardı. Daha sonra yaşamla ölüm arasında aylarca hastanede kaldı ve topal kaldı. Bu devlet, barış sağlandıktan sonra onu metro vagonları üreten bir fabrikada ustabaşı olarak çalışmaya zorladı.

Saint Petersburg'un hayaletleri

St. Petersburg'da su her yerde mevcuttur. Manzarayı şekillendiriyor ve Fransız mimar Leblond'un yaratıcılığından kaynaklanan gerçek bir adacıklar, köprüler ve kanallar labirenti olan göl kenarındaki şehrin hatlarını çiziyor. Baltık Denizi'nden gelen buzlu rüzgar her yere sızıyor. Sis her şeyi kaplıyor ve sarı, kırılğan, hayaletimsi ışıklardan oluşan bir haleyle rıhtımları siliyor. Orada kış acımasız ve sınırsızdır.

Genç çocuk başından beri bataklıkların ve sislerin içinden çıkan bu şehri, sarı, pembe, gök mavisi, yeşil veya gri binalarını, çift sıra saraylar halinde göz alabildiğine uzanan uçsuz bucaksız Nevsky Bulvarı'nı sevmişti. . . , oteller ve kiliseler, gümüşü kanalları, uykusuz geceleri. Daha sonra kaç kez kendini zamanın dışında asılı kalmış gibi bu hayali atmosfere yavaşça bırakmıştı? Paltosunun deri başlığıyla korunan Putin, başının üzerinde biriken su damlalarına pek dikkat etmedi. Buhar perdeleri içinde "Pierre'in rüyası" ⁵ " ona her zaman derin bir bataklıktan akarak çıkıyormuş gibi geliyordu. Ancak bu uzun doğrusal açıklıklar,

bu heybetli mekanlar, bu görkemli anıtlar, bu süslü park ve bahçelerle her şeyin seyirlik olduğu tiyatro ortamı, haleflerinin zevki gibi kurucusunun gücünü ve dünyaya açıklığını yansıtıyordu.

Catherine II, Alexander I ' Puşkin, Turgenev... Ebedi Rusya'nın değişmez figürleri veya Kirov veya Sobchak gibi zamanının kişilikleri, çarların Rusya'sının tutkulu aşıkları veya Sovyet döneminin nostaljisi, hepsi kendi başlarına katkıda bulundular. sanat, kültür ve tarihle dolu bu şehrin sırlarını ona açığa çıkarmak.

[1.](#) Sovyetler Birliği Komünist Partisi.

[2.](#) Yagoda.

[3.](#) Anna Akhmatova, *Kahramansız Şiir* (1960).

[4.](#) Devlet güvenliğinden sorumlu Sovyet polis teşkilatı, KGB'nin atası.

[5.](#) Şehir 1703 yılında Büyük Petro tarafından kurulmuştur.

Küçük patron

Kasabasında yürüyüşler gencin dikkatini dağıtan birkaç şeyden biriydi. Ancak Saint Petersburg'un büyüğü Vladimir'in kalbine kendiliğinden girmede çünkü çocukluğu daha çok ebeveynlerinin yaşadığı dezavantajlı mahallelere sık sık gitmekle geçti.

1950'lerde, iffetli bir dış görünüşün ardındaki hayatın çok vahşi olduğu ortaya çıktı. Her yerde olduğu gibi gençler vagon girişlerinin altında öpüşüyordu ama orada da kızlara tecavüz edilebiliyordu. Bu küçük haydut dünyası, o zamanlar topluluğun "vaftiz babaları" olarak adlandırılan "hukuk hırsızları"nın paralel evrenini oluşturuyordu. Kanunları, yargıçları ve hedefleriyle Sovyet toplumunda tamamen ayrı bir alan oluşturdu.

bir apartman dairesinde 20 m2'lik bir odada yaşıyordu · Rusya Devlet Başkanı ifadesinde "Beşinci kata kovalarla su taşımak zorunda kaldım" dedi. Çocuk beş yaşındayken annesi ve mahallelerinden yaşlı bir adamla gizlice yakındaki bir kiliseye gitti ve orada vaftiz edildi. Daha sonra okula kaydoldu. Öğretmenleri, zamanının çoğunu patron gibi davranarak geçiren bu zor öğrenciden hemen şikayetçi oldu. Diğer çocuklar ondan korkuyordu çünkü o her zaman savaşıma hazırды. Yoldaşlarıyla birlikte tüm mahalleyi terörize etti ve sık sık rakip bir çeteye karşı karşıya kaldı, bu da ona unutulmaz dayaklar kazandırdı (bunun için babası tarafından defalarca kırbaçlandı). Gerçek bir sokak çocuğu gibi Putin de duygularını saklamayı ve tehdidin nereden geldiğini belirlemeyi öğrendi. Kötü şöhreti nedeniyle "öncü" olabilmek için uzun süre beklemek zorunda kaldı. ¹ " – ancak bu onu çok fazla rahatsız etmedi.

Kelimenin tam anlamıyla elinden tutup onu bu pis sokaklardan antrenman odasına çeken bir judo antrenörü sayesinde kişiliği değişti. On üç yaşındayken Vladimir Putin için spor vazgeçilmez hale geldi. Bu adam onu suçtan kurtardı mı? Bir dizi röportajda ² Şubat'ta Rusya cumhurbaşkanı, geçmişini Leningrad'daki harap bir apartman dairesinde büyüyen,

zamanını fare kovalayarak ve bahçedeki diğer çocuklarla kavga ederek geçirdiği küçük bir Sovyet çocuğu olarak tanımladı: “Gerçekte ben bir pisliktim. » Ve şunu itiraf etti: “Spor yapmasaydım nasıl olurdum bilmiyorum. »

Birkaç yıl sonra, yalnız olduğu kadar parlak bir öğrenci haline gelen genç adam, dans akşamlarına katılmak yerine çalışmayı tercih etti ve nadir boş zamanlarını spora adadı; mükemmel bir judocuydu. Öğretim kadrosunu büyük bir sürprizle, bir Almanca dil başlangıç grubuna bile katıldı. Zaten son derece dikkatli ve titiz, ne düzensizliği ne de disiplinsizliği sevmeyen, aceleci karar vermekten nefret eden biri izlenimi veriyordu. Her şeyden önce akranları arasındaki sadakati ve sadakati takdir ediyordu.

Bu dönemde kafasında sabit bir fikir belirdi: KGB üyeleri arasında olmak. Casus filmlerinden bahsederken bu alışılmadık mesleğe duyduğu heyecanı da gizlemedi: “Bu filmlerde tek bir kişi bütün bir ordudan daha etkilidir! »

Casus olma tutkusu taşıyan Putin, hemen katılmak istediği Leningrad Güvenlik Komitesi'ne başvurdu ve burada hukuki çalışmalara başlaması tavsiye edildi: “Evimize girmenin en iyisi budur. »

Putin'in babası atölyesinde partinin bir numarası olmasına ve Lenin'in o zamanlar Stalin'in aşçısı olan kendi babasına rağmen, mühendis olmayı çok istediği oğlunun seçimi onu hayal kırıklığına uğratmıştı.³

[1](#). Komünist Gençlik Örgütü üyesi (dokuz ila on beş yaş arası).

[2](#). *Birinci şahıs* başlıklı ve 2000 yılında Moskova'da yayınlandı.

[3](#). Vladimir Putin'in hükümet başkanı olarak atanmasından birkaç gün önce, Ağustos 1999'da öldü, onun büyük yükselişini görecektir zamanı olmadı. Putin'in annesi bir yıl önce St. Petersburg'da kanserden ölmüştü.

Küçük Vladimir'in beşinci doğum gününe üç gün kala, Ekim 1957'nin başında büyük bir haber geldi: Dünyanın ilk yapay uydusunun yörüngeye yerleştirilmesi başarılı oldu ve uzayın fethinin yolunu açtı. Sovyetler Birliği'nin tüm vatandaşları, Amerikan düşmanının toprakları üzerinden iletilen "kendi" Sputnik'lerinden hiçbir mesajı kaybetmemek için kendilerini kelimenin tam anlamıyla radyolara yapıştırdılar.

Putin'in gençlik yılları Kruşçev'in yükselişine ve acımasızca görevden alınmasına tanık oldu ¹, Rus devletinin mevcut başkanına göre derin çelişkilerin damgasını vurduğu bir dönem. Bu ikircikli adamdan, Stalinsizleşmenin ilk kışkırtıcısı mı yoksa miras aldığı sistemin sürdürülebilirliğinin garantörü mü olduğunu söylemek gerçekten zor. Her ne kadar 1956'da SBKP'nin 20. ^{Kongresi} sırasında Stalin'in eylemlerine ışık tutmuş olsa da, Kremlin'in yeni başkanı yine de Komünist Partinin egemenliğini sürdürmeyi ve nomenklaturayı güçlendirmeyi amaçlıyordu. Aslında onun ünlü "gizli raporu", tüm sorumluluğu diktatöre ve onun lanetli ruhu, gizli servislerin başı Beria'ya yükleyerek, egemen sınıfı önceki dönemin suçlarından temize çıkardı. Kruşçev, Stalinizasyondan arındırmanın kapısını açtığında o kadar korkudan titriyordu ki, gerçeğin yalnızca bir kısmını açıklamaya cesaret edebildi ve mesajı tamamen okunaksızdı. Bu, Putin'in çocukluğunda yaşanan her şeyi açıklayan önemli bir parametredir. Ancak entelektüel ve sanatsal çevreler ilk kez hakikatin dilini konuşmaya başladı; özellikle de Solzhenitsyn'i yayınlayan büyük edebiyat dergisi *Novy Mir* (*Yeni Dünya*). Ancak Putin o zamanlar bu tür literatürü okumadı.

BM platformunda ayakkabısını damgaladığını görünce tüm dünyanın alay ettiği Stalin'in neşeli halefi, haleli lider kültünü kınayarak Sovyet sistemine kesin bir darbe indireceğini kesinlikle hayal edemezdi. . Partinin bir "psikopat" tarafından yönlendirilmesine izin verdiğini açıklayarak, yine de "doktrinsel yanılmazlığı" sorgulamış ve rejimin temelindeki "siyasi din" ilkesini kınamıştı. Bu durum kısa vadede 1956 sonbaharında Budapeşte'de şekillenen bir isyan hareketine yol açtı. Kruşçev, efsanevi Stalin figüründen koparak, otuz yıl

sonra ve sonrasında ülkeyi yönetecek geri dönüşü olmayan süreci tetiklemişti. Gorbaçov'un reformlarına ve Sovyetler Birliği'nin çöküşüne yönelik pek çok tehlike. Şimdilik herkes sistemin sarsılmaz olduğunu düşünüyordu. Ancak Ekim 1964'te, reformların tehdit ettiği konumlarını güvence altına almak isteyen Kremlin'in büyük boyarlarının hazırladığı bir komponun ardından Kruşçev görevden alındı. Leonid Brejnev onun yerini aldı.

Vladimir Putin on iki yaşına yeni girmişti. Kruşçev'in devrilmesinin aile hayatı üzerinde gözle görülür bir etkisi olmadı. Babasının çalıştığı fabrikada ve genç çocuğun eğitim gördüğü işyerinde resmi portreler değiştirildi ve yeni parti liderinin kalın siyah kaşlı sureti artık gurur kaynağı oldu.

Eğer bu, kesin olarak söylemek gerekirse, Latin Amerika'da gördüğümüz gibi bir hükümet darbesi olmasaydı, yaklaşık on kişiden oluşan bir organ olan politbüronun meşruiyetini haklı olarak sorgulayabilirdik. SSCB Komünist Partisi... O zamanlar siyasi olarak en fazla sayıda kişiyi uzlaştıracabilecek bir adayın seçilmesi arzu edilir görünüyordu. Kruşçev'den çok daha esnek ve daha az öznel bir karaktere sahip olan -kısacası onu diğerlerinden daha az tehlikeli bir zayıf yapan- Brejnev, kolektif liderliğin merkezi parçası olmak için mükemmel kabul ediliyordu. Bununla birlikte, teknik açıdan rakibine karşı darbeyi organize ettiği ve Kahire'den dönüşünde uçağını uçuş sırasında düşürmeyi daha önce düşünmediği için acemi değildi...

Ukrayna'da doğan bu güneyli, siyasi entrikaların ustasıydı; avlanmanın, iyi yemeklerin ve spor arabaların neşeli bir aşığıydı. İktidara geldiğinde elli yaşlarında, enerjik ve kavgacı bir adamdı.

Brejnev'in iktidara geldiği ilk on yıl bugün Rusya'da rehabilite ediliyor. Bu kesinlikle petrol fiyatındaki bir artışa tekabül ediyor, ancak nüfusun günlük yaşamını belki de tüm Sovyet yönetiminin en iyi koşullarında güvence altına aldı. Mağazalar dolmaya başladı; Batı'dan ithal edilecek bazı gıda maddeleri. Zaten çok aktif olan yolsuzluk ancak kısa bir süre sonra patlak verdi. Brejnev'in "yumuşak neo-Stalinizm" olarak tanımlanabilecek politikası, "demir yumruk"un birçok destekçisinin Kremlin'e empoze etmeye çalıştığı çizgiye açıkça aykırıydı.

Putin, "Üniversitede geçirdiğim bunca yıl boyunca, KGB resepsiyonunda görmeye gittiğim kişinin benimle iletişime geçmesini bekliyordum. Ama belli ki unutulmuştum. Onlara geldiğimde henüz bir okul çocuğuydum. Böyle bir enerji sergileyeceğimi kim bilebilirdi? Sonra gönüllü almadıklarını unutmamıştım². »

Kendi küçük zevklerine ve kendisine hiç ara vermeyen saray entrikalarına kapılmış olan Brejnev, siyasi polisinin dizginlerini Putin'in akıl hocası olacak seçkin bir üst düzey yetkiliye, efsanevi Yuri Andropov'a emanet etmişti.

[1](#). 1953'ten 1964'e kadar Sovyetler Birliği'ni yönetti.

[2](#). Yeni askerleri seçen elbette KGB'ydi.

Düşünce lideri

1975 yılında üniversitenin hukuk fakültesinden mezun olduktan sonra Putin, Leningrad'da KGB tarafından en iyi öğrencilerden biri olduğu için "seçildi". Ayrıca, özellikle rejim muhalifleriyle ilgilenen şehrin karşı casusluk hizmetlerine de katıldı. Kremlin'in gelecekteki başkanı, iki eğitim kesintisi dışında dört buçuk yılını orada geçirdi. Muhafiflerin psikiyatri hastanelerine kapatıldığı dönemdi. Bu uygulamalardan hiç çekinmiyor ve bugün ne Stalin döneminde ne de sonrasında siyasi terörün boyutlarını bilmediğini iddia ediyor:

Doğrusunu söylemek gerekirse bu konu hakkında hiç düşünmedim. Mümkün değil. [...] Baskıyı düşünmüyordum. KGB hakkındaki fikirlerim istihbarat görevlilerinin çalışmalarına ilişkin kurgulanmış anlatımlardan oluşuyordu. Hiç abartısız, Sovyet bireyinin vatansever eğitiminin mutlu bir ürünüydüm.

Yuri Andropov, neredeyse ölmek üzere olan, Stalinizm sonrası dönemin çalkantılarından rahatsız olan ve 1960'larda Batılı karşı casusluk tarafından sık sık yenilgiye uğratılan, korkulan, amansız bir verimlilik aracı yaratmayı başardı. Sonuç olarak, her ne kadar parti sekreterliği ya da siyasi büro gibi iktidarın bazı merkezi dışlılarından uzun süre uzak tutulmuş olsa da, Kremlin'in en güçlü adamlarından biri haline gelmişti. Andropov aynı zamanda, paradoksal bir şekilde, liberallerin olmasa da modernistlerin, rejimin ilerici bir evrimine inanmak isteyenlerin umudunu da somutlaştırıyordu. En hafif tabirle beklenmeyen bu itibar, öncelikle onun kişisel tutumundan kaynaklanıyordu. Belki de uzun süre yabancı ülkelerle ilişkilerden sorumlu olduğu ve bir diplomat olarak niteliklerini defalarca sergilediği, ancak istihbarata geç döndüğü için, Anglo-Sakson kültürüne karşı tuhaf bir coşku sergilemesine izin verdi: okudu ya da teşvik etti. muhatapları Amerikan veya İngiliz eserlerine ve süreli yayınlarına danışıyor, caz dinlemeyi seviyor ve sosyete de sadece viski içiyordu.

Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nde okurken ¹, oğlu Igor ile tanışma fırsatım oldu. 1945'te doğdu, yalnızca eğitilmiş değildi, aynı zamanda yerel işçi hareketi üzerine bir tez yazdığı

Amerika Birleşik Devletleri'nde uzun süre kalma iznine de sahipti. Babası için bu, mesleki vicdanının en başarılı ifadesi miydi - düşmanlarını yakından tanımak her casusun görevidir - Makyavelizm mi yoksa gerçek uyumsuzluk mu? Bu sorunun cevabı, olası uygunsuz sorulardan kaçınırken güven oluşturmaya olanak tanıyan şu meşhur "yarım gülümsemeye" dayanıyordu. Onu tanıyan herkes, karakterin nazik ama muğlak ses tonundan ve bu esrarengiz ifadeden bahsetti ve bu durum bir tür tedirginliğe neden oldu. Onu gözlemlemek için boş zamanım olduğunda, gözlerinin sık sık renk değiştirdiğini, bazen gözlüklerinin arkasında buz gibi bir parıltı ortaya çıkardığını da fark ettim.

Ancak bir liberal veya modernist olarak ünü de somut gerçeklere dayanıyordu. 1950'lerin başında öyleydi ² , yarı bağımsız, "burjuva" ama tarafsız bir Finlandiya'nın sürdürülmesi çağrısında bulunan "Fin uzlaşmasının" temel taşlarından biri. 1953'ten 1957'ye kadar Macaristan'daki Sovyet büyükelçisi orada da benzer bir politika uyguladı. Elbette, 1956 sonbaharında başkentte yaşanan ayaklanmanın ardından baskıya öncülük etmek zorunda kaldı; yine de hem nispeten liberal hem de Moskova'ya sadık bir hükümet kurmayı başardı. ³ . Doğu Bloku'ndaki Devletler arasındaki ilişkilerden sorumlu olarak, 1957 ile 1961 yılları arasında aynı yöntemleri kullanmış ve bu ülkeleri, duruma göre, özellikle "burjuva liberalizmi" veya milliyetçilik kokan bir Marksizm'i hayata geçirmeye teşvik etmişti. veya hatta Hristiyan veya İslam dindarlığı. KGB'nin başına çağrılan Andropov, kendisinin de pek katılmadığı bir terör mekanizmasını sürdürmek yerine, bu kurumu bir kontrol aracı haline getirmeyi iddia etmişti, ancak başından beri bu " *mühendislik* politikasını" KGB'nin açık talimatıyla süslemişti. stalin ⁴ : "Önemli olan yumruğun vurması değil, her zaman herkesin üzerinde asılı kalmasıdır..." Aynı zamanda her boyarın kendi kalesinde tutulmasını içeren Brejnev düzenlemesinin iktidara önderlik edeceğine inanarak siyasi bilgili olduğunu da ortaya koymuştu. imparatorluk felakete.

Aslında ekonomik, sosyal ve ahlaki kriz kısa sürede tüm ülkeyi etkisi altına aldı. Büyüme hızı kaybetti ve enflasyon ortaya çıktı; askeri bütçe GSMH'dan fahiş bir pay aldı. Gizli bir rapor, KGB başkanını, SSCB'nin 2000 yılında ikinci sınıf bir güç olmaktan öteye gidememe, hatta Üçüncü Dünya'ya katılma riskiyle karşı karşıya olduğu konusunda uyardı. Durum nasıl düzeltilir? Andropov, esrarengiz gülümsemesiyle, "sosyalizm içinde çalışmak isteyen"

reformistleri destekleyeceğini, ancak "muhalifleri ve hainleri" amansızca ezeceğini duyurdu... Her ikisi de sistematik tasfiye uygulayan Stalin ve hatta Kruşçev'in aksine, o, öldürmek zorundayım. Özel servislerin adlandırdığı şekliyle bazı "cinayet operasyonlarını" kesinlikle onaylamıştı; özellikle de başarısız bir zehirleme girişimi sonrasında vurularak öldürülen Afganistan Devlet Başkanı Hafızullah Emin'e düzenlenen suikastı.⁵ – ama temelde ölçülü bir yapıya sahipti. Amacı, rejimin "adım adım" gelişmesini sağlamak için ülkeyi belirli bir istikrara kavuşturmaktı.

Perestroyka'nın gelecekteki ideoloğu Alexander Yakovlev onun hakkında "Tam bir neo-Stalinist tipi" dedi . Andropov'un KGB'den sorumlu olduğu dönem boyunca⁶, kendi terminolojisine göre Stalin'in Büyük Terörünün yerine "önleme" kavramını koymayı tercih etse de, "ideolojik yıkıma" karşı mücadeleyi Kremlin'in kaygılarının ön saflarında tutmaya çalıştı.

Özellikle 1968 Prag Baharı'ndan sonra başlatılan reformların yaratabileceği yansılardan endişe duyarak, her türlü muhalefeti kontrol etmek ve her türlü muhalefet hareketini engellemekten sorumlu olan KGB'nin beşinci müdürlüğünü kurdu. Bu, Putin'in KGB'deki hizmetinin ilk yıllarında günlük olarak görevlendirildiği işti.

O zamanlar Solzhenitsyn'in davası siyasi polis teşkilatının gündemini meşgul ediyordu. Ekim 1970'te, en büyük Sovyet muhalifinin Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandığı öğrenildiğinde, Andropov derhal Kremlin'e, yazarın vatandaşlığından yoksun bırakılmasını ve onu ülkeden ihraç etmeyi amaçlayan bir kararname taslağının ayrıntılarını içeren bir not gönderdi. Sovyetler Birliği. Ancak politbüro içindeki çoğunluğu ikna etmeyi başaramadı. 1971 sonbaharında Brejnev, sonunda İçişleri Bakanı ve kişisel arkadaşı Nikolai Shchelokov'un tavsiyesine kulak verdi; Shchelokov, Solzhenitsyn'e zulmetmek yerine Kremlin'in pozisyonlarına getirilmesini tavsiye etti:

Soljenitsin sorununu çözmek için sanat çevreleriyle ilişkilerimizde geçmişte yapılan hataları analiz etmek gerekiyor. [...] Zulümlerin onda bırakacağı acı tadı ağızından çıkarmak için hiyerarşik üstlerden birinin onunla konuşması gerekir. [...] Bu durumda düşmanlarımızı alenen idam etmemeli, onları okşamalarla boğmalız.

1977'de aynı derecede ünlü bir muhalif olan ve Andropov'un "bir numaralı halk düşmanı" olarak gördüğü fizikçi Andrei Sakharov'a karşı da otuz iki operasyon gerçekleştirildi; ve istisnasız tüm muhalif gruplara aynı zamanda bir veya daha fazla KGB ajanı ve muhbiri sızmıştı.

Bu geniş çaplı eylemlerin yanı sıra, siyasi polis bir başka büyük endişeyle de yüzleşmek zorunda kaldı: Brejnev ve çevresinin, özellikle de Dış Ticaret Bakan Yardımcısı en büyük oğlu Yuri ve kızı Galina'nın günlük güvenliğinin sağlanması. Görev rutin olmaktan çok uzaktı; birincisi alkol ve rüşvet konusundaki aşırı tutkusuyla ünlüydü; ikincisi, sirk sanatçılarıyla yaptığı kaçamaklar için babası gibi iyi yemek yemeyi seven biri. Trajedi ile operet arasında bazen yolunu bulmak zor oluyordu...

Uzlaşmacı bir adam olan Brejnev, reform arzusunun 1968'de Prag Baharı ile yok olduğunu gördü. Kurduğu nispeten karmaşık klan sistemi, her boyarın kendi tımarına sahip olmasına izin verdi. Bu, cumhuriyetlere ekonomik konularda eylem olanakları verirken Kremlin başkanının iktidarda kalmasına izin verdi. Böyle bir özerkliğin gerektirdiği tüm risklerle birlikte.

Putin, o dönemde yurttaşları gibi bu yönetim biçiminin aşırılıklarını fark ettiğini ve "sadece ülkedeki en organize gücün (KGB) durumun kötüleşmesini engelleyebileceğine" ikna olduğunu ileri sürüyor. Rusya tarihindeki ender değişmezler arasında, şimdiki başkan her zaman hırsı çok ileri giden bu "yüksek polisin" misyonundan söz ediyor: kurum dün başvurdu ve bugün hala tapınağın koruyucusu, Tanrı'nın yüce savunucusu rolünü arzuluyor. devletin çıkarları. "Yüzyılları ve rejimleri, Sovyetler Birliği'ni ve çar imparatorluğunu aşan yüksek polis, bu ülkede her şeyi yaptı: 1861'de serfliğin kaldırılması ve Stolypin'in reformları. 1907'de [7, Gorbaçov'un atılımı...](#)"

KGB'den bahsederken Putin'in yüzü tuhaf, neredeyse Faustvari bir ışıltıyla parlıyor. "Yüzyıllar boyunca," diyor, "Rusya'da istihbarat topluluğu içinde belirli bir elit tabaka oluştu. Bu yüksek polisle ya da Kremlin'in gizliliğiyle ilgili..."

-
- [1.](#) Daha çok MGIMO olarak bilinen Sovyet “Bilimler po”.
 - [2.](#) Otto Kuusinen'in yetkisi altında.
 - [3.](#) Yönetmen János Kádár.
 - [4.](#) Diktatörün 1924'te Afganistan'daki Sovyet büyükelçisine hitaben yaptığı konuşma.
 - [5.](#) [Buraya](#) bakın .
 - [6.](#) 1967'den 1982'ye.
 - [7.](#) Çar II. Nicholas'ın reformcu başbakanı Stolypin, bugün Rusya'da 20. yüzyılın en büyük politikacılarından biri olarak kabul ediliyor .

Putin'in kariyeri boyunca en az beş portresini düşünebiliriz. Bunlardan ilki belli ki bu egemen yüksek polis görevini üstlenen KGB memuru. Gizli servislerin göbeğinde yer alan genç adamın en mahrem arzusu Rus tarzı bir James Bond olmak ve Batı'ya gönderilmektir. Bunu 1978 yılında Moskova'da aldığı eğitim sonrasında başarabilirdi.

Bu eşsiz çıraklık eğitimi, "özel yedek" in kariyer görevlilerini hazırlamayı amaçlamaktadır. ¹ " ve profesyonel olmayan yasa dışı temsilciler ² , çeşitli "beceri merkezleri" etrafında yapılandırılmıştır. En karmaşık sorgulama ve psikolojik baskı teknikleri, silahların kullanımı (uç silahlar, ateşli silahlar), patlayıcı bilimi, zehir veya kimyasal, bakteriyolojik ve gaz halindeki maddelerin kullanımı temel öğretiyi oluşturur. Ama aynı zamanda mükemmel bir öz kontrol sergilerken, taklit etmeyi ve ikili, hatta üçlü dil kullanmayı, sahnelemeler düzenlemeyi, intiharları simüle etmeyi vb. öğreniyoruz. Gizli servislerdeki insanlar böylece kendi ideolojilerini, mantıklarını ve kendi dünya vizyonlarını geliştirirler. Gelecekteki yasa dışı göçmenlerin işe alınması ve operasyonel eğitimi, en büyük özelliği kesinlikle bireysel karakterini koruyan özel bir protokolü takip etmektedir; bu nedenle adaylar pratikte hiçbir zaman grup olarak eğitilmez.

KGB okulunda Putin'den ayrıca akıcı ve aksansız konuştuğu Almancasını mükemmelleştirmesi ve birkaç lehçe öğrenmesi istendi.

Casus çığının kaçakların hizmetine girme hayali Ancak ³ ü kırılacaktı. Onu Batı'ya göndermek yerine memleketine geri gönderildi. Bu kez Rus tarzı genel istihbarat departmanına değil, KGB'nin Leningrad'daki casusluktan sorumlu prestijli ilk müdürlüğüne atandı. Dört buçuk yıl daha endişeler, rutinler ve hâlâ aynı umut: Yurt dışına gitmek. Ancak bunun için evli olmak da gerekiyordu; sınırlar dışında görevlendirilen bir KGB memuru için zorunlu bir kuraldı, gizli servisler ajanlarının dağılmasını engellemeye çalışıyordu.

1980'de tanıştığımız bir evlilik adayı zaten yarışmaya başlamıştı. Bu güzel hostes ile genç KGB üyesi arasındaki aşk, Leningrad'daki ünlü bir komedyenin gösterisinden sonra başladı. Geleceğin başkanı, Kuzey'den gelen insanlara özgü bir çekiciliğe sahipti, ancak Lyudmila Putin'in daha sonra itiraf ettiği gibi, "o kadar göze çarpmıyordu ve o kadar kötü giyiniyordu ki, sokakta onun yanından geçseydim ona dikkat etmezdim bile." Böylece Putin bu nazik ve iradeli genç kızın gözde şövalyesi oldu.

Lyoudmila, 1955 yılında Baltık Denizi kıyısında, eski adı Königsberg olan ve Sovyet donanmasının deniz üssü haline gelen Kaliningrad'da doğdu. Çocukken denizcilerin siyah ve altın rengi üniformalarına hayrandı. Tarihe tutkuyla bağlıydı ve son savaş sırasında yıkılmamış ender mimari mücevherlerden biri olan, heybetli yapısıyla şehir merkezine hakim olan Gotik Lüteriyan Katedrali'ni seyretmeyi seviyordu. Ancak bu gülen kız okuldan çok seyahat etmekle ilgileniyordu. Annesini dehşete düşürerek, Sovyet iç hatlarında uçuş görevlisi olmak için eğitimini bırakmasına şaşmamak gerek.

Çellist Sergei Roldougin bu dönemde çifti gözlemleyen az sayıdaki kişiden biriydi. Putin daha sonra kendisini "insan ilişkileri uzmanı" olarak tanıttı. Vladimir, Nevsky Prospekt'teki yürüyüşleri sırasında sık sık Rus tarihi hakkında konuşuyordu. Büyük Petro'nun atlı heykelinde büyüklüğün ve iradenin sembolünü gördü. Lioudmila -ya da nişanlısının ona verdiği isimle Loutik- Rus ruhunun zıtlıklarını, ihtişamı grilikle şiddetle karıştıran dramalarının çelişkilerini, beyaz yaz gecelerinin inci gibi ışıltısını karanlıkla ve kasvetli kışı çağırıyordu. Arkadaşlarının da ifade ettiği gibi, çocukluk yıllarını hatırladılar, katıldıkları son gösteri hakkında yorum yaptılar, ancak politikanın konuşmaları fiilen yasaklandı, çünkü önce Putin ofisi tarafından dayatılan çekinceler nedeniyle tutulmuştu, sonra Lioudmila (bunu kendisi de itiraf ediyor) konuyla pek ilgilenmiyordu.

İlk buluşmalarından üç buçuk yıl sonra Vladimir teklifte bulundu. Lyoudmila kendi şaşkınlığını hatırlıyor: "Ayrılmak istediğini sanıyordum. » Tören, 28 Temmuz 1983'te birkaç arkadaşı ve akrabasının eşliğinde gösterişsiz bir şekilde gerçekleşti. Genç kadın, kocasının bir casus olduğunu hemen öğrendi, biraz şaşırılmıştı (başlangıçta poliste çalıştığını iddia etmişti). kriminal polis).

Çiftin özel konaklama yeri yoktu ve babalarının evini paylaşmak zorunda kaldılar. Kocasının isteği üzerine Lioudmila havacılıktan ayrılarak Fransızca ve İspanyolca öğrenmek için filoloji fakültesine girdi.

[1.](#) Rusya Federasyonu'nun mevcut gizli servisi olan SVR'nin operasyonel unsurları derin bir koruma altında faaliyet gösteriyor.

[2.](#) Bunlar, özel servislerin kariyer personeli olmayan ve sahte kimliklerle bir veya daha fazla faaliyet yürüten yabancı uyruklu kişilerdir. Casusluk görevlerinde, "ticaret memurları" olarak adlandırılan yasal veya yasadışı kariyer memurları tarafından yönlendirilirler. Her ne kadar başarısızlık durumunda çok kırılğan kalsalar da herhangi bir diplomatik korumadan faydalanmadıkları için yasadışı gizli ikametgahlar ideal operasyon şekli olmaya devam ediyor çünkü düşman karşı casusluk servisleri tarafından neredeyse tespit edilemiyorlar. Tamamen özerk olan bu yapılar, "merkez" (Moskova'daki merkezi yönetim) ile doğrudan temas halindedir ve hiçbir zaman yurtdışındaki resmi Rus diplomatik temsilcilikleri çatısı altındaki hukuk şubelerinden geçmemektedir.

[3.](#) Gizli faaliyetleri KGB'nin ilk genel müdürlüğünün merkezi yönetimi içinde yoğunlaştıran ünlü S Departmanı. Yasadışı göçmenler servisi artık Federasyonun SVR merkezi idaresinin resmi organizasyon şemasında yer almıyor. Ancak gizli servislerin bu tür faaliyetlerden vazgeçmesi pek mümkün görünmüyor; aksine, gizli operasyonlar şu anda bu servislerde giderek daha önemli bir rol oynuyor gibi görünüyor.

Gorbaçov yılları

Bir süre sonra, Mart 1985'te Mihail Gorbaçov iktidarın zirvesine çıktı. Putin ilk başta çok heyecanlıydı. SSCB'nin yeni lideri, Kremlin'i ilan edilmiş düşmanlarından temizlemeyi üstlenmiş ve kendisine etkili destek sağlayan siyasi polisi kasıtlı olarak kurtarmıştı.

O zamanlar tamamıyla uzlaşmaz olan iki reform projesi çatıştı: Komünizmden çıkışı planlayan reformcuların radikal kanadı (özellikle Gorbaçov'un saygın adamı Yakovlev ve onun Dışişleri Bakanı Şevardnadze) ile komünizmden çıkışı planlayan KGB'ninki. Sovyet sistemini kurtarmak. Kurum, bugün Putin'in yaptığı gibi, ülkenin milliyetçi bir şekilde ele geçirilmesi çağrısında bulunarak her türlü rahatlamaya kesin bir şekilde karşı çıktı.

Gorbaçov ise kesin pozisyonlar benimsememeye dikkat etti, hakem rolünü tercih etti ve kendi çıkarları doğrultusunda Kremlin'in boyarlarını etkilemeyi saklı tuttu.¹ Bu belirsizlik onun casusluk meselelerine yaklaşımını da karakterize ediyordu.

Aynı yılın Aralık ayında Putin, kendisini Gorbaçov'un dezenformasyon meseleleriyle ilgili bir notu etrafında düzenlenen toplantıya davet edilen KGB yetkilileri arasında buldu. Tonlama özgürlüğü en azından Kremlin'in gelenekleri açısından şaşırtıcıydı. Durum böyle olduğundan, meclis kayıtsız habercilik uygulamasını kınadı ve ardından -mükemmel bir alaycı dille- görevinin şu Leninist ilkeye göre hareket etmesi olduğunu doğruladı: "Yalnızca gerçek devrimcidir. » Bu nedenle, bazı memurlar eski alışkanlıklarını kaybetme konusunda bazı zorluklar yaşasalar bile, ajanlarının artık raporlarını yanlış bir şekilde sunmalarına gerek kalmadı.

Putin, ilk günlerinde Gorbaçov'un bilimsel ve teknolojik alanlarda istihbarata olan yoğun ilgisini takdir ediyordu. Bu yıllarda KGB'nin bu konuda tamamen siyasi istihbarat operasyonlarından daha başarılı olduğu doğrudur: Araştırma enstitülerine sızmanın Batılı

yüksek yönetime sızmadan daha kolay olduğu kanıtlanmıştır. Ve *perestroyka* adamı , Kremlin'in önemli miktarda tasarruf etmesini sağlayan bu çabaları övmeyi asla unutmadı.

Gorbaçov, kendi deyimiyle, gizli servisleri ile etrafındaki reformist hareket arasındaki ilişkiyi "düzenlemeye" çalıştığında olaylar tamamen farklı bir hal aldı. KGB'nin Başkanı ² hasta, görevinden ayrılmak zorunda kaldı. Büyük bir hata yaptığını kabul eden Gorbaçov, halefi olarak Vladimir Krioutchkov'u seçti ³.

1. Bu tutum, KGB gazileri tarafından propagandası yapılan gerçeklerin tek taraflı bir versiyonuna yol açtı. General Leonov böylece açıkça "meslektaşlarının pragmatik, yeni fikirlere, yurtdışındaki deneyimlere açık ve ülkelerinin büyük güç rolüne bağlı olduklarını" ilan etti.

2. Viktor Chebrikov, 1982'den beri görevde.

3. Gorbaçov'u devirmeyi ve reformları durdurmayı amaçlayan Ağustos 1991 darbesinin kışkırtıcısı olduğu ortaya çıktı.

Sovyet dış istihbaratının bu eski başkanı da kariyerini Yuri Andropov'a borçluydu. Özel Sekreter, ardından basın sekreteri ve daha sonra Macaristan'a büyükelçi olarak atanan Vladimir Krioutchkov, Sovyetler Birliği'nin küçük cumhuriyetin bağımsızlık arzusunu bastırmak için güç kullandığı 1956 yılında Budapeşte'deki olaylara katılmıştı. Daha sonra KGB dış istihbaratının başkanı olarak ¹, entrikalar ve istisnai durumlarla ilgili uzun bir deneyim edinmişti. Ama aynı zamanda zamanın ruhunu nasıl hissedeceğini de biliyordu. O, sosyal demokrasiden yana beklenmedik tavırlarıyla Gorbaçov'u baştan çıkarmayı başarmış, sıkıcı bir devlet memuruydu. Daha 1980'lerde, üst düzey Amerikan ajanlarını işe alma konusunda başarısız oldukları için astlarını azarlamış ve Kremlin casusluğunda "radikal bir iyileşme" talep etmişti.

Gorbaçov'un ABD ile yeni bir politikaya giriştiği dönemde KGB, ilk kez CIA içinde önemli bir ajanı görevlendirerek ustaca bir darbe gerçekleştirdi. Nisan 1985'te Washington'daki SSCB büyükelçiliğine bir *baskın* düzenlendi . Az önce KGB'ye işbirliği teklifinde bulunan Aldrich Ames, on sekiz yıl boyunca CIA için çalışıyordu. İki ay içinde Sovyetlere Batı'ya (çoğunlukla Amerikalılara) hizmet eden yirmi ajan sağlayacaktı. Dokuz yıl sonra tutuklanan Ames, Sovyet gizli servislerinden yaklaşık 3 milyon dolar almıştı (şüphesiz Kremlin casusluk tarihinde bir rekor) ve aynı emrin diğer meblağları kendisine hala verilmişti. Üst düzey polis, Gorbaçov'un talebine Batı ülkeleri hakkında daha az taraflı raporlarla yanıt vermiş görünüyordu.

Hatta Aralık 1987'de Gorbaçov, Başkan Reagan ile iki süper gücün nükleer cephaneliklerinin azaltılmasına yönelik bir anlaşmanın imzalanması vesilesiyle Krioutchkov'u Washington'a bile götürdü. İlk kez bir yabancı istihbarat servisi yöneticisi bir Kremlin liderine Batı'ya giderken eşlik ediyordu! Bu jest, Gorbaçov'un seçildiği dönemde KGB'yi desteklediğinden ve CIA'e sızmadaki başarılarından dolayı KGB'ye duyduğu saygıyı yansıtıyordu. Bu kalışı sırasında Krioutchkov, Amerikan gizli servisinin gelecekteki başkanıyla Beyaz Saray restoranında gizlice yemek yedi.

Ekim 1988'de, kamuoyunun henüz bilmediği bir şekilde, adamımız KGB'ye başkanlık etme arzusunun farkına vardı. Yabancı istihbarat servisine yaptığı veda konuşması, eski ideolojik klişeler ile Gorbaçovcu düşüncenin akıllıca bir karışımıydı. Daha sonra 1989 yılına, Doğu-Batı ilişkilerindeki yeni iklimi vurgulamayı amaçlayan muhteşem bir jestle, Amerika Birleşik Devletleri büyükelçisini ofisinde kabul ederek yaklaştı: Hiçbir zaman yüksek düzeyde bir polis şefi, bir halkla ilişkiler kampanyası başlatarak bu şekilde hareket etmemiştii. . Putin'in KGB'de çalıştığı kişi bu şahsın yetkisi altındaydı.

16. yüzyıldan yani Çarlık döneminden bu yana zihinsel mekanizmalar bozulmamış gibi mevcuttu . Korkunç. Hem içeride hem de dışarıda fobiler icat ederek herkes kendi yalanlarına inanmaya başladı.

Bu bağlamda “RYAN Operasyonu ²” bir KGB konferansında büyük bir tantanayla lanse edildi. Mayıs 1981'de hastalık nedeniyle zayıflayan Brejnev, zar zor duyulabilen bir konuşma yaptı ve Amerikan politikalarını "insanlığa karşı büyük bir tehdit" olarak kınadı. Andropov daha sonra söz aldı ve seyirciyi hayrete düşürerek, Kremlin'in kararıyla iki ezeli rakibin - KGB ve GRU'nun (askeri istihbarat) - Sovyet tarihinde ilk kez işbirliği yapacaklarını duyurdu. Sovyetler Birliği'ne nükleer saldırı yapılması yönündeki iddia edilen Amerikan planı hakkında bilgi toplamak amacıyla casusluk.

Daha sonra Kasım 1982'de Andropov Brejnev'in yerini alarak devletin zirvesine oturdu. Doğal olarak gizli servislerin kıdemli memurlarıyla ayrıcalıklı bağlarını sürdürmeye devam ederken (Mayıs ayında resmi olarak başkanlığına getirildiği KGB) üzerindeki tüm yetkiyi elinde tutuyordu. Kısa hükümdarlığı boyunca (sadece bir buçuk yıl), endişelerinin merkezinde “RYAN” operasyonu vardı. Batı başkentlerindeki ajanlarının çoğu bu eyleme şüpheyile yaklaşırsa da, hiç kimse liderin fikrine karşı çıkarak kariyerini riske atmaya cesaret edemedi. Bu, istihbarat toplama ve analizinde kısır bir döngü yarattı. Ajanlara aslında Kremlin'in görüşleriyle örtüşen bilgileri keşfetmeleri emredildi; Kremlin bu bilgiyi aldığıında açıkça endişe verici olarak değerlendirdi ve aynı yönde daha fazla gösterge talep etti.

Bu dezenformasyon Kasım 1983'te NATO'nun gerçekleştirdiği manevralar sırasında doruğa ulaştı. Birkaç gün boyunca Sovyet liderleri bu simülasyon tatbikatlarının gerçekte nükleer bir ilk saldırıyı örtbas ettiğine kesin olarak inandılar. Bu fanteziden çok endişelenen Amerikalılar, defalarca Moskova'ya güven vermeye çalıştı. ³ . Ancak 1984'te, "RYAN" Operasyonuna duyulan heyecan, ana kahramanın ortadan kaybolmasının ardından azaldı.

Gerçekte, Putin'i baştan çıkaran efsanevi KGB imajı o dönemde oldukça zayıflamıştı. Üst düzey polis, diğer eylem araçlarına güvenerek yeni duruma uyum sağlamaya çalışmıştı. Böylece 1970'lerin sonunda sayıları artmaya devam eden KGB, Alfa ve ardından Zenith grupları bünyesinde özel kuvvetler oluşturmuştu. Tüm bu özel eylemlerin en önemlisi, iktidara gelen Afgan cumhurbaşkanı Hafızollah Amin'e suikast düzenlenmesiydi. Eylül 1979'da kanlı bir saray devriminin ardından ⁴ .

Türünün bir klasiği olan başkanlık konutuna yapılan saldırı, yerli üniformalar giymiş ve Afgan araçları gibi görünen askeri kamyonlarda seyahat eden Alpha ve Zenith özel kuvvetlerinin yedi yüz üyesine emanet edildi. 27 Aralık'ta, başkentin merkez meydanındaki bir ağacın altına birkaç gün önce gizlenen patlayıcının patlaması saldırının sinyalini vermişti. Ancak saray muhafızları beklenenden çok daha büyük bir direniş gösterdiler ve saray ele geçirilip Amin vurulmadan önce yaklaşık yüz KGB adamı öldürüldü. Takip eden haftalarda iki yüz elli bin Sovyet askeri isyancılara karşı Afgan ordusunu desteklemeye geldi. Kabil'e yapılan havadan müdahalenin etkililiğinden etkilenen Batı, yine de kendi beğenisine göre bir hükümet kurmayı amaçlayan Sovyet aktivizminin gelişimindeki bu yeni aşamadan korkuyordu. Sovyetlerin Afganistan'a müdahalesi, Vietnam'ın ABD için ne anlama geldiğiyle karşılaştırılabilecek kadar zor ve yıkıcı bir çatışmaya yol açtı; bu çatışma, Soğuk Savaş'ın son aşamasında önemli bir rol oynayacaktı.

¹. 1974 ve 1988 yılları arasında.

². *Raketno-Yadernoe Napadenie'nin* kısaltması , "nükleer füze saldırısı" anlamına geliyor (Andropov'un Reagan yönetimine atfettiği tamamen hayali bir niyet).

[3.](#) SSCB Büyükelçisi Anatoly Dobrynin'in ifadesine göre, Andropov'un aynı zamanlarda Amerikan üslerinin yakınındaki bar ve restoranlarda bir dizi ölü saklanması vardı. Terörist saldırıları izlenimi vermek için oraya patlatılabilecek patlayıcılar yerleştirmeyi planladı. Seçilen yerler arasında bir satış makinesinin arkası, bir lavabonun altındaki havalandırma boşluğu, tuvaletin üzerindeki ahşap kirişin üst kısmı ve hatta bir kağıt havlu dispenserinin alt tarafı yer alıyordu.

[4.](#) Andropov, her zamanki temkinliliğine rağmen inatçı lideri "fiziksel olarak ortadan kaldırma" fikrini kabul etmişti.

Doğu Almanya'da casusluk

Gorbaçov'un Kremlin'e seçildiği 1985 yılında şans yine Putin'den yanaydı. Moskova'da, şu anda Yabancı İstihbarat Akademisi olan Kızıl Bayrak Enstitüsü'nde ileri eğitim almak üzere kabul edildi. Eski öğretmenleri onu kusursuz bir öğrenci olarak tanımlıyordu: "Hiçbir sorun yaratmadı, dürüstlüğünden şüphe etmek için hiçbir neden yoktu. Ancak oldukça geri çekilmişti. »

Nihayet yurt dışına çıkmaya hazırlanan Binbaşı Putin'e "Platov" kod adı verildi.

Bu çalışmalar sırasında, Almanya'ya hazırlandığının en başından beri çok açık olduğunu, çünkü Almancamı geliştirmeye teşvik edildiğimi açıklıyor. Tek soru beni Doğu Almanya'ya mı yoksa Federal Almanya'ya mı gönderecekleriydi. FRG'ye gitmek için merkezi aygıtın ilgili bölümünde en az iki veya üç yıl çalışmanız gerekiyordu.

Bu nedenle, Doğu Almanya'da, Sovyet casusluk sisteminin kalbinde yer alan Dresden'e atandı. Alman siyasi polisi Stasi ile yakın işbirliği içinde birçok ikinci sınıf sızma görevi gerçekleştirdi; kendi güvenine göre Federal Dışişleri Bakanlığı ile özel olarak ilgilendi.

Çalışma siyasi istihbaratla ilgiliydi. Politikacılar hakkında, potansiyel düşmanın planları hakkında bilgi toplamaktı... Kaynakların toplanması, bilginin alınması, işlenmesi ve merkeze iletilmesi. Siyasi partiler ve eğilimleri, mevcut ve mümkünse gelecekteki liderleri, bazılarının parti ve kamu yönetimi hiyerarşisindeki ilerlemeleri hakkında veri toplamak gerekiyordu. Kimin ne yaptığını, Dışişleri Bakanlığı'nın ülkemizle ilgili tavrını, dünyanın farklı yerlerindeki çeşitli konulardaki politikalara etkisini bilmek önemliydi. Veya örneğin silahsızlanma müzakerelerinde muhataplarımızın konumu ne olurdu? Bu tür bilgileri elde etmek için kaynaklar şarttır. Bu nedenle bir de kaynak bulma faaliyeti yürütüyorduk... Rutin bir çalışma.

KGB'nin birinci müdürlüğündeki meslektaşlarına göre Putin, rolünün önemini vurgulasa da yaptığı işin gerçekliğini oldukça sadık bir şekilde anlatıyor. Almanya'daki durumun

kontrolden çıkma riskiyle karşı karşıya kalması konusunda endişe duyuyorsa, o sadece alt düzey bir yetkiliydi ve neo-Stalinistlerin yerini almaktan sorumlu olan efsanevi Loutch (Rayon) grubunun faaliyetlerinden uzaktı. Doğu Almanya'nın liderliği ve Progorbaçevit unsurlarının yararına. Daha sonra, 1998'de gizli servisin başına yeni atandığında, eski patronlarının kendisi hakkında gerçekte ne düşündüğünü öğrenmeye çalıştı. Karar pek övgü niteliğinde değildi: Putin'in hâlâ aynı hatası vardı, "sosyal değildi". Almanya'da kaldığı sürenin sonunda, 1989 yılında Ulusal Halk Milisleri'nin bronz madalyasıyla ödüllendirildi. Doğu Almanya gizli servisinin başkanı Markus Wolf'un açıkladığı gibi, bu ayrıcalık olağanüstü bir başarıyı ödüllendirmedi: "Sekreter veya şoför, hepsi bu madalyayı birkaç yıllık çalışmanın ardından ciddi bir suiistimal olmadan aldılar. »

2000 yılının başlarında, ilk seçim kampanyası sırasında birçok yayın Putin'i, bilimsel ve teknik casusluktan sorumlu efsanevi X-line için çalışan bir tür Sovyet James Bond olarak sundu. Bu bilgilerin manipölasyon olduğu açıktır. Eski KGB patronunun söylediği gibi ¹ : "Putin böylece kendini öne çıkarmaya çalışıyor ² . »

Doğu Almanya'da bir apartman dairesi ve şirket arabası olan Putin çiftinin günlük yaşamı iyileşti. Ancak Lyudmila, kocasının fiziksel değişimi konusunda endişeliydi. Onu ince judoka figürüyle baştan çıkaran adam bira yüzünden on iki kilo almıştı... Ayrıca kocasının işinin tehlikeleri konusunda da bazı çekinceleri vardı: "KGB'deyken itiraf etti, biz Genel olarak, biz çok izole, yasaklarla dolu bir yaşam sürdüler..." Aslında istihbarat ajanlarına ayrılmış bir tür gettoda yaşıyorlardı; beş daire KGB yetkililerine ve dördü GRU (askeri istihbarat) memurlarına tahsis edilmişti. Ofis birkaç dakikalık yürüme mesafesinde, 4 Angelikastrasse'deydi.

Lyudmila, iki küçük kızları Leningrad'da doğan Masha ve Almanya'da doğan Katia'ya baktı. O zamanlar genç kadın yurttaşlarının Gorbaçov'un *perestroykasına dair umudunu paylaşıyordu*. Böylece Dresden'deki büyük mağazalardan satın alınan rengarenk mayoları giyerek aparatçıkların "görünümünü" değiştiren ilk kişilerden biri oldu. Ancak savurganlık yapmadı: çiftin yetersiz birikimi bir araba satın almak içindi ³ , Sovyet tarzı lüksün zirvesi.

Doğu Almanya'da komünizmin alacakaranlığı, gelecekteki Rusya cumhurbaşkanının kişisel gelişiminde önemli bir aşamayı temsil ediyordu:

Doğu Almanya bir bakıma gözlerimi açtı. Orta Avrupa'da bir ülkeye varacağımı sanıyordum. 1980'lerin sonunda Stasi çalışanlarıyla konuştuğumda kendilerinin ve ülkelerinin kendilerini Sovyetler Birliği'nin çok daha önce yaşadığı siyasi durumun içinde bulduklarını fark ettim. Otuz yıl önceki bizimki gibi totaliter bir devlettir. Ve en trajik olanı da pek çok insanın komünist ideallere içtenlikle inanmasıydı. Elbette bazıları diyetin uzun sürmeyeceğinden şüpheleniyordu. Orada *perestroyka* ülkemizde tüm hızıyla devam ediyor ve pek çok şey açıkça tartışılıyor. Ancak Doğu Almanya'da her şey hâlâ tabu olarak kaldı.

Ancak 7 Ekim 1989'da, Doğu Almanya'nın kırkıncı yıldönümü vesilesiyle, devlet dağılırken tüm Berlin gerçeküstü bir manzaraya tanık oldu. Şenlikler sırasında Gorbaçov şu uyarıda bulundu: "Hayat, geç gelenleri cezalandırır..." Bu, Doğu Almanya merkez komitesinin genel sekreteri Erich Honecker'in eylemsizliğine açık bir göndermeydi. Ancak Kremlin'in başkanı özel olarak daha da ileri gitti. Honecker'le yaptığı uzun bir röportajın sonunda şöyle patladı: "Bu eski Stalinistten bıktım!" Birkaç gün sonra talihsiz adam fiilen elendi. Ama artık çok geçti: Onun atanan halefi Egon Krenz, Kasım ayının ilk günlerinde şiddetli sokak protestolarına maruz kalmaktan kaçınamadı.

Bu arada Doğu Almanya siyasi polisi şefi Erich Mielke, Berlin'de Putin'in amiri olan KGB'yle görüştü. Halen Moskova'dan, halkın giderek artan sayıdaki gösterileri karşısında izlenecek eylem planını belirleyen talimatlar almayı umuyordu. Aldığı yanıt kafa karıştırıcı değildi: "Güç kullanırsanız bize güvenmeyin. » Gorbaçov sonuçta Batı Almanya şansölyesine müdahale etmeme sözünü tuttu. Dolayısıyla duvarın yıkılması, baskı sarmalını kırmak için reformcuların tercihi olacaktır.

Bu yaklaşım, 8 Kasım'ı 9 Kasım'a bağlayan gece Doğu Berlinliler duvarı geçmeye başladığında Kremlin'in tavrını belirleyecekti. KGB'nin herhangi bir strateji kullanmaya

zamanı yoktu: olaylar gizli servislere kadar hızlanmıştı... İkincisi, Kremlin başkanının kararına karşı çıkmaya cesaret edemedi, ancak işi ciddiye alacaklardı: Bir bakıma, Ağustos 1991'de Gorbaçov'a karşı yapılacak darbeye bu gün karar verildi.

[1.](#) Vladimir Kriuchkov.

[2.](#) *Moskova Haberleri* , 20 Ocak 2000.

[3.](#) Volga markası.

Başarılı bir yeniden dönüşüm

Otuz sekiz yaşındaki KGB memuru için 1990'da Sovyetler Birliği'ne dönmek zordu. Yabancı gizli servislerin ajanlarının kimliğini öğrenmesini engellemek için tüm dosyalarını yok etmek zorunda kaldı. Hataya yer bırakmayan devasa, metodik bir görev. Kendisini ifade etmesine izin verin:

Tüm bağlantılarımıza, tüm temaslarımıza, tüm ağlarımıza son veriyoruz. Şahsen çok miktarda belge yaktım. Yangın o kadar şiddetliydi ki soba patladı. Gece gündüz yandı. En değerli belgeler Moskova'ya götürüldü, ancak artık operasyonel bir önem taşımıyorlardı. Kaynaklarımızın tüm çalışmaları güvenlik nedeniyle durdurulmuştu. İmha edilmeyen belgeler arşivlere iade edildi.

Buna aynı zamanda kişisel sorunlar da eklendi; Lioudmila'yı uzun süre hastanede yatmaya zorlayan ciddi bir araba kazası.

Putin neden o zaman Moskova'daki KGB karargahına atanmadı? Bu kararı SSCB'deki genel krize ilişkin kendi analiziyle açıklıyor ve rejim yapılarının geleceği olmadığını çok önceden anladığını iddia ediyor: "Ülkenin kendisinin bir geleceği yoktu, ancak sistemin içinde silahları çaprazlanmış bir şekilde bekliyordu. parçalanması... Çok zordu. » Gerçekte, kaynaklarımıza göre kendisine Leningrad Üniversitesi'nde pek ilgi çekmeyen bir pozisyon dışında hiçbir şey teklif edilmedi. Ayrıca rektör yardımcılığına ve uluslararası ilişkilerden sorumlu olarak atandı. Öğrenciler ona hemen "Stasi" adını taktı. Dedikodu bir kereliğine doğru çıkmıştı: KGB yarbayının hâlâ Sovyet gizli servislerinin aktif bir yedek üyesi olduğu düşünülüyordu.

Ancak 1989'un sonunda şehrin Demokrat belediye başkanı Anatoly Sobchak, Putin'den özel kalemi olmasını istedi. Bu fikir ona bir üniversite profesörü tarafından fısıldanmıştı.¹. Sobchak, Putin'in hala gizli servise ait olduğunu biliyordu ancak Leningrad'daki durum hakkında güvenilir bilgiler elde etmek de dahil olmak üzere bundan yararlanmayı

umuyordu. ² . KGB başkanlarına gelince, içlerinden biri kendisini demokratik hareketin önemli bir şahsiyetinin doğrudan çevresine sızmış bulacağından, onlar hiçbir dezavantaj görmediler. Putin, KGB'nin Sobchak üzerindeki nüfuzunu kullanmaya çalıştığını kabul ediyor ancak bu manipölasyonlara katılmayı her zaman reddettiğini iddia ediyor.

1. 2000 yılında, başkanlık kampanyası sırasında, iktidara yakın gazeteciler, Putin'i 1970'lerde Leningrad hukuk faköltesinde ders veren Sobchak'ın himayesi altındaki kişi olarak sundular.Gerçek bir kez daha, oldukça farklı. Genç adam sadece sıradan bir öğrenciydi ve o zamanlar Sobchak'la yolları pek kesişmemiştii. Ancak bu iddialar kimseyi yanıltmıyor.

2. Yazarla 23 Ekim 1991'de yapılan röportaj.

Komünizmin sonu

Gorbaçov o dönemde büyük bir hata yapmadan ülkenin ana karar alma merkezleri üzerindeki hakimiyetini sağlamlaştırmaya girişmişti ve bunu şu şekilde özetlemişti: "KGB'yi unutarak parti üzerindeki etkimizi korumak istedik, bu Devlet içinde gerçek bir Devlet, reformların en tehlikeli düşmanı. »

Neden o efsanevi belirsizliği tekrarlamamıştı: "Stalinizm'i öldürmek için SBKP ve KGB'yi (Stalin'in araçları) kullanacağız. Bu canavarların serbest kalmasına izin vermemeliyiz. »

perestroyka adamının rakiplerine oldu bittiler sunmasına izin veriyorsa, yaklaşımındaki tutarsızlıklar onun için ölümcül oldu. Reformist dürtüsü kesinlikle kültürel ve politik ifadeyi destekledi. Ancak bu zorlu değişim, her şeyden önce günlük ekmeğiyle ilgilenen sokaktaki adam için riskliydi ve şüphesiz çok acımasızdı. Nisan 1986'da Çernobil enerji santralinde meydana gelen patlama ise, kendisini modern sanayinin risklerine karşı koruyamayan bir ülkenin başarısızlığını gösteriyordu.

"Manevralar ve beklenmedik düzenlemeler ustası" olan mevcut devlet başkanının analizine göre, Gorbaçov bu nedenle ekonomik dönüşümün zararına siyasi reformu tercih etti (alınan ilk önlem, gizli içki fabrikalarının geliştirilmesiyle sonuçlanan alkolizme karşı mücadeleyle ilgiliydi) ve karaborsa, Amerika Birleşik Devletleri'nde yasağın yol açtığı durumu hatırlatıyor). Suç ve paralel ekonomi güçlendirildi. Böylece Putin'in "mafyanın güzel çağı" dediği dönem başladı.

Totaliter denetimden kurtulan büyük "kırmızı baronlar", devlet teşebbüslerinin yöneticileri, fazlalıklarını kendi çıkarları için resmi devrelerin dışında satma fırsatını yakalarken, çok sayıda aparatçik ekonominin tüm bölümlerinin kontrolünü ele geçirdi. Muazzam bir kaos gelişirken kaçakçılar servet biriktirdi.

Reformist dürtü ile muhafazakar atılımların kesişme noktası olan Gorbaçov, nomenklatura'nın başında kalırken değişimi somutlaştırdı. Gerçekte, SSCB'nin yakın zamanda seçilen başkanı Bir büyücünün çırağı olmayı kabul etmedim · Olaylardan bunalmış bir halde, çevresindeki iki karşıt eğilimin temsilcilerini manipüle etmek olmasa bile, onları kontrol etmeye çalıştı.

O zamanlar her şey belirsizdi. Ülkenin benzeri görülmemiş bir krizle karşı karşıya olduğunun farkında olarak, "Kaosa sürüklendik" dedi. Bunun üzerine KGB'ye yakın bir vekil şöyle haykırdı: "Demir yumruk! Bir Stalin, ihtiyacımız olan şey bu! » Gorbaçov bu çağrıya yanıt vermedi. Ancak özel görüşmede, "halkın küçük babası"nın mirasından kesin kopuşun altını çizdi ve acıklı bir şekilde tekrarladı: "Herkes benim diktatör olmayacağımı biliyor. Eğer onlardan biri olmak isteseydim, zaten sahip olduğum güçleri korumam gerekirdi..."

1991 yılında Tarih hızlandı. 7 Ocak'ta Kızıl Ordu paraşütçüleri SSCB'nin dağılmasını önlemek amacıyla Baltık Devletlerine girdi. Buna cevaben, 19 Şubat'ta demokratik muhalefetin lideri Boris Yeltsin, "Sovyet liderliğine savaş ilan edilmesi" çağrısında bulundu. Bu süreçte Gürcistan bağımsızlığını ilan etti. Nisan ayının sonunda Gorbaçov, "yenilikçi birlik"ten yana olan cumhuriyetlerin liderlerini kulübesinde bir araya getirdi.

SSCB'nin çöküşünün arifesinde, Haziran ayında, Leningrad sakinleri referandumla şehirlerinin eski adını geri getirmeyi seçtiler: Saint Petersburg (belediye başkan yardımcısı sıfatıyla Putin bu oylamanın organizasyonuna aktif olarak katıldı). yalnızca komünizmin inkarı olarak değil, aynı zamanda geçmişe duyulan nostaljinin damgasını vurduğu Avrupa'ya yönelik yeni bir dürtü olarak da algılanıyor). Petersburg gizemlerinin son hazanı şair Joseph Brodsky, Devrimin hem beşiği hem de yıkıntısı olan bu metropol hakkında bir kez daha şunları yazdı:

Sessiz, donmuş şehir mevsimlerin geçişini izledi. [...] Bir bakıma yalnızlığın başka yerlere göre daha kolay tolere edildiği bir şehir, çünkü şehrin kendisi yalnızdır. Bu taşların şimdiki zamanla, hatta gelecekle hiçbir ortak yanının olmadığı düşüncesiyle

garip bir şekilde kendimizi avutuyoruz. Bu cepheleer içeriye ne kadar çok nüfuz ederse 20. - yüzyılda, daha kibirli görünüyorlar, yeni zamanları ve tüm endişelerini mükemmel bir şekilde görmezden geliyorlar.

O zamanlar Putin çok temkinliydi: amiri olan demokratik belediye başkanı Sobchak'a sadık kaldı, ancak durumun kontrolünü kaybetmekte olan Gorbaçov'u giderek artan bir şüpheyle gözlemledi. Yaz başında, uzun bir tereddttn sonra, KGB başkanını ve reformlara alerjisi olan birkaç bakanı, 20 Ağustos'ta imzalanacak olan Birlik Anlaşması imzalanır imzalanmaz görevden almayı planladı. SSCB'nin sonu. KGB liderliği hemen şu mantıksal sonuca vardı: Olağanüstü halin uygulamaya konması, herkese oldu bittiği sunarak *perestroyka'yı sona erdirmek için mümkün olan tek areydi... Ve yine, arlık polisinin eski günlerinde olduğu gibi* , bu adımlar bir dizi iki ucu keskin manipülasyonla işaretlendi. Demokratik muhalefetin gerçekten de KGB içinde bir kstebeği vardı. Onun aracılığıyla reformculara bir darbenin planlandığı bilgisi verildi.² .

Kimsenin bir darbenin hazırlandığından haberi yoktu: Yeltsin, Gorbaçov, Sobak, Amerikalılar... Havadaydı. Ancak yıllar geçmesine rağmen kamuoyunun hala soruları var. O dönemde bildikleri konusunda neden sustular? Gerçekte herkes kendi oyununu oynuyordu ve bu karmaşık durumda başkalarının aleyhine galip gelebileceklerini düşünüyordu.

4 Ağustos'ta Gorbaçov yaz tatilini geçirmek üzere Kırım'a gitti. Ayrılışının ertesı günü, KGB'nin başkanı ve suç ortakları (bunların en önemlileri Savunma ve İçişleri Bakanlarıydı) olağanüstü hal için bir komite kurdular. İki hafta boyunca Birlik anlaşmasının imzalanmasını engellemeye yönelik acil durum tedbirleri hazırladılar. Dolayısıyla muhafazakarlar, Batı'nın Gorbaçov'u süslediği demokratik havayı lekelemeden kendilerine olağanüstü yetkiler vermeyi ve sansürü yeniden tesis etmeyi umuyorlardı. Aynı zamanda, KGB başkanı, önde gelen mahkumların barınması için Moskova'nın ana hapishanesindeki iki kat hücreyi boşalttırdı ve olayın kötü gitmesi durumunda, gizli servis kararghında komite için bir sığınak kuruldu. Stalinist makine dönmeye hazırды.

18 Ağustos'ta komplocular Gorbaçov'u olağanüstü hal ilan etmeye ikna etmek için son bir girişimde bulundular. Boşuna. Bu nedenle onu "geçici olarak" ev hapsine aldılar ve ertesi gün başkanın "sağlık nedenleriyle" görevlerini yerine getiremeyeceğini duyurdular. Komplocular için eski otokratik mekanizmaların artık geri dönüşe izin vermeyecek kadar yıpranmış olduğunu anlamaları uzun sürmedi. Bu nedenle darbe dört gün içinde kan dökülmeden başarısız oldu. On bin nükleer başlıkla donatılmış, şiddetin gelenek olarak yaşandığı bu ülkede bir mucize... Darbecilerin amacına ters düşen bu özel eylemin sonucu, Birlik Sovyeti'nin dağılmasını hızlandırmak oldu. KGB'nin hapsetmeyi planladığı yedi bin reformcudan bir tanesi bile tutuklanmadı.

Bu dramatik koşullar altında Putin, amiri Sobchak'a sadık kaldı ve özellikle 20 Ağustos'ta Saint Petersburg sokaklarında darbe karşıtı büyük bir gösteri düzenleyerek direnişi örgütlemesine yardımcı oldu.

Ertesi gün Stalin'in imparatorluğu kağıttan bir ev gibi çöktü. Yeltsin'in adamları tarafından serbest bırakılan bitkin Gorbaçov, Moskova'ya döndü. Sovyetler Birliği'nin tüm cumhuriyetleri daha sonra bağımsızlıklarını ilan etti. Bolşeviklerin 7 Kasım 1917'de kurduğu diktatörlük yetmiş üç buçuk yıl sürmüştü...

Gerçeği söylemek gerekirse, teknik düzeyde bu darbenin başarısızlığı basit bir şekilde açıklanabilir. Eski bir savaş gazisi olan Savunma Bakanı Yazov, komplocuları uyarıyordu: "Kalabalığa ateş etmek istiyorsanız sizi takip etmeyeceğim. » Böylece tankları mühimmatsız Moskova'ya girdi ve *filen* darbecileri ordunun desteğinden mahrum bıraktı. Böyle bir gerilemeyi, Haziran 1991'de genel oy hakkıyla kazanılan meşruiyet açısından güçlü olan Boris Yeltsin'in Rusya Devlet Başkanlığı görevine seçilmesi sırasındaki kararlılığına da bağlamak gerekir. Üzerine tırmanmayı başardığı tankın tepesinden direniş çağrısı yaparak kendisinin sembolik bir imajını bıraktı.

Ancak 19 Ağustos 1991 tarihi bir an olmaya devam ediyor çünkü Stalinist sistemin merkezi yapılarının birkaç saat içinde çökebileceğini gösterdi. Bugün Putin bu olaylar

hakkında konuşmayı pek sevmiyor çünkü bu olaylar ona, onun gözünde " 20. yüzyılın en büyük jeopolitik felaketi" olan SSCB'nin ortadan kayboluşunu hatırlatıyor .

Sovyet imparatorluğunun ızdırabı dört ay boyunca devam etti. Aralık ayı başında Rus, Ukraynalı ve Belaruslu liderler SSCB'nin "varlığının sona erdiğini" ilan ettiler.

Ayın 23'ünde Yeltsin ve Gorbaçov, iktidarın devrini çözmek için bir araya geldi. Devrik başkan birkaç saat boyunca halefi Stalin'in son sırlarını aktardı; bunlar arasında 1939'da Hitler'le imzalanan anlaşmanın protokolleri ve 1940'ta Katyn'de diktatörün gizli servisleri tarafından Polonyalı subaylara düzenlenen suikastla ilgili belgeler de vardı. 1941. Amblem olarak çift başlı imparatorluk kartalı seçildi ve çok geçmeden Çar II. Nicholas ve akrabalarının naaşı St. Petersburg'da büyük bir gösterişle gömülecekti (Putin, belediye başkan yardımcısı sıfatıyla bu töreni bizzat organize etti).

Boris Yeltsin ülkesini komünist ideolojiden kurtaracağına söz vermişti ama yaklaşımı bir kez daha çelişkiliydi. Bir yandan SSCB'nin varisi olarak yeni Rusya'yı kurdu; diğer yandan çarlığı ana referansı haline getirdi. Aslında Yeltsin, totaliter sistemin suçlarının tanınması yerine "ulusal uzlaşma"yı tercih etmeye karar vermişti. 1992'de Moskova Anayasa Mahkemesi'nde görülen sahte "CPSU davası" davanın reddedilmesiyle sonuçlandı. Nürnberg mahkemesinin bu parodisi, yine de, Putin döneminde yükselişe geçecek olan neo-Stalinist Rus tarihinin sürekliliği (çar imparatorluğu-Sovyet imparatorluğu-Rus devleti) kavramının yolunu açtı. Mevcut gizli servislere gelince, onlar büyük öncülleri olan KGB'nin değerli mirasçıları olduklarını iddia ediyorlar...

[1.](#) Mart 1990'da.

[2.](#) Moskova Belediye Başkanı Popov, Amerika'nın SSCB Büyükelçisi Metlok ile bu konuyu görüşerek Boris Yeltsin'e bilgi verdi. *Perestroyka'nın* ideologlarından Yakovlev, bundan Gorbaçov'a birkaç kez bahsetti. Bu bilgiyi bizzat Sobchak'a aktardım.

Gelecekteki Başkan Putin için yeni bir hayat başladı. Çift, Saint Petersburg'un merkezinde lüks bir dairenin keyfini çıkardı ve çevredeki kırsalda 3.000 m2 büyüklüğünde iki arsa satın aldı ve ^{üzerine} bir yazlık inşa etti. Ne yazık ki yazlık bina, açılışı sırasında sauna açıldıktan sonra alev aldı. Ancak Putin pes etmedi ve Tambov suç klanının temsilcisi olduğu iddia edilen bir kişi tarafından işletilen bir kooperatiften 150 m2'lik yeni bir kır evi satın aldı. Tahmini yarım milyon dolar değerindeydi (ki bu da belediye başkan yardımcısını eleştirenlerin öfkelerini uyandırdı). beyan ettiği maaşı böyle bir edinime izin vermiyordu).

Putin Almanya ile her zaman yakın bağlarını sürdürdü. Sobchak'a, özellikle (Almanya'nın yanı sıra) Fransa ve İtalya'ya olmak üzere yurtdışı gezilerinde sık sık eşlik etti. Onu Bonn'da ziyaret ederken (Ağustos 1991 darbe girişiminden kısa bir süre sonra) tercümanlık bile yaptı. Helmut Kohl'la birkaç kez tanıştı¹ ama her zaman Sobchak'ın huzurunda.

Bir keresinde Henry Kissinger'a eşlik etmişti. Putin KGB üyeliğini doğruladı ve Amerikalının cevabına çok şaşırdı: "Bütün dürüst insanlar gizli servislerle başladı! » Havaalanında Amerikan Başkan Yardımcısı Al Gore'un huzurunda yapılan bir toplantı sırasında, ABD konsolosluğu çalışanlarından biri Rus gizli servis generalini ittiğinde, Putin memnuniyetsizliğini diplomatik kanallardan dile getirdi ve diplomat derhal olaya müdahale etti. hatırladı.

Sık sık hareket halinde olan Sobchak, yetkilerini genellikle sağ koluna devretti. Putin bu nedenle kısa sürede Saint Petersburg'un gerçek yöneticisi haline geldi ve her şeyden önce Dış İlişkiler Komitesi'ni yönetti. Böylece orada büyük yabancı bankalar kurma girişiminde bulundu. Deneyim mecburdur, öncelikle Alman şirketlerine fayda sağladı. Çok geçmeden

her şey onun kontrolü altına girdi: idari yönetim, adli yönetim, otel yönetimi, ticari yönetim, kolluk kuvvetleri.

Bu dönemde eleştirilerin hedefi oldu çünkü Rus suçlarının yuvası haline gelen Saint Petersburg, Tambov mafyasının hakimiyetindeydi. Zamanın Başsavcısı ², Putin'in belediye başkan yardımcılığı göreviyle bağdaşmayan ekonomik faaliyetlerde bulunduğunu iddia etti ancak iddialarını destekleyecek herhangi bir belgeli kanıt sunamadı.

Europa Plus radyo istasyonunun başkanı Georges Polinski'nin, şirketini Almanya'nın kıyılarına kurmasıyla ilgili efsaneyi anlatırken bana söylediği gibi, tam bir yolsuzluk atmosferinde Putin "rüşvete hevesli olduğunu göstermedi". Neva. Öte yandan, ülkenin ekonomik seçkinlerinin ayrılmaz bir parçası haline gelen yeraltı dünyasıyla daimi temaslarının olduğu tartışılmaz. Tambov çetesi petrol piyasasını kontrol ediyor, Petersburg hidrokarbon şirketinin ve mali devrelerin bankalar aracılığıyla *fili yönetimini sağlıyordu*. Putin, Sobchak'ın güvenliğini sağlamak için gizli servisleri kullanmaktan çekinmedi; bu özellikle Ağustos 1991 darbesi sırasında geçerliydi. ³.

Belediye başkan yardımcısı bazen yabancı ziyaretçilere, özellikle de Almanlara rehberlik etmeyi kabul ediyordu. Darbe girişiminden kısa bir süre sonra misafirlerine Yusupov Sarayı'nı tanıtırken, Rasputin'in Rus tarihinin geniş sahnesinde oynadığı rolün kendi versiyonunu aktardı. Bir mistik, bir peygamber ve bir guru olarak algılanan Sibiryalı, bazen bakanlar "yapmış" olsa da, en samimi dileği, korkutucu bir dünyada kaybolan imparatorluk çiftinin yardımına koşmaktı. **Putin, ülkenin dizginlerini elinde tutacak ve Almanların, Yahudilerin, hatta Şeytan'ın ajanı olarak belirsiz amaçlar güden çok güçlü bir Rasputin masalının "bu yüzyılın en büyük yanıltmacalarından biri" olduğunu iddia etti. "**

Rasputin'in kaderi aslında Saint Petersburg'daki özel bir duruma dayanmaktadır: Çarlık Rusya'sının alacakaranlığı, Romanovların mistisizmi, Birinci Dünya Savaşı. Elbette, bu adamın 1905'teki ilk devrim sırasında sarayda ortaya çıkışı, rejimin iç zayıflığının ve

-otokratik Rusya bağlamında önemli bir nokta olan- imparatorluk çiftinin psikolojik benzersizliğinin bir işaretidir.

Rasputin, tuhaf fantezilerin ve herhangi bir kurgudan daha şaşırtıcı gerçeklerin bir karışımı olan olağanüstü bir yaşam sürdü. Aynı zamanda bir efsane haline geldi; öyle ki, ölümünden neredeyse yüz yıl sonra, tarihin "şeytani" süper adamlarının panteonuna katıldı. Gerçeği söylemek gerekirse adı her zaman sağlıklı bir ilgi uyandırmıştır. "Çılgın keşiş" ya da "yüzyılın en büyük darbesi", söylendiğine göre çar ve çariçe üzerindeki etkisiyle tek başına İmparatorluğu yok eden bu adamı tanımlamak için genellikle kullanılan iki ifadedir. Ruslar bu etkiyi karakterize etmek için bir terim de icat ettiler: *rasputinerie* veya *Rasputin kliği* (*rasputinchchina*).

Bu konuda Putin'in nasıl gölgede kalan bir adam gibi davranmaya yönlendirileceğini ileride göreceğiz.

[1.](#) Kitabında bundan büyük bir saygıyla bahsediyor (*a.g.e.*).

[2.](#) Yuri Skuratov.

[3.](#) Sobchak'ın yazarla 23 Ekim 1991'deki röportajı.

Yeltsin'li yıllar

Ağustos 1991'deki Moskova darbesinin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından, bazı sağduyulu iyi adamlar, Sovyet imparatorluğunun sona ermesiyle birlikte siyasi polisin etkisinin ortadan kalkacağına inanıyorlardı. Bu yaşanmadı.

Putin rahatsız oldu. Pek çok yurttaşı gibi o da şu soruyla kıvranıyordu: Hem yetmiş yıllık komünizmden hem de bin yıllık tarihten birkaç gün içinde nasıl ortaya çıkacak? İktidarın kullanılması hiçbir zaman yasaya dayanmıyordu; çoğu zaman nüfuz altında olan çarın iradesine ya da Bolşevik kurallar sistemine dayanıyordu.

Boris Yeltsin, göreve başladığı Aralık 1991'den itibaren, kendisine sunduğu ayrıcalıklarla ustaca hokkabazlık yaparak, demokrasiye özgü şeffaflığın zararına olacak şekilde siyasi manipölasyon geleneğini yeniden canlandırdı. Etrafını "boyarlar", etkili danışmanlar ve rakiplerle çevreleyerek, onların muhaliflerini arka arkaya göndererek oynadı.

Neredeyse her üç ayda bir, başkanın sağlıkla ilgili endişeleri onu giderek daha uzun süre kamusal yaşamdan uzak kalmaya zorladı. Bu sık ziyaretler çoğu bakanı Moskova ile "Çar Boris"ın yaşamının karikatürle sınırlandığı Karadeniz'in cenneti Soçi arasında düzenli seferler yapmaya zorladı. Kendisine Kremlin doktorlarının hazırladığı vitamin kokteylleri verildi; Kafkasyalı şifacıların uygulamalarından ilham alan manyetik masajlar reçete edildi, böylece kamuoyunun önünde karar verebilen ve iradesini açıkça empoze edebilen sorumlu bir devlet başkanı imajını vererek görünebilsin.

Pagan zamanlarından beri bir tür efsane olarak kalan ünlü Rus hamamları olan *bania* ayini de Soçi'de gerçekleştirildi . Rasputin oradaki hanımların varlığını takdir etmiş olsaydı Yeltsin arkadaşlarıyla orada buluşmayı tercih ederdi ki bu da başlangıçta yurttaşlarının gözünde onu sempatik kılmayı başarmıştı.

Kremlin'in başkanı, kalp hastalığından önce atalarının geleneklerine saygı duyuyordu: huş ağacı dallarından oluşan demetler kullanarak buharda karşılıklı kırbaçlama¹, buzlu su banyoları, ardından karda egzersizler ve son olarak iyi bir bardak votka veya soğuk bira. Sokaktaki adam, bania'nın görkemli toplantıları hakkında hayal kurmayı seviyorsa, *hırslılar ve saraylılar*, büyük kararların alındığı, " *bania ağı*" adı verilen bu çok ayrıcalıklı kulübe ait olmakla övünüyorlardı. Davet edilmek, inisiyeller çevresine ait olmanın ve bunun sonucunda ortaya çıkan avantajların bir işaretiydi. 1991'den itibaren, başkanın banyo arkadaşlarından bazıları, geçici olduğu kadar göz kamaştırıcı terfiler de deneyimlediler. Öte yandan artık davet edilmemesi kaçınılmaz olarak onun rezaletini ortaya çıkardı. Dört yıl içinde Yeltsin'in gözdesi Korjakov, koruma statüsünden general rütbesine, başkanlık güvenliğinin başına ve Rusya cumhurbaşkanının tüm faaliyetlerini kontrol eden gerçek bir okült kabinenin başına yükseldi, ta ki Haziran 1996'da görevden alınana kadar. Yeltsin'i devlet işlerinde deneyim ve yeterlilik düzeyini çok aşan bir şekilde etkileyebilmiş ve ülke için önemli kararlara ağır bir şekilde etki etmişti.

Bununla birlikte, gri saygınlık kazanan eski koruma özel bir güce sahip değildi: Eğer "Çar Boris" bütün bir zümre (daha önce bahsettiğimiz ünlü *rasputinchina*) tarafından çevrelenmişse, insanların veya eğilimlerin rekabetini nasıl alt edeceğini biliyordu.

Bu özel yönetim sanatından aceleci sonuçlar çıkarmak kuşkusuz hata olacaktır. Kremlin'in trompe-l'oeil'in arkasındaki yer altı geçitlerinde sıklıkla otantik fresklere rastlıyoruz. Bu operet danışmanlarının her yerde bulunması, eski sistemin çöküşünün bıraktığı boşluğu dolduran daha etkili güçleri gizlemedi mi?

Putin, ironik bir şekilde "gösterişli 1990'lar" olarak adlandırdığı bu dönemden nefret ediyor. Saint Petersburg belediye binasındaki ayrıcalıklı bir gözlem noktasına yerleştirildiğinde, hilelerin arkasında Rusya'daki gücün gerçek sahibinin karışık bir koalisyon olduğunun farkına vardı. Karmaşık olarak bilinen klanlar, gizli iş ağıları, gizli servisler, askeri lobiler, kısacası eski Sovyet terminolojisinden bir siyasi-mali magma bulundu.

Kremlin hem herkesin karşı karşıya geldiği, birbirini parçaladığı, yeniden düzenlendiği bir arena, hem de düzenli iktidar imajının sürdürülmesine ve yansıtılmasına olanak sağlayan bir devlet vitriniydi. Başkanın iktidarsız olsa bile somutlaştırması gereken bir imaj.

Bu lobiler (özellikle gaz ve petrol endüstrisini, mafyayı ve eski KGB'yi temsil ediyordu) gölgelerdeki erkeklere özgü geleneksel yöntemlerin zafer kazanmasını sağladı. Manipölasyon ve dezenformasyon, birleştirme ve kısayollar, provokasyon, şantaj ve Bizans entrikaları normal demokrasi oyununun yerini almak üzere her zaman oradaydı. Ancak Putin, bu tabloya bir başka önemli boyutun daha eklenmesi gerektiğini hemen fark etti: benzeri görülmemiş mali araçlara dayalı yolsuzluk.

Bu etkili grupların neden bu kadar çok parası vardı? Bu büyük meblağlar nereden geldi? Gorbaçov'un yönetiminde, geleneksel mafyanın yanı sıra olağanüstü mali olanaklara sahip yeni suç yapılarıyla giderek daha fazla bağlantılı olan yeni bir güç merkezi zaten ortaya çıkmıştı.

O dönemde özel mülkiyet henüz mevcut değildi ve devlet bankaları paraya çok az hareketlilik sağlıyordu. Medya ise kendini özgürleştirmişti; KGB'nin baskısı hafiflemiş görünüyordu; Partinin rolü azalmıştı. Mevzuattaki yetersizlikler karşısında ekonomi kaotik bir şekilde gelişti ve etkili yatırımlara ihtiyaç duyan suç yapılarına benzersiz bir manevra alanı bıraktı.

Gorbaçov'un izlediği çelişkili ekonomi politikası, gördüğümüz gibi sanayinin "kıızıl baronlarına" Sovyetler Birliği'nde daha önce hiç sağlanamayan bir özerklik kazandırdı. İhracatçı şirketlerin yöneticileri artık döviz kaynaklarının *fiili yönetimini üstleniyor ve sıklıkla kendilerine sunulan parayı zimmete geçiriyorlardı*. Putin'e göre Gorbaçov'un başkanlığının son yılında yurt dışına 100 milyar dolardan fazla para çıktı. Yeltsin'in başkanlığı döneminde (1991 ile 2000 arasında) her yıl 20 milyar da Batı'ya gidiyordu. Dünya ekonomi tarihinde benzeri görülmemiş bir sermaye kaçıışı.

Ve ülkenin sembolik figürlerinin kaderinin dolambaçlı yolları buzdağının yalnızca görünen kısmını temsil ediyor...

1. Berioska . _

“Milyarder seçildim”

1991 yılında Yeltsin'e yakın bir grup genç iktisatçı tüm Rus şirketlerinin özelleştirilmesini savundu. Hükümeti böylesine radikal bir sürece girmeye itecek nedenleri, dönemin siyasi sınıfının bir kısmının reformları reddettiğini açıkça ortaya koyan Ağustos ayındaki darbe girişimi belirledi.

Bugün Putin, Rus ekonomisinin tamamen özelleştirilmesi için çalışan başta Amerikalılar olmak üzere çok sayıda yabancı danışmanı sert bir şekilde eleştiriyor. Reformcular için mesele, (komünist sisteme doğru) herhangi bir "geri dönüşün" teknik ve politik olarak imkansız olmasını sağlayacak kadar derin değişiklikler meydana getirmektir. Bu açıdan bakıldığında 1992-1994 özelleştirmesi başarılı olmuştur. Ancak Başkan Putin'e göre pratikte bu süreç tamamen şeffaf olmayan bir şekilde gerçekleşti. “Bana milyarder denildi. » Sokaktaki adamın bu şakası, Rusya'daki ulusal varlıkların büyük satışının nasıl organize edildiğini açıklıyor. Perestroyka sırasında kendilerini zenginleştirmeye başlayan aparatçikler, eski bakanlar ve üst düzey parti yetkilileri, *kendilerini* "yetkili milyarderler" olarak nitelendiren KGB'nin onayıyla, bir gecede bankacı veya iş adamı haline geldi ve *fiili olarak dünyanın tüm sektörlerinin sahibi oldular*. ekonomi.

Bu bağlamda, Putin, Saint Petersburg'un ilk belediye başkan yardımcısı olarak, 1993 ile 1996 yılları arasında Rus ekonomik aktörlerinin üç tipik profili üzerinde her gün çalıştı: iş dünyasına dönüşen nomenklatura, mafya aktörleri ve bağımsız işletme sahipleri olan yeni erkekler. Açık bir azınlık – sosyolog Yuri Levada tarafından yürütülen anketlere göre %15 ila 20, er ya da geç ilk ikisinin (sırasıyla %40-45 ve %35-40) kontrolü altına girmek zorunda kalacak. Duma güvenlik komitesi başkan yardımcısının tahminlerine göre¹, Rusya Parlamentosu Alt Meclisi, St. Petersburg'daki özel şirketlerin %40'ı ve devlet şirketlerinin %60'a yakını ile bankaların %50'den fazlası suç grupları tarafından kontrol ediliyordu.

Putin açısından bu dönemi lekeleyen tek gerçek olay, Batı Alman gizli servisi BND'nin iddia ettiği bir rapor olmaya devam ediyor², 1999 tarihli, Saint Petersburg'daki

faaliyetleriyle ilgili. Bu belgenin orijinali hiçbir zaman yayınlanmadı ve içerdği bilgilerin kaynakları bilinmiyor ancak içeriği Alman gazeteci Jürgen Roth ve Rus mevkidaşı Anastasia Kirilenko tarafından kamuoyuna açıklandı. ³ . Bilinen bir gerçeği doğruluyor: 2000 yılına kadar Putin, Berlin gizli servisleri tarafından Kolombiya uyuşturucu parasını aklamakla suçlanan Lüksemburglu avukat Rudolf Ritter'in başkanlığını yaptığı SPAG şirketinin gönüllü danışmanıydı. Rapor, Putin'in bu şirketin gizli faaliyetlerinden haberdar olduğunu iddia etmiyor ancak aynı zamanda St. Petersburg'un o dönemde "Batı'dan gelen şüpheli karakterlerle dolup taşıdığını" belirtiyor..

[1.](#) Alexander Kulikov.

[2.](#) Federal Almanya'nın dış istihbarat servisi.

[3.](#) Radyo Svoboda, Ocak 2014.

"Putin'in yöntemi"

"Putin yöntemi" bu döneme dayanıyor. Yani belediye başkan yardımcısı tek bir klana bağlı kalmaktan kaçınarak herkesle birlikte çalışmaya çalıştı. Mafyayla ilişkilerini sürdürmek zorunda kalırken, gizli servislerle ve Saint Petersburg askeri bölgesini yöneten ordunun generalleriyle ayrıcalıklı temaslarını sürdürdü (üstelik bu ortamda KGB'nin yarbayı Putin'den çok daha iyi kabul ediliyordu). "Batılılaşmış liberal" Sobchak).

Yönetimine yönelik en ciddi suçlama Aralık 1991'e kadar uzanıyor. Putin, hükümetten şehre petrol ve demir dışı metallerin işletilmesi için toplam 122 milyon dolarlık kota verilmesini istedi. Karşılığında kıtlığın üstesinden gelmek için Petersburglulara gıda ürünleri tedarikini sağlamak zorunda kaldı. Bu takasın sonucu çok acınasıydı: yalnızca iki kargo yenilebilir yağ teslim edildi - başka bir şey değil. Bu dolandırıcılığın yansımalarını analiz etmek için bir soruşturma komisyonu oluşturuldu ve Kremlin'in gelecekteki başkanı neredeyse adaletle yüzleşecekti. Ancak belediye başkanı, bu suiistimalleri, belediyeyle yapılan anlaşmalara uymadığı iddia edilen ticari yapılara bağladı. Bu olaydan sonra Putin'in yasallığa titizlikle saygı gösterme konusundaki endişesini göstermesi şaşırtıcı değil. Danışmanlarına yönelttiği bu soru artık nakarata dönüşecekti: "Yasal mı? »

Başka bir vaka da bu zamana kadar uzanıyor, ancak kamuoyunun dikkatini ancak 2011'de çekti: 1991'in başında Putin, St. Petersburg Belediye Binası'nın uluslararası departmanına başkanlık etti. Bu sıfatla, tıbbi ekipman ithalatı için ortak bir şirket olan Petromed'i kurdu ve eski bir KGB'yi ve bir askeri laboratuvarın eski patronu olan Sergei Kolesnikov'u, iki adamın 1996 yılında satın aldığı bu şirketi yönetmeleri için görevlendirdi. Kremlin, dört yıl sonra Putin arkadaşlarını hatırladı. Gelirlerin %35'inin, Sergei Kolesnikov'a göre hisselerin %90'ının yeni Rusya başkanına ait olduğu Lüksemburg şirketi Lirus'un hesaplarına aktarılması koşuluyla Petromed'e muhteşem sözleşmeler vermeyi teklif ederdi. "Hepsi hamiline kayıtlı olduğundan kayıtlı değil. İş adamına göre 2000'den 2007'ye kadar Lirus'un hesaplarında en az 500 milyon dolar birikmişti. Para, Putin'in

adaylar aracılığıyla büyük Rossia bankasının (yakın arkadaşlarından biri tarafından yönetilen) yüzde 20'den fazlasını satın almasına olanak tanıyacaktı.

2011 yılında Sergei Kolesnikov bu bilgiyi iki Anglo-Sakson gazetesine, *Washington Post* ve *Financial Times'a* verdi ve hukuk firmaları tarafından incelendi. İkincisi, öne sürdüğü şeye dair kesin bir kanıta (yani Vladimir Putin tarafından imzalanmış bir belgeye) sahip değilse ve Kremlin'in inkarlarına rağmen bu versiyonun makul olduğunun kanıtlandığını belirtti.

Hala basında propagandası yapılıyor olsa da ¹, bugüne kadar maddi bir kanıt yok.

[1](#). 6 Nisan 2014 tarihli *Nouvel Observateur'a* bakınız .

1996 yılında Anatoly Sobchak, St. Petersburg belediye başkanlığını kaybetti ve Putin işini kaybetti. Yeni bir görev bulmak için, eski belediye başkan yardımcısının Moskova'da başkanlık idaresi ve hükümet içinde bir ağı vardı; burada başbakan yardımcısı Alexei Bolchakov'un yanı sıra Yeltsin'in seçmenlerinin çok etkili lideri de dahil olmak üzere Saint Petersburg'dan çok sayıda gazi çalışıyordu. 1996'daki kampanyada Anatoly Chubais ve liberal iktisatçılardan oluşan ekibi.

Tuhaf bir şekilde, Putin'e yapılan ilk iş teklifi müttefiklerinden değil, Boris Yeltsin'in Kremlin hizmetlerinde kendisine yer verilmesi için müdahale eden vekil Pavel Borodin'den geldi. Başkan, Chubais'i başkanlık idaresinden sorumlu olarak atadığında atama kararnamesi imzalanmak üzereydi. O sırada yeni bir kalp krizi geçiren Yeltsin hastaneye kaldırıldı ve ciddi bir açık kalp ameliyatı geçirmeye hazırlanıyordu. Chubais'in atanması, Kremlin yönetimine güven veren bir adam yerleştirmeyi amaçlıyordu.

Hizmetlerin yeniden düzenlenmesinde Putin'e verilen pozisyon ortadan kaldırıldı. Ancak Tchoubaïs ikincisini unutmadı ve ona ekibindeki halkla ilişkilerin yönetimini teklif etti. Bu ihtimal konusunda hiç de hevesli olmayan ilgili kişi yine de daha iyi bir şey olmadığı için bu görevi kabul etmeye karar verdi. Ancak hükümetin iki numarası Alexei Bolchakov hayal kırıklığını öğrendiğinde hemen Pavel Borodin'i aradı.

Bu kararlı destek sayesinde, Putin nihayet Borodin'in yardımcılığına, "cumhurbaşkanlığı idaresinin genel işler dairesi"nin (Boris Yeltsin'in ofisi) direktörlüğüne terfi ettirildi ve burada hukuk işleri ve yurtdışındaki Rus varlıklarıyla ilgilenmek üzere görevlendirildi - orada Rusya'nın üçüncü yüzünü tartışıyoruz. karakter.

Bu yönetimin yönettiği miras, yani eski komünist partinin mülklerinin mirası muazzamdı: üç milyon metrekarelik ofisler (Rusya başkentinin tüm resmi binaları), iki bin yazlık ev, bir o kadar da apartman dairesi yetmiş sekiz ülkede geniş inşaat arazileri, otel

kompleksleri ve çok sayıda mülk, hükümet dinlenme evleri, resmi otomobil filosu, başkanlık havayolu ve ulusal televizyondaki aktarma istasyonları.

Böylece Putin'ler Moskova'ya yerleşti. Lioudmila bu terfiden pek memnun değildi. Ancak oradaki yaşamın, özellikle Alman Büyükelçiliği okulunun sağladığı eğitimi takip edebilen ve artık aksansız, mükemmel Almanca konuşan kızları için avantajları vardı.

Bu, şüphesiz gelecekteki Rusya cumhurbaşkanının yükselişindeki en hassas dönemdir. Geçmişte 1950'lerde muhaliflere yönelik zulüm konusunda olduğu gibi, Putin her zaman o dönemde üstleri tarafından imzalandığı iddia edilen şüpheli sözleşmelerden haberi olmadığını tekrarlıyor. Ancak o yıllarda kendisini Kremlin'in müsteşar yardımcısı olarak stratejik bir pozisyonda buldu, ardından Mart 1997'den itibaren başkanlık yönetiminin merkezi kontrol müdürü oldu. İsviçreli soruşturma hakimlerine gelince, onlar kategoriktir: Putin'in doğrudan amiri Borodin'in 25 milyon dolar gibi mütevazı bir meblağı cebine attığı iddiası tam olarak Haziran 1996 ile Temmuz 1998 arasındaydı. ¹ . Borodin, SSCB'nin çöküşüne eşlik eden, tüm eğilimlerin birleşimiyle Rus siyasi sınıfının büyük bir bölümünü birbirine bağlayan muazzam bir ücretlendirme ve çapraz hizmetler sisteminin kurulmasıyla işaretlenen bu iş ateşinin sembolik figürüydü.

“Yetenekler”, “Çar Boris”e biat etmeyi sağlayan bir mekanizma yaratarak, özel servetler ile devlet varlıkları arasındaki bu karışıklığın Yeltsin, ailesi ve dostlarının hizmetinde gerçek bir siyasi stratejiye dönüştürülmesini mümkün kıldı. Bu güçlü ağlar, küçük bürokratlardan en güçlü bölge valilerine kadar devletin her kademesine nüfuz ediyordu.

Başkan Yeltsin döneminde Putin, Federasyonun kurucu kuruluşlarının seksen dokuz liderinin her biri hakkında hacimli ve ayrıntılı dosyalar derleyerek, dikkatini yolsuzluğun da tüm hızıyla devam ettiği tamamen farklı bir alana odaklamış görünüyordu. Daha sonra bu bilgi, bu eyaletlerin güçlü adamlarını cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında kendisini desteklemeye "ikna etmede" onun için değerli olacaktı.

1. “Cenevre yargıcı Daniel Devaud'a göre iddia edilen dolandırıcılık üç operasyonla ilgiliydi: başkanlık uçağının yenilenmesi, Denetim Odası ve Kremlin Sarayı. Yargıç, destekleyici kanıt olarak çok kesin ayrıntılar veriyor: İlk başta iş, Rus Viktor Stolpovskikh tarafından yönetilen İsviçreli bir şirket olan Merkata'ya fazla ücretlendirilecek ve şirket 492 milyon doları cebe indirecek ve 62,52 milyon kavanoz şarap ödeyecekti. Para önce Man Adası'ndan geçti, ardından Cenevre, Lugano, Zürih, Guernsey ve Nassau'daki hesaplara geri döndü. Sahipleri Kıbrıs, Lihten st yn, Panama veya Virgin Adaları merkezli paravan şirketlerdi” (*Le Point*'ten alıntı , 22 Eylül 2000).

20 Temmuz 1999, Yeltsin'in kısa ömürlü bir başbakanı daha ¹, FSB'nin direktörlüğüne atandığını duyurmak için Putin'i hazırlıksız bir şekilde havaalanına çağırdı. Ona göre, gizli servislerin yeni patronu bu haberden pek memnun değildi çünkü "aynı nehri iki kez geçmek" istemiyordu. Resmi olarak KGB 1991'de öldü ve darbenin ana kışkırtıcısı olarak başkanı hakkında dava açıldı.

Yapılar dağıtılmış ve çeşitli birimlere bölünmüştü: karşı casusluktan sorumlu FSK; Fapsi, iletişim; SVR, yabancı istihbarat; iktidar organlarının güvenlik koruma hizmeti; ve sınır muhafızları. Yedi yüz binden yaklaşık seksen bin çalışana ulaşan yeni formül KGB, esas olarak mafya, yolsuzluk ve uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleden sorumlu olan zayıflamış bir şekilde ortaya çıktı.

Ancak 1995 yılında Çeçen çatışmasının ortasında FSK, FSB, yani Federal Güvenlik Servisi olarak yeniden adlandırıldı ve böylece yalnızca bazı becerilerini değil, aynı zamanda Sovyet muhaliflerine karşı daha önce kullanılan yöntemleri de yeniden kazandı. Pek çok gaf vardı. Ocak 1996'da seçkin FSB güçlerinin Dağıstan'ın Çeçen savaşçılar tarafından rehin alınan bir köyü olan Pervomaiskoye'ye müdahalesi yaklaşık yüz kişinin ölümüyle ve teröristlerin kaçmasıyla sonuçlandı.

Öte yandan KGB, yeniden dönüşüm konusunda mükemmel bir başarı elde etti. Eski Guébistler hâlâ diplomaside, medyada ve büyük sanayi ve bankacılık kuruluşlarında her yerde mevcut. 1980'lerin sonuna gelindiğinde, kayıt dışı ekonomiyi yöneten neredeyse tüm büyük mafya yapılarına sızmayı başardılar.

Putin, gizli servislerin karargâhına varır varmaz KGB ajanlarının bu muazzam adaptasyon kapasitesini özellikle takdir etti. Ana şirketine sadık kalarak muhteşem bir dönüşüm gerçekleştirmemiş miydi? Aslında o her zaman KGB ajanlarının Sovyet sisteminin

öküşünden sağ çıkmaya en hazırlıklı kişiler olduğuna inanmıştı ve herkesten önce kendi zamanının bittiğini anlamıştı. Batılı ülkelerle doğrudan temas kurarak bu büyük dönüşümlerle yüzleşmeyi başardılar.

Gizli ajanlar, komünizmin yıkıntıları üzerinde çoğalan büyük sanayi holdinglerinin güvenlik hizmetlerinde yeniden eğitilmişlerdi. Ancak KGB'nin adamları aynı zamanda siyasi partilerde veya SSCB'nin çöküşü sırasında gizli servislerin partinin güvenliğini korumaktan sorumlu olduğu vergi cennetlerinde Kremlin tarafından kurulan bankacılık kuruluşları ve off-shore şirketlerde de mevcuttu. savaş ganimeti ².

Bu nedenle, gizli servisin yeni başkanı olarak Putin'in gücü, siyasi bilgi birikiminde değil, casusluk kariyeri boyunca öğrendiği yöntemleri etkili bir şekilde kullanmasında yatıyordu. Başkan Yeltsin, Anılarında , Putin'in eski patronu Sobchak'ın yurtdışına uçuşunu organize etmek için kariyerini riske atması ve rüşvet aldığına dair hiçbir kanıt olmadan suçlanmasının ardından Saint Petersburg belediye binasından kovulması üzerine boyun eğdirildiğini itiraf ediyor. Gizli servislerin başına yeni atanan Putin aslında oraya özellikle bu cüretkar operasyonu denetlemek için gitmişti. Finlandiyalı Jet Flite şirketine ait 50.000 frank nakit ödenen özel bir uçak, eski belediye başkanının "arkadaşları" tarafından kiralanmış ve sınır geçişi kusursuz bir şekilde planlanmıştı. Böylece Sobchak yasal işlemlerden kaçındı. Putin'in başbakan olarak atanmasının ardından davası kapandı.

Vladimir Putin'in yükselişi artık onu Rus karışıklığının diğer iki baş kahramanıyla (isimlerini hatırlayalım) Boris Berezovski ve Evgeny Primakov'la karşı karşıya getirecek bir üçgen çatışmaya bağlı olacak.

[1](#). Sergei Kirienko.

[2](#). Böylece gerçek bir vergi cenneti olan Jersey, Channel Island'da yerleşik Fimaco şirketi ortaya çıktı. Başlangıçta küçük sermayesi 1.000 dolardı, ta ki 1991 darbesinin arifesinde Sovyetler Birliği hazinesinden depozito olarak rezervler alana kadar.

Kare kafalı, kahverengi saalı, yanan gözlü Boris Abramovitch Berezovski, 1946'da Moskova aydınlarına mensup bir ailede dünyaya geldi. Sovyet rejimi altında parlak bir kariyere sahip oldu ve matematik alanında devlet doktoru oldu, ardından Bilimler Akademisi'nin ilgili üyesi ve olasılık teorisi ve otomasyon kontrol sistemleri uzmanı oldu.

Onun için de her şey Gorbaçov döneminde başladı. Bu önemli yıllarda sanayicilerle sık sık temas halindeydi. Büyük ekonomik çalkantıların kaçınılmaz olduğunu fark eden Berezovsky, katılmaya karar verdi: "Genetik olarak bilimden çok iş dünyasına daha uygundum. »

Böylece 1989 yılında Rusya'nın en büyük otomobil üreticisinin (AvtoVAZ) otomobillerinin pazarlanmasında uzmanlaşmış bir şirket olan LogoVAZ'ı kurarak gerçek bir servet kazanmayı başardı. Bunu yapmak için, bu fabrikanın yöneticisini ve ana işbirlikçilerini özel bir sıfatla işine dahil etti.¹ . Şirket daha sonra sahte araç ihracatı gerçekleştirdi: Resmi olarak arabalar yurtdışına teslim edilecekti, ancak gerçekte hemen orada satılarak her ay 100.000 dolardan fazla net kar elde edildi.

Fabrika, zararına bile olsa düşük fiyatlarla araba teslim etti: 3.500 dolar² . Müşteri sipariş için 7.500 dolar ödedi ve LogoVAZ üreticiye bir yıl sonra ödeme yaptı. O dönemde enflasyon yılda %1.000 ila %2.500 arasındaydı! Berezovsky böylece dört yıldan kısa bir sürede 250 milyon dolar biriktirdi.

Yükselişinin ikinci aşaması, LogoVAZ hisselerinin bir İsviçre şirketi olan André & Cie'ye satılması ve ardından bu süreçte bağlı ortaklıkları vergi cennetlerinde (özellikle Kıbrıs ve Cayman Adaları'nda) ve İrlanda'da kayıtlı, ancak esas olarak Panama'da çalışan bir petrol şirketi. Bu kombinasyon oldukça karmaşık bir vergi kaçakçılığı ve Rusya'dan sermaye kaçıışı sistemi yarattı.

1991 sonbaharında, SSCB'nin çöküşü sırasında ekonomi çok kötü durumdaydı, ticari faaliyetler düzensizdi, ülkenin acilen ithal ürünlere ihtiyacı vardı (yasal kaos, hassas ürünlerin ihracatına da izin verdi). Berezovsky'nin zaten çok parası vardı. Bu nedenle, özellikle petrol ve demir dışı metaller alanlarında büyük ölçekli ithalat-ihracat operasyonlarına hemen başladı. Darbenin başarısızlığından iki hafta sonra, 6 Eylül'de, bir aile dostunun başkanlığını yaptığı Dış Ticaret Bakanlığı'ndan ruhsat aldı. Bunu takip eden sıkıntılı yıllarda finansal piramitleri hayata geçirmekten çekinmedi.³

1990'lı yılların başında faaliyet kapsamını da genişletti. Her şeyden önce medya aracılığıyla. Bir holding şirketine dönüşen Berezovsky'nin şirketi, ilk Rus televizyon kanalı TV 6'nın, başka bir küçük kanalın ve bir yazılı medya grubunun ana hissedarı oldu.⁴ Daha sonra ulusal bir havayolu olan Aeroflot aracılığıyla ulaşım yoluyla. Yine gayrimenkul yoluyla, feshedilen bakanlıklara ve bankaya bağlı çok sayıda varlığın devralınması yoluyla. Son olarak enerji yoluyla: Sibneft aracılığıyla petrol, ardından ana hissedarı olduğu dev Sibirya şirketleri Youksi; Rusya'nın önde gelen şirketi ve müttefiki Gazprom ile doğal gaz⁵i yönetim kuruluna başkanlık etti; RAO EES Rossia ile elektrik, başka bir müttefik olan eski Başbakan Yardımcısı Anatoli Tchoubais'e emanet edildi.

1997 yılında Amerikan dergisi *Forbes* , Berezovski'nin gösterişli dönemini şöyle anlatmıştı:

Moskova milislerinin açıklamalarına uygun olarak Berezovsky, Moskova'daki otomobil pazarının kontrolü için etkili Çeçen suç çeteleriyle yakın işbirliği içinde bir otomobil satıcısı olarak faaliyetine başladı.

Bu basın açıklamasının ardından ilgili kişi *Forbes*'u mahkemeye verdi. Haftalık yayının patronu James Michaels hiç de etkilenmemişti ve şu cevabı verdi: "Yazı ekibi yayınlanan her kelimeyi kanıtlayabiliyor..." Aynı dergi daha sonra Berezovski'nin kişisel servetinin 3 milyar dolar olduğunu tahmin ediyordu. Ertesi yıl, Rusya mali krizinin ardından bu tahminleri aşağı doğru (1,1 milyar) revize etmek zorunda kaldı. Yeni Rusların zenginliğinin bir kısmı okült kanalları takip ettiğinden bu rakamlar hiçbir durumda kesin olamaz.

-
- [1.](#) AvtoVAZ'ın yöneticisi Kadannikov, LogoVAZ'ın CEO'suydu; Genel müdür Berezovsky.
 - [2.](#) Bu şirketin yöneticisi Alexei Nikolaev'in açıklamalarına göre.
 - [3.](#) “Halk için yeni bir otomobilin” yaratılmasıyla sonuçlanması gereken AVVA gibi. Proje gerçekleştirilmedi, ancak Berezovsky'nin 140 milyon dolar daha toplamasına izin verildi.
 - [4.](#) Özellikle *Nezavisimaia Gazeta* , *Novye Izvestia* ve *Ogoniok* dahil .
 - [5.](#) O zamanın başbakanı Viktor Chernomyrdin.

Berezovski'nin yöntemleri kendi mantığına dayanıyordu: 1990'ların başında şöyle açıklamıştı: "Eski SSCB'de şirketler 'özelleştirilebilir' değil, insanlar özelleştirilebilir".

Veya yine: "Dünyanın geri kalanında, mal üretmek için para gerekir, bu da karşılığında para getirir. Rusya'da, para getiren işlerin devlet tarafından emanet edilmesi için paraya ihtiyacınız var. » Kasım 1996'da *Financial Times*'a şunu ilan etti : "Bu nedenle yedi finansör ülkenin yaşam zenginliğinin %50'sini kontrol ediyor..."

Yahudi kökenli olduğundan İsrail pasaportu aldığını gizlemedi, ancak hükümet görevine ilk atandığında bundan vazgeçti. Berezovsky tek başına Rus ticaretinin Bizans yönünü özetledi.

1992'de Sovyet rejiminin yıkılmasının hemen ardından siyasete girdi. Yeltsin'in zenci ¹, ana editörü olduğu Rusya Devlet Başkanının *Anıları'nı* Batı'da yayınlamaya çalıştı . Berezovski daha sonra Finlandiya'da, hakları İngilizce, Almanca ve Fransızca olarak müzakere eden bir yayıncı buldu: Bu avans, devlet başkanına gerçek zenginliğin başlangıcını garantiledi, artık ruble cinsinden değil, "para birimi", yani bir milyon dolar cinsinden.

Yeltsin'e sunulan Berezovsky onun takdirini kazandı. "Çar Boris"ın en küçük kızı hırslı Tatiana ile arkadaş oldu ve babasının ziyaretlerini ailenin "çıkarlarına" göre filtreleyerek "fedai" rolünü oynayacak kişinin kişisel servetini elde etti. ².

Ocak 1996'da yeni bir dönüm noktası. Berezovsky, yetenekli bir aracından kendisini tam teşekküllü bir oyuncuya dönüştürdü. Komünist ve milliyetçi muhalefet Aralık 1995'teki parlamento seçimlerini yeni kazanmıştı. Anketler Haziran başkanlık seçimlerinde komünistlerin zaferini öngörürken, Yeltsin kaybetmiş görünüyordu. Ancak Davos

konferansında Berezovsky, diğ er yedi önde gelen Rus bankacıyı (o zamanlar toplam kişisel servetleri yaklaşık 10 milyar doları temsil ediyordu) görevden ayrılan başkana bahse girmeye ikna etti. Ona göre seçmenlerin meşruiyet içgüdülerine teslim olması için iyi yürütülen bir kampanya yeterliydi.

Berezovski, "Gerekli parayı toplayabiliriz" dedi. Zaten başka seçeneğimiz de yok. Yeltsin'i tanıyoruz. Nasıl çalıştığını biliyoruz. Diğ er liberal adaylar asla geçemeyecek. Geriye kom n st kalıyor. İstiyor musun? »

Tartışma meyvesini verdi. Mart ve Haziran 1996 arasında, nakit olarak ya da "dolaylı" yardım şeklinde, özellikle medyanın harekete geçirilmesi yoluyla yaklaşık 140 milyon dolar toplandı.

Yeltsin rahat bir şekilde yeniden seçildi: İlk turda oyların %35'ini, ikinci turda ise %53,8'ini aldı. Tabii ki, bu destek kraliyet e ödüllendirildi. O zamanlar başkanlık güvenliğinin P (yolsuzlukla mücadele) departmanının başkanı olan Albay Streletski'ye göre, Berezovsky ve bir düzine diğ er oligark, değeri düşük özelleştirilmiş şirketlerin hisselerini bir milyar dolara satın alma hakkına sahipti. Temmuz 1997'de aynı hisse paketi Moskova Menkul Kıymetler Borsası'nda 14 milyar dolardan fazla bir fiyata listelendi!

Kampanyanın genelkurmay başkanı Yeltsin'in kızı Tatiana, danışman ve "başkanla iletişim direktörü" pozisyonuna terfi etti.

1. Valentin Yumashev ([buraya bakın](#)).

2. Yeltsin'in damadı Leonid Diatchenko, Sibneft'in bir yan kuruluşu olan East Coast Petroleum'un başkanlığına atandı. Berezovsky ayrıca Tatiana'nın ablası Elena'nın kocası Valeri Okoulov'u da Aeroflot havayolunun başına getirdi. General Korjakov'a göre 1994 yılı

sonunda “Boris Yeltsin'in hesabı 3 milyon doları aşmıştı. Berezovsky, Yeltsin'in kişisel hesabına baktı” (*Moskovsky Komsomolets* , 30 Ekim ve 3 Kasım 1999).

Seçim zaferinin ardından Tatiana çok güçlü hale geldi. Kişisel ofisi Kremlin'in 262 numaralı ofisi, tıpkı politbüro'nun devlet ve devlet üzerindeki üstünlüğünü uygulamadan önce olduğu gibi, cumhurbaşkanlığı idaresi ve Milli Güvenlik Konseyi aracılığıyla bakanlıklardan Başbakanlık ofisine kadar yürütmenin diğer tüm çarklarının üzerine yerleştirilmişti. parti organları. Benzetme o kadar güçlüydü ki, genç kadının bir araya getirdiği okült danışmanlardan oluşan küçük grup "yeni bir siyasi ofis" olarak tanımlanmaya başlandı: yarım düzine kişi, en fazla kırk yaşlarındaydı.

Ellili yaşlarındaki Berezovsky, kuralı kanıtlayan bir istisnaydı. Ama o son sınıf değil miydi?

Yanında, Yuksi petrol şirketinin ana bileşeni olan Sibneft'in CEO'su ve himayesi altındaki Roman Abramovitch vardı. Mükemmel bir yönetici olan misyonu, ulusal zenginliğin kontrolüne ilişkin suçlamaları ortadan kaldırmak için LogoVAZ'ı ikiye katlayan bir "paralel finans grubu" oluşturmaktı. Yeltsin ailesinin geçim masraflarının çoğunu karşıladığı söyleniyor.¹.

Demiryolu mühendisi Alexandre Volochine, LogoVAZ grubunun çeşitli şirketlerinde kariyer yaptı. 1997 yılında Kremlin'e "ödünç verildi", Mart 1999'dan itibaren Rusya Federasyonu'nun hayati organlarını kontrol eden bir devlet içindeki devlet olan başkanlık yönetimine başkanlık etti. Yeltsin ailesinin yararına büyük şirketleri kontrol etmeye yönelik operasyonları koordine etti.

1991'den bu yana birçok önemli bakanlıkta görev alan ve hatta başbakan yardımcısı olan Anatoli Tchoubais, Batılılar tarafından saygı duyulan iyi huylu bir liberaldi. 1998 yılına kadar Rusya'daki özelleştirmelerin mimarıydı. Ulusal elektrik şirketi EES Rossia'nın başına yeni atandı. Siyasi düzeyde iki varlığı vardı: 1996'da Yeltsin'in yeniden seçilmesini organize

etmişti ve gördüğümüz gibi, Kremlin gizli servislerinin başı olarak Vladimir Putin'i ön saflara itmişti (ikincisi "üye" değildi. ").siyasi ofis").

Gazeteci Valentin Yumachev başlangıçta Yeltsin'in edebiyat editörüydü, onun anılarını ve çok sayıda konuşmasını yazıyordu. Daha sonra Tatiana'nın en yakın danışmanı oldu, öyle ki Moskova'daki insanlar kendi küçültmelerini kullanarak "Tania-Valia çifti" hakkında konuşuyorlardı. 1997-1998'de cumhurbaşkanlığı idaresinin direktörlüğüne atandı.

Tatiana'nın arasının bozulduğu ablası Elena Okoulova ise daha gizli bir rol oynadı.

Ulusal Güvenlik Konseyi genel sekreter yardımcılığına ve ardından Bağımsız Devletler Topluluğu'nun (BDT) genel sekreterliğine atanan Berezovsky, Yeltsin'in ikinci başkanlığının en acil meselesi olan Çeçenya'daki ateşkes (ilk olarak Temmuz 1996'da General Lebed tarafından imzalandı) konusunda hakemlik yaptı.

Onun etkisi, başkanın beş kalp baypasına yol açan hastalığının birçok iniş ve çıkışları sırasında doruğa ulaştı. 1997'de Kremlin'in vaftiz babası, özelleştirmelerin yeniden başlamasını empoze etti ve bunu Rus toplumu içinde eski nomenklaturadan miras alınan yapıları dengeleyecek "önemli ilgi merkezleri" oluşturmanın bir yolu olarak yorumladı. Ancak esas olarak kısa vadeli sorunları çözmekle ilgileniyordu. Üstelik bu belki de karakterinin en derin özelliği idi. Gerçek bir manipülatör olarak, güç dengesinin evrimini, durumun tersine dönmesini, tek hedefe yönelik yeni formülleri sürekli olarak nasıl hayal edeceğini biliyordu: anlık başarıları korumak ve rejimin önde gelen vurguncu grubu içinde hayatta kalmak, Herkese karşı ve herkese karşı.

O zamanlar Berezovsky kendisini önceki yüzyılın Amerikan kapitalizminin büyük baronlarıyla karşılaştırmayı seviyordu; bu kabul edilmesi zor bir paralellikti çünkü Ford ya da Rockefeller'ın aksine o hiçbir şey icat etmedi ya da yaratmadı. Kendi imparatorluğunu kurmak için devletin tepesinde yer alan yozlaşmış bir zümrenin başını almayı başardı.

Ekonomik alanda herhangi bir dönüşüm gerçekleştirilmedi. Kontrolünü altına aldığı şirketler daha rekabetçi hale gelmedi: Televizyon kanalı ORT acınası programlar üretti, havayolu Aeroflot'un hizmetleri kötüleşti, bankası SBS-Agro iflas etti; imparatorluğunun amiral gemisi olan petrol devi Sibneft'in yönetimi bile gelişmedi.

Ancak rakipleri, Berezovski'nin diğerleri gibi politikacıları manipüle etmeye çalışan ve işler kötü giderse 2 veya 3 milyar dolarlık bir yuvayla Côte d'Azur'a sığınmaya hazır bir para adamı olduğuna inanmakta temelden yanılıyordu. . Oligark, parayı nasıl idare edeceğini bilen karanlık bir adam gibi davrandı. O sadece Yeltsin döneminin genel stratejistlerinden biri değildi, aynı zamanda başkanın halefini hazırlamak da istiyordu.

1993 Anayasası, Rusya cumhurbaşkanına yalnızca dört yıllık iki dönem için yetki vermiş olduğundan, "siyasi büro"nun temel sorunu Yeltsin'in varisinin (ki bu göreve 1991 ve 1996'da zaten seçilmişti) seçimi olacaktı.). Berezovski daha sonra yörüngeye Yeltsinian klanına tam sadakatle bağlı, aktif, yetkin, çekici bir "genç lider" yerleştirmeyi önerdi; bu fikir Tatiana tarafından da benimsendi. 1998 baharında yapılan ilk girişim Sergei Kirienko'nun Başbakan olarak atanmasıyla sonuçlandı. Ancak açılış zahmetli oldu. Duma ancak üçüncü ve son oylamada cumhurbaşkanının seçimini onaylamayı kabul etti.

Ağustos 1998'deki kaza, otuz beş yaşındaki genç veliahtın elinden alınmasıyla sonuçlandı. Berezovski için durum tersine dönmüştü. Rusya'nın en nefret edilen adamı olmuştu. Onun popüler olmayışı tüm rekorları kırdı. Yeltsin, onu BDT'nin idari sekreteri olarak hükümet görevinden çıkararak bunu hesaba katmak zorunda kaldı. Bu yüzden birkaç hafta tatil yapmak için Fransa'ya gitmeye karar verdi ve *Le Figaro'da küstah bir şekilde şunları söyledi* :

Rus toplumunun beni kabul etmediğini anlıyorum: Yahudiyim, zenginem ve dahası, Başkan Yeltsin bir zamanlar bana devlet sorumluluklarını emanet etti. Ben ideal bir hedefim.

Yanıt olarak aynı gazete, 19. ^{yüzyıl} yazarı Nikolai Karamzin'in on iki ciltlik *Rusya Devleti Tarihi* adlı eserinden alıntı yaparak , Rusya'ya gelen bir gezginin şu soruyu sormasına yer verdi:

– Peki burada neler oluyor?

– Çalışyoruz, çalışıyoruz, çalışıyoruz! diye yanıtlıyor muhatabı, istifa ederek...

Berezovski, birkaç hafta boyunca Antibes Burnu'nda fırtınanın dinmesini bekleyerek ve tepkisini nasıl hazırlayacağını düşünerek sessiz günler geçirdi.

Rus siyasetinin Mephisto'su Fransa'yı bir yedek üs olarak görüyordu. Orada, Paris'te, Côte d'Azur'da ve hatta Haute-Savoie'de güçlü yoğunlaşmalarıyla öne çıkan başka "yeni Ruslar" da bulabilirdi. Üstelik bunlar, Berezovski'yi sık sık ziyaret eden mafya babalarından birinin formüle ettiği bir istisna dışında, genellikle neredeyse kusursuz bir yasallık çerçevesi içinde kalıyordu: "Fransız yasalarının ihlaline izin verdiğimiz tek şey, gizli kart oyunlarıdır. Avrupa'nın eski taşlarına kendimizi onlardan mahrum bırakamayacak kadar bağlıyız. »

Alpes-Maritimes kıyı şeridinin tamamı Rus gelgit dalgasından etkilendi. Yüksek duvarlarla çevrili onlarca lüks villa “zengin Ruslara” aitti. Zaman zaman, arkasında ağır bir kapının hemen kapandığı nadir limuzinlerin içeri girdiğini gördük. Cap d'Antibes, Château de la Garoupe'nin ucunda yer alan, neokolonyal tarzdaki bu devasa “eski Beresovski kulübesi”, 140 milyon frank olarak tahmin ediliyordu ve yalnızca 55 milyon frank ödenecekti. Bitişikteki mülkün 90 milyon frank karşılığında satın alındığı bildirildi. İsviçre ve Lüksemburg'a yayılmış bir şirketler ağı tarafından kontrol edilen bir Fransız emlak şirketi tarafından "pazarlık yapıldı".

[1.](#) Mrakobessie , Moskova, 1999.

Karanlığın ordusu

Eğer Berezovski yurt dışında bir yedek üs elde etmek zorundaysa, aynı zamanda Kremlin'deki siyasi mücadelenin gidişatını etkileyebilecek desteğe de ihtiyacı vardı. Bunu yapmak için bir tür gölge ordusuna güveniyordu. Beş yüz binden fazla adamla (Moskova ekonomi dergisi *Delovie Lioudi'nin* tahminine göre), bu çok sayıda paramiliter grup, bölge genelinde çalışan iki yüz özel milis gücünün kontrolü altındaydı. Çoğu durumda devletin güvenlik eksikliklerini giderdiler. Onlara göre çok sayıda hizmet var: gölgeleme, koruma, para taşıma, özel ekipman kiralama (Berezovski'yi korumak için birkaç düzine kişi).

Bu milislerin kışlalardan satın aldıkları, çaldıkları, hatta yurt dışından edindikleri cephanelikleri vardı: Makarov tabancaları, dipçikli Kalaşnikoflar, İsrail mini-Uzi'leri, RPG roketatarları ve SAM-7 taşınabilir füze rampalarının yanı sıra hızlı araçlar, uçaklar, helikopterler. İş adamlarına, mafyaya, devlete hizmet sundular.

Üyeleri Sovyet rejiminin eski “güvenlik organlarının” çok sayıda hizmetlerinden geliyordu: KGB, GRU, OMON (İçişleri Bakanlığı birlikleri). 1980'lerde KGB'nin başkanı olan Viktor Chebrikov, üç bankaya güvenlikleri konusunda tavsiyelerde bulundu. KGB'nin en aktif ve saygın eski üyesi şüphesiz üç yıldızlı general Filip Bobkov'dur. Eskiden muhaliflere karşı mücadeleden sorumlu olan kendisi, Most bankacılık grubunun güvenlik departmanının başkanıydı.

O dönemde gizli servislerin başkanı olan Putin, özel ve kamu düzeni arasındaki gizli anlaşmanın kaçınılmaz olduğuna inanıyordu, çünkü bu Rusya'daki siyasi manipülasyon geleneğine sıkı sıkıya bağlıydı: 1927'de Stalin ana sponsorlarla bir anlaşma imzalamıştı. siyasi esir kamplarından kaçmayı başaran talihsiz insanları muhbir ağları aracılığıyla ihbar edebileceklerini. Okhrana'nın halihazırda kullandığı yöntemler.

Gorbaçov döneminin sonunda ve Yeltsin'in başkanlığının başlangıcında, geleneksel vaftiz babaları (*vori v zakone*) özel güvenliğin krallarıydı. 1994'ten itibaren, "özel güvenlik"

milislerini iletim kayışları ve yandaşları olarak kullanarak iş dünyasındaki faaliyetlerini kademeli olarak yeniden yönlendirdiler.

Milisler zenginleşti çünkü Rus ve yabancı tüccarlar, bankacılar ve işadamları korunmaya can atıyordu: Yerel bir ifade, "Başlarını sokacak bir çatıya sahip olmak" diyor. Rusya'da iş yapmak isteyenler için bu bir takıntı haline geldi. Otomobillerini Moskova'da satabilmek için Berezovski bir Çeçen "çatısı" ile korunuyordu.

En karlı sektörlerde milisler o kadar iyi kurulmuştu ki, örneğin alkol veya şeker dağıtımı, kumar veya petrol dağıtımıyla ilgili bir işi "örtülü olmadan" kurmak her zaman imkansız olmuştur.

Para sıkıntısı yoktu, bu "hassas" alanlarda çalışan Rus şirketlerinin kârları çok önemliydi ve Rus hukuk güçlerinin onlarla mücadele etmek için çok az imkânı vardı. Bir yasa, küçük silah sahiplerinin bunları yetkililere kaydettirmesini gerektiriyordu. Polis yalnızca birkaç yasa dışı silah ve el bombası fırlatıcısı ele geçirmesine rağmen, Moskova sokaklarında yaklaşık iki yüz bin kişinin silahlı olarak dolaştığını belirtti.

Bu milislerin en büyük kısmını KGB, GRU, polis veya ordudan emekliler sağlamaya devam etti. Politbüro üyelerini koruma konusunda uzmanlaşmış eski KGB'den gelen erkekler, güvenlik pazarında en yüksek puanı alan kişilerdi; Afgan savaşından dönen eski Alfa komandoları ve paraşütçüler de özel olarak anılıyor. Siyasi yönelimleri belirsizliğini korudu, çünkü bir yandan bu gruplara gizli polis sızmış, diğer yandan iktidardakilerle başı sık sık dertte olan işadamları için çalışıyorlardı. Bu milisler her halükarda Kremlin'e doğru gelen amansız mücadelenin bir parçası olacaktı.

Yüce güç için düello

1998 sonbaharında Putin kariyerinin en büyük mücadelesiyle yüzleşmek zorunda kaldı: büyük bir düşmana, gölgelerdeki başka bir adama karşı bir düello.

4 Eylül'de, dumanın (Rusya Ulusal Meclisi) ve Federasyon Konseyinin (Senato) önde gelen şahsiyetlerini bir araya getiren yuvarlak masaya katılan kişi, çürümüş Boris Yeltsin'di. ¹. Bir gün önce, kızı Tatiana'nın baskısına boyun eğerek, eski KGB'nin seçkinleri olan Alfa müfrezelerini kişisel komutası altına almıştı; bu, bir darbeden korktuğunu anlamının bir yoluydu. Tanınmış işadamları da "kendi" güvenlik departmanlarını alarma geçirmişti.

Bankalar iflas etti ya da faaliyetlerini durdurdu, borsa artık çalışmıyordu. Merkez Bankası başkanı istifa etmişti. Basının mektuptaki tavsiyesine uyarak haneler stok yaptı, böylece temel ihtiyaçlar herkesten önce ortadan kalktı. Uzak Kuzey'deki bir serbest bölgede, geleceğin tamamen liberalleşmiş bir ekonomi modelinde, kıtlık olmasaydı fiyatlar %300 oranında artacaktı. Bu fiyaskonun sonucu: her bölge kendi içine kapandı. Merkezi gücün neredeyse ortadan kaybolduğunu fark eden Sibiry'a'nın Krasnoyarsk eyaletinin valisi General Alexander Lebed, nükleer üslerin kontrolünün yerel yetkililere devredilmesini önerecek kadar ileri gitti.

Boris Yeltsin buz gibi bir sessizlik içinde sandalyesine çökerek yuvarlak masadaki yerini aldı. Bir milletvekili onun bir hafta önce "Bill Clinton'la ortak basın toplantısında olduğundan daha da kötü görüldüğünü" fark etti. Gregori Yavlinski daha sonra konuştu. Duma üyesi olan bu kırk altı yaşındaki iktisatçı, Rusya'da liberalizmin önde gelen ışıklarından biriydi. Ancak o mutlaka Yeltsiniancı değildi. Tam tersine, "sıradanlığı" ve "megalomanisi" nedeniyle devlet başkanının 1991'den beri siyasi ve ekonomik reformların başarısızlığından esas olarak sorumlu olduğuna inanıyordu.

İddianame bekleyen Yeltsin, kendisine bakmamayı tercih etti. Ancak konuşmacının söylediği ilk kelimelerden itibaren tavrı değişti. Liberal milletvekili, krizin uzamasının ülke

için "felaket" yaratabileceğini ve ne muhalefetin ne de başkanın çevresinin uzun süreli bir iktidar boşluğundan veya iç savaştan kimsenin çıkarı olmadığını hatırlattıktan sonra şu soruyu sordu: " Başbakan atanabilmenin şartları nelerdir? Tüm Rus ulusunun seçilmiş başkanına sadık bir adam! » Bu sözler üzerine Yeltsin doğruldu. Ekonomist şöyle devam etti: "Federal Güvenlik Servisi'ne (eski KGB) ve orduya güven aşılmalı. Yeni Başbakanın aynı zamanda Rus halkının bir başka ifadesi olan Duma'nın da güvenini kazanması gerekiyor. Rusya'nın uluslararası alanda prestijini sağlayabilmeli. »

Daha sonra konuşmacı yuvarlak masadaki diğer katılımcılara şunu sordu: "Analizlerime katılıyor musunuz? » Yanıt oybirliğiyle verildi:

" Evet !

– Peki Başbakan kim olmalı? »

Bir sessizlik oldu. Daha sonra şunu ekledi:

"Size önereceğim bir isim var: Evgeny Primakov. »

Gorbaçov döneminin son büyük diplomatlarından biri olan ve 1980'lerde Orta Doğu'da Sovyet stratejisini geliştiren Primakov, 1996 yılında eski KGB'nin başına geçerek Dışişleri Bakanı oldu. Her şeyden önce, Ruslar için Devlet'in anlamını, tartışmaların ötesinde ve tüm taraflarca kabul edilebilir bir figürü temsil ediyordu. Teklif bir ustalık eseri idi. Komünistler ve milliyetçiler alkışladılar, yuvarlak masa neredeyse sakin bir hava içinde ayrıldı.

Primakov, "ülkenin çıkarları açısından" hükümetin liderliğini kabul etti. Yeltsin, sırf bankacılık sistemindeki çöküşün yarattığı kargaşada yetkilerini kaybetmemek için isteksizce atanmasını kabul etti.

Kesin olan bir şey vardı: KGB'nin en azından kısmen geri dönüşü gündemde olacaktı.

Yolsuzlukla mücadele, dürüstlüğüyle tanınan bu Başbakanın en sevdiği alandı. Bu yüzden serveti ve birden fazla pasaportu skandala yol açan Boris Berezovski'ye karşı derhal bir

saldırı başlattı. Primakov'a göre Berezovsky öldürülmesi gereken adamdı çünkü o, Rusya'yı yok eden mutlak kötülüğü simgeliyordu.

Bir adaylığın böylesine bir rahatlama hissi yaratmasına çok az rastlanır. Batı'da hükümetlerin ve borsaların tepkileri olumlu oldu. Siyasi doğa boşluktan hoşlanmaz. Primakov'un devlet adamlığı vardı. Ve konu Rusya'ya gelince, otoriter ve diktatörlük geleneğini kısmen canlandıran bir devlete sahip olmak, hiç devlet olmamasından daha iyiydi.

Neredeyse Moğol göz kapaklarının ardındaki sfenks benzeri gözleri, güler yüzlü havası ve çift çenesi, net sözleri ve mükemmel nezaketiyle Evgeny Primakov, 29 Ekim 1929'da Kiev, Ukrayna'da doğdu, "tam da Wall Street'te kapitalizmin Son krizine girilecek" demişti bir keresinde ABD Dışişleri Bakanı Warren Christopher'a gülerek. Ailesi kısa süre sonra Gürcistan'ın başkenti Tiflis'e yerleşti ve burada çocukluğunu ve ergenliğinin bir kısmını geçirdi. Moskova Doğu Araştırmaları Enstitüsü'ne (IVA) kabul edildi, Arapça ve Farsça öğrendi ve bu eğitimini 1950'lerde Arap dünyasına yönelik ekonomi alanında doktora yaparak tamamladı. Diplomat mı olacaktı? HAYIR. Kariyeri gazeteciliğe ve özellikle 1959'dan itibaren *yurtdışındaki Pravda muhabiri pozisyonlarına doğru kayd*ı . Çoğunlukla Kahire'de bulunuyordu ve Orta Doğu'daki çoğu ülkeyi ziyaret etti.

Elbette bu tür bir gidişat ancak Sovyet rejimi içinde, KGB'nin yakın kontrolü altında mümkündü. Ancak Primakov, kelimenin sıradan anlamıyla bir "casus" değildi. Kendisi bir "nüfuz ajanı" bile değildi: Kamuoyunu ilgilendiren operasyonları kurması veya yönetmesi istenmedi. Görevi, mevcut en üst düzey liderlerle veya onların olası halefleriyle uzun vadeli kişisel bağlar kurmaktır. Böylece gerçek bir gölgelerin adamı oldu. Bu amaçla kendisine *Pravda'da* oldukça istisnai bir ifade ve analiz özgürlüğü tanındı .

Kısacası Ortadoğu'daki siyasi manipülasyon yöntemleri konusunda uzmandı. Öyle ki yabancı arkadaşları onu Arabistanlı Sovyet Lawrence'a benzetmişlerdi. Böylelikle Primakov görevini mükemmel bir şekilde yerine getirdi. Mısır'da Nasır'ın güvenini kazandı, aynı zamanda Sedat'ın ve Altı Gün Savaşı sırasında tanıştığı genç havacılık subayı Hüsnü Mübarek'in de güvenini kazandı. Irak'ta önce Kürt lider Mustafa Barzani ile bağlantı kurdu,

ardından o zamanlar Sovyet karşıtı olarak kabul edilen Bağdat'taki Baasçılarla yakınlaştı. Özellikle o zamanlar Baas güvenlik servislerinin başında bulunan Saddam Hüseyin'e güveniyordu. Onun hakkında "Zulme varabilecek sertlik, inatçılığa varacak" diye yazmıştı.

1970 yılında Kahire'den dönüşünde Primakov, devlet ve parti başkanı Leonid Brejnev ve Başbakanı Alexis Kosygin tarafından fark edildi. Her şeyden önce KGB'nin yeni başkanı Yuri Andropov'un ayrıcalıklı bağlantılarından biri olacaktı. Sovyet sistemini kasıp kavuran "durgunluğun", genel felcin tamamen farkında olan ikincisi, Fransız enarşistleri ile Harvard mezunları arasında, Batı'da eğitim almış yeni bir elit oluşturarak bu duruma çare olabileceğine inanıyordu . . Bu projenin temel unsurlarından biri Moskova Dünya Ekonomisi ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (Imemo) idi. Primakov, departmanlardan biri olan ekonomi bölümünün başına getirildi. İlk kararlarından biri, Keynes'ten Milton Friedman'a kadar "burjuva ekonomik teorileri"nin incelenmesini zorunlu kılmaktı... (bu, Rus reformlarının gelecekteki destekçisi Gaidar için çok faydalı oldu).

Andropov, Primakov'dan o kadar memnundu ki, 1977'de onu, o zamanlar bir bilim merkezi ve KGB ve GRU memurları için sivil bir örtü haline gelen Doğu Çalışmaları Enstitüsü müdürlüğüne terfi ettirdi. Primakov, dil çalışmalarını medeniyetler üzerine derinlemesine kurslarla destekleyerek ve en iyi Sovyet uzmanlarının görüşlerini karşılaştırdığı Batı tarzı beyin fırtınası oturumları düzenleyerek kurumu güçlendirdi. Andropov ve Gromyko Çoğunlukla Dışişleri Bakanlığı veya KGB'de gerçekleşen bu tartışmalara ² kişi bizzat katıldı. Bu entelektüel rahatlama, Kremlin'in belirlediği “çizgiye” bağlılıkla birleşti. Böylece 1979'da Arabistanlı Sovyet Lawrence, Afganistan'a müdahalenin devasa bir hata olduğunu ve felaketle sonuçlanacağını ilan ederek eski Kremlin uzmanlarını uyardı. Bu operasyon fikrini destekleyen Andropov, bu yorumlar karşısında o kadar öfkелendi ki, KGB ile Primakov arasındaki tüm gizli temasların kesilmesini emretti.³.

Daha sonra elli yaş civarında Primakov kendi ağlarını kurmaya başladı. Böylece Gaidar'ın, Azerbaycan'daki komünist partinin başkanı Aliyev'in ve ebeveynleri SSCB'de okumak için gelen Saddam Hüseyin'in aile çıkarlarıyla ilgilendi. Daha sonra kendisini *perestroyka'nın* gelecekteki ideologu Alexander Yakovlev'in koruması altına aldı . İkincisi, Andropov'un 1984'teki ölümünden sonra onu Imemo'nun başına atayan Mihail Gorbacov'la tanıştırdı.

Daha sonra merkez komite üyesi, siyasi büro yedek üyesi ve son olarak SSCB Güvenlik Konseyi üyesi oldu.

Gorbaçov'un reformist programı yalnızca Sovyet rejiminin yerinden edilmesini hızlandırdı, Primakov'un nomenklatura içindeki başarısı hızla acıyla sonuçlandı: SSCB'nin çevre cumhuriyetlerinin, özellikle de çok sevdiği Kafkasya'nın krizlerini yönetmek zorunda kaldı ve her şeyden önce Arap dünyasındaki eski müttefikleri ve müşterileriyle yeni ilişkiler düzenlemek. Ağustos 1990 ile Şubat 1991 arasında, Körfez krizini Irak için daha dengeli ve nispeten olumlu bir şekilde çözmeye çalışırken, "kuzeni" ve Gürcü rakibi Dışişleri Bakanı Eduard Shevardnadze, uluslararası koalisyon liderliğindeki uluslararası koalisyona tam uyum önerdi. Amerika Birleşik Devletleri tarafından. Kısa vadede ikincisi kazandı. Uzun vadede Primakov bu olayda yalnızca SSCB'nin çıkarlarıyla ilgilenen gerçek bir vatansever olma ününü kazandı. Eski KGB'nin "dış" kolu olan SVR'nin başkanı olarak 1992'den itibaren bu örgütü demokrasiye geçmiş bir ülkenin normal güvenlik organı olarak sundu. Aslında Primakov halkını ve yapılarını özenle korudu. Ve asıl hedefi (gittikçe daha az sakladı) Rus gücünün yeniden inşasıydı. SVR'nin 1991'de bağımsızlığını kazanan eski Sovyet cumhuriyetlerindeki Rusya yanlısı eğilimlerin güçlenmesine yardımcı olması onun kontrolü altındaydı.

Saddam Hüseyin'in Irak'ıyla bağlarını korurken, İran'la ilişkilerini geliştirerek silah satışı ve petrol alımını tercih etti. Aynı zamanda 1990'ların Arap ve Müslüman dünyası için bir efsane olmasa da bir sembol haline geldi: Büyük bir güç olarak eski konumunu yeniden kazanmaya ve egemenlik hakimiyetini yeniden dengelemeyi amaçlayan hegemonik bir koalisyonun kalbi olmaya mahkum bir Rusya'nın simgesi haline geldi. Devletler -Birleşin ve "çok kutuplu bir dünya" inşa edin. Bu, o dönemde Rusya'da hakim olan ve daha sonra Putin'in de ele aldığı milliyetçi ideolojiye yakın bir temaydı.

1996 yılının başında Primakov, Dışişleri portföyünü aldı. Nisan 1998'deki başka bir kabine değişikliği sırasında Yeltsin onu görevinde tutmaya özen gösterdi. Yani beş ay sonra hükümetin başına atanması sürpriz de olsa son derece mantıklı bir çözüm gibi göründü.

Primakov'un en sevdiği alan olan yolsuzlukla mücadelesi, onu tüm Kremlin klanının ve Boris Yeltsin'in maiyeti "ailesinin" en tehlikeli düşmanı haline getirdi.

1998 sonbaharında, Primakov'un atanmasından iki ay sonra, Başsavcı Skuratov "ailenin" birçok üyesinin dahil olduğu bir yolsuzluk soruşturması başlattı. İsviçre savcılığıyla işbirliği içinde yürütülen araştırması, "Çar Boris" rejiminin son aylarına damgasını vuran, inişli çıkışlı dev bir skandala yol açtı. Bu araştırmalar, Mabetex şirketinin Kremlin'in yenilenmesi ve Rus yetkililere lüks konutlar inşa edilmesi gibi büyük gayrimenkul projelerini elde etmek için Boris Yeltsin'e yakın kişilere rüşvet verdiğini ortaya çıkardı. Aeroflot'un kara para aklamasına ilişkin bir başka soruşturma da hakkında tutuklama emri bulunan Berezovski'yi içeriyordu.

Kremlin daha sonra meseleyi büyük yöntemler kullanarak çözmeye karar verdi. Gizli servisin genç şefi "çok özel" bir operasyonu yönetmekle görevlendirildi. Bu nedenle Putin tarafından televizyonda "başsavcıya benzeyen" bir adamın iki fahişeyle iş başında görüntülendiği gerçek bir medya bombası başlatıldı. Böylece hakimın itibarı zedelendi, soruşturması derhal geri çekildi... İğnelenen Primakov, bu sefer Batı medyasının yankı odasını kullanarak, Yeltsin "ailesine" karşı Makavelist bir biçimde şiddet içeren siyasi-adli kampanyaların yayılmasına izin verdi. Ancak bunu yaparken rakiplerini karşı saldırıya zorladı ve perişan haldeki Tatiana'nın Berezovski'ye güvenmesine neden oldu.

Yeltsin'in çevresindeki büyük boyarlardan oluşan "siyasi büro"da oyun kaybedilmiş sayıldı. Hatta Tatiana, Primakov'la gizlice genel af için pazarlık yapmaya bile çalıştı. Berezovsky ise bu senaryoyu hemen reddetti: "Eğer gücü kaybedersek ölürüz. Af olmayacak, yer değiştirme olmayacak. Biz burada Avrupa'da değiliz, Rusya'dayız. Asla unutmama. »

Ve oligark, Primakov'un ileri yaşını vurguladı ve bir kez daha "önce genç" stratejisinin uygulanmasını önerdi. Ancak önemli bir değişiklik: Başbakan milliyetçilik kartını oynadığı için bu yönde ondan daha ileri gitmek gerekiyordu. Bu dönemde Berezovsky, Primakov'un yerine ilk kez Putin'in adını duyurdu. NATO'nun 1999 baharında Kosova'ya müdahalesi bir

geri dönüş vesilesi olacaktı. Berezovsky daha sonra bu argümanları başkanın dikkatine sunabildi ⁴: “Primakov geçmiş bir zamana ait. O çok yaşlı ve hasta... Çok kızarmış ⁵. »

Ve adamımız, Yeltsin'in halefinin taslağını çizerken Batılı muhataplarını uyarıyor: “Primakov, Sovyetler Birliği olan bu büyük imparatorluğa nostaljik davranıyor”: “Bizim, büyük kararlılığa sahip, sakın kalmayı bilen bir genç adama ihtiyacımız var. acele etmek ve her şeyin sonuna varmak. » Yeltsin, oligarkın fikirlerine her zamankinden daha fazla önem veriyordu.

Şubat 1999'a kadar "ailenin" Primakov'la bir anlaşma yapma umudu hâlâ vardı. Ancak baharda, kendisini kamuoyunda zirveye taşıyan milliyetçi dalgayı utanmadan kullanmaya başlayarak, başkanlık hırsını ve Gorbaçov'un siyasi elitlerini Yeltsin'in çevresinin zararına yeniden dizginleme arzusunu ortaya çıkardı.

Yıl sonundaki seçim tarihleri yaklaşırken ön plana dönmenin bir yolunu bulmaları gerekiyordu: Çeçenya onlara gerçek bir kaçış fırsatı sunacaktı. Ve bu dosyanın yönetimi, Yeltsin'in gizli servislerinin başkanı olan ve Primakov'la (o zamanlar onu ajanlarının onu takip etmesini sağlamakla bile suçlayan) kişisel ilişkilerinin zor olduğu bilinen Vladimir Putin'e emanet edilecekti.

Putin, az önce de gördüğümüz gibi, Başsavcı'yı itibarsızlaştırarak “etkililiğini” zaten göstermişti. Bu nedenle Başkan Yeltsin, 29 Mart 1999'da onu Güvenlik Konseyi'nin başına atayarak onu ön saflara itti.

[1.](#) Milletvekillerinin bir kez daha Başbakan adayı Viktor Chernomyrdin adına yemin etmeyi reddedeceklerini zaten biliyordu.

[2.](#) O zamanlar Dışişleri portföyünü kim tutuyordu?

[3.](#) General Kalugin'in ifadesine göre.

[4.](#) Esasen, yakın zamanda başkanlık yönetiminin başına atanan bu eski LogoVAZ işbirlikçisi Tatiana, Volochin ve Yeltsin'in danışmanı olan edebiyat işbirlikçisi Yumachev aracılığıyla.

[5.](#) Yeltsin daha sonra *Anılarında* tamamen aynı terimi kullanacaktı .

Çeçenistan

Çeçenistan bu dönemin kara noktasıydı. Cezayir'in Dördüncü Fransız Cumhuriyeti'ni yok ettiği gibi, Rusya'nın imajını da yerle bir etti . Bu yakın zamanda çözülemeyecek bir sorundur.

Kafkasya, bugün bağımsız olan komşu Azerbaycan kadar yabancı olmasına rağmen, idari nedenlerle ve Stalin'in iradesiyle kendisini Rusya topraklarında bulan eski Sovyetler Birliği'nin bir bölgesidir. Stalin, Kafkasya'nın güvenmediği tüm kabilelerini bir araya getirme niyetinde olmadığından bölge, birbirinden özerk küçük vilayetlere veya cumhuriyetlere bölündü. Bu işe yaramadığı için 1930'larda Alman birlikleri yaklaşırken Kafkaslar kısmen isyan etti.

Bazı Çeçenler aslında bölgeyi işgal eden Nazilerle bir yıl boyunca işbirliği yaptı. Ancak daha sonra Stalin, ulusal ve uluslararası tüm hakları ihlal ederek tüm Çeçen halkını, İnguşları ve Müslümanları sınır dışı ederek Kazakistan ve Özbekistan'daki çorak arazilere attı. Soykırım olmasa da bu, adaletin mutlak bir reddiydi. Dağıstan gibi diğer cumhuriyetler aynı kaderi yaşamadı, bu da neden daha sakin olduklarını açıklıyor...

1957'de Kremlin lideri Kruşçev, bu halkların topraklarına dönmelerine izin veren bir karar yayınladı. Ancak hasar verildi: Şiddetli bir şekilde Rusya karşıtı hale gelen Çeçenler, Kuzey Kafkasya'da Rus düşmanı bir çekirdek oluşturdu. *Perestroyka* başlarını kaldırmalarına izin verdiğinde , Sovyet ordusunun önemli bir hava üssüne komuta ettikten sonra kendisini bir tür Çeçen Yaser Arafat'a dönüştüren beklenmedik bir karakterin, General Dzhokhar Dudayev'in ortaya çıktığını gördük.

Başkan Yeltsin de onlarla adım adım müzakere kararı aldı... İlk talihsiz girişimin başarısız olması ikinci görüşmelerin yolunu açtı. 1996'da ¹ ve Çeçen bağımsızlığı; bu hiçbir şekilde Çeçenler arasında uzlaşma arzusuyla sonuçlanmadı, ancak gangsterliğin ve Rus karşıtı saldırganlığın artmasına neden oldu.

Günün sonunda, Güvenlik Konseyi Sekreteri Putin belki de bir provokasyon - El Kaide tarafından usulüne uygun olarak kışkırtılan Vehhabi isyancılarını destekleyen Çeçenlerin komşu Dağıstan'ı işgal etmesi - beklediğinde, ikinci savaş hiçbir sonuç vermeden etkili oldu. ilkinden daha çok bir Rus provokasyonu. Rus ordusunun iyi Çeçenlere karşı nedensizce uyguladığı zulüm, yanlış bir bakış açısidir: Bu ulusal bir çatışmaydı. Batılılaşmış Rus aydınları bunun farkındadır:

Rusya yalnız kaldığı, kötü muamele gördüğü ve kendi zayıflığını hissettiği sürece Putin Kuzey Kafkasya'ya hiçbir taviz veremeyecek. Guy Mollet'yi yasaklayan ancak General de Gaulle'ün Cezayir'i bırakmasına izin veren aynı sürece göre, Rus gücünün yeniden canlandığı bir dönemde hareket edecek. O zaman mesele, bu bölgeyi El Kaide'nin dostlarına vermek yerine, Kuzey Kafkasya'da Dağıstan, İnguşlar ve diğerleriyle, yandaşların önderliğinde bir tür konfederasyon yaratma ihtimalinin olup olmayacağı meselesi olacak. Garanti karşılığında Rus unsurları².

Oraya varmadan önce hala yapacak çok şey var. Savaş devam ediyor, saldırılar da devam ediyor ve eğer Rusya'nın Kuzey Kafkasya'daki baskıcı güçlerinin dağılmasından üzüntü duyabilirsek, açıkçası bu çatışmayı durduracak formülü hangi sihirbazın bulacağını görmek için bekliyorum. Cesur adamları olmasına rağmen yıllarca orada kalarak yolsuzluğa maruz kalmasına rağmen Rus ordusu perişan haldeydi. Güçsüz olduğu sürece Yeltsin'in Çeçenlere her şeyi kendilerine bırakmalarını teklif ederek yaptığından daha fazla ilerlemeyeceğiz.

Bu nedenle savaşın sürmesi kaçınılmazdır ve kaçınılmazdır. Kim olursa olsun Rus gücünün Kuzey Kafkasya'yı nasıl acı kaderine terk edebileceğini göremiyoruz. Üstelik yerel halkın çoğunluğunun konu hakkında oldukça bölünmüş görüşleri var. Ne açık fikirliliğini ne de bölge için yapıcı bir program önerme yeteneğini göstermiş olan savaş ağalarının rehinesi olma fikri onu pek heyecanlandırmıyor.

Tehlikenin aynı zamanda ekonomik olduğu da açıktır: Nüfus yoksullaşmıştır ve işsizlik yaygındır. Bu nedenle her şeyin anahtarına geri dönüyoruz; İslamcı baskının işleri hızla rayından çıkarabileceği bir dönemde Rusya'nın kalkınması. Sadece Kuzey Kafkasya'da değil, Orta Asya'da da büyük gerilim var. Eğer bir kayma meydana gelirse, bu muhtemelen El

Kaide'nin planının başarısını destekleyecektir. Durum o kadar tehlikeli ki, bizi bekleyen riskleri hafife almamak lazım. Arap dünyasının özgürlük çabalarına karşı öfkeli bir tavır benimsemek saflıktır. Aynı senaryo Kuzey Kafkasya'da da yaşanabilir, bu da Avrupa için tehlike oluşturacak İslamcılığın hakimiyetine yol açabilir.

[1.](#) Rus General Lebed ile.

[2.](#) Pavel Loungine, ünlü yönetmen, Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye.

1999 baharında NATO'nun Yugoslavya'yı bombalaması sırasında Rus kamuoyu giderek daha milliyetçi ve Batı karşıtı hale geldi. Yeltsin klanı, vatanseverliği kendi çıkarları doğrultusunda manipüle ederek güvenebileceğini anlayarak, Kafkasya'da küçük, muzaffer bir savaşın kendi avantajına dönüşebileceğine karar verdi.

Ancak Çeçen Cumhuriyeti o zamanlar Moskova için ciddi bir endişe kaynağıydı. Başkanı Savaşçı İslamcılığın yükselişi karşısında durumu kontrol etmekte başarısız oldum . Bu bağlamda Putin, İslamcıların Kafkasya'daki bir diğer küçük komşu özerk cumhuriyet olan Dağıstan'a girmesine izin vererek, Çeçen ayrılıkçılara karşı savaşı yeniden başlatma bahanesini vererek oyalama taktiği uyguladı.

Çeçen sorunu Mart 1999'un sonunda Vladimir Putin'in katıldığı bir toplantıda tartışıldı.² Kabul edilen plan, Çeçenistan'ın çevresine bir "sıhhi kordon" kurulmasını amaçlayan "operasyonel önlemler" öngörüyordu. (Başka bir deyişle, hem Rus hem de Batılı terörle mücadele uzmanları, bu kordonu durumu istikrara kavuşturmanın en iyi yolu olarak görüyor.) Ayrıca diğer bölgelerle sınırları kapatmayı da planladı. Terek nehrinin sol yakası ve Gürcistan sınırının sıkı kontrolü (Çeçen üslerine ulaşmanın kaçınılmaz yolu). Katılımcılar ayrıca, şu anda Çeçenya'dan geçen güzergahtan kaçınmak için Bakü-Novorossiysk petrol boru hattının kuzey bağlantısının mümkün olduğu kadar çabuk inşa edilmesi gerektiği konusunda da ısrar ettiler.

5 Nisan'da Boris Yeltsin, Putin'in yakın bir arkadaşını İçişleri Bakanlığı birliklerinin başına atadı.³ . Ancak bu tırmanışın görevden alınmasına yol açacağını hisseden Başbakan Primakov, gerekli parayı vermeyi reddederek operasyonu erteledi. Bu dramatik bağlamda Yeltsin kendi imtiyazlarına güvenerek tepki gösterdi. Bu sorulardan sorumlu özel temsilci olarak Çernomırdin'i atayarak Primakov'u Yugoslav dosyasından uzaklaştırarak işe başladı. Daha sonra Mayıs ayında başbakanını görevden aldı ve yerine sıkıcı ama sadık Sergei Stepashin'i getirdi. Berezovsky ve Kremlin'deki arkadaşları daha sonra rahatladı. Ancak

durum hassas olmaya devam etti, yeni terfi eden kişi hâlâ popülaritesinin zirvesinde olan Primakov'la uzlaşma arayışındaydı.

Onun görevden alınmasının ardından, Moskova belediye başkanının desteklediği seçim tabanı şekillenmeye başladı. Rusya'nın rönesans programını desteklemek için ülke çapında destek komiteleri oluşturuldu. "Çar Boris"e yakın kişiler tarafından milyarlarca doların aklandığıyla ilgili ifşaatlarla zayıflayan oligarklar ve Kremlin için durum bir kez daha umutsuz görünüyordu. Aralık ayında yaklaşmakta olan parlamento seçimleri ve altı ay sonra yapılacak başkanlık seçimleri ile Kremlin klanları güç kaybetmenin eşiğinde olduklarını biliyorlardı. Hızla durumu tersine çevirmenin bir yolunu bulmaları gerekiyordu.

Berezovski'nin çevresinde, birkaç aydır, oligarkın 1996-1997'de iş ortağı olan, ayrılıkçıların önde gelen isimlerinden Çeçen savaş ağısı Şamil Basayev'in bulunması fikri dolaşıyordu. "Küçük bir tartışmayı, sınır anlaşmazlığını, havai fişek gösterisini... büyük bir polis ve hırsız oyununu" kışkırtacak ideal adam.

Anlaşma Temmuz 1999 ortasında Côte d'Azur'da imzalandı.⁴, zengin bir Suudi silah tüccarının villasında, üç adam tarafından: 1992-1993 Abhaz savaşı sırasında Basayev kardeşlerin taburuna başkanlık eden eski GRU (askeri istihbarat) subayı Anton Sourikov, İslamcı Şamil Basaiev (kılıç altında tekneyle geldi) İngiliz bayrağı) ve... o dönemde başkanlık idaresinin başı⁵. Komplocular şu eylem planı üzerinde anlaştılar: "Başlangıçta Çeçenya sınırında küçük bir çatışma yaşanmalı. O zaman Basayev Dağıstan'ın güneyindeki ilçeleri işgal etmek zorunda kalacak. » Bu talimatlara işaret eden bir ipucu vardı: Rusya Savunma Bakanlığı, Çeçenleri kolay bir saldırı başlatmaya ikna etmek için birliklerini komşu bölgelerden çekmişti.

"Sonra Rus ordusu harekete geçecek ve Basayev'in adamlarını dışarı atacak. Çeçenya'ya girmek için bundan yararlanmak zorunda kalacak. [...] Bütün bunlar oldukça uzun bir zaman alacak ve ülke askeri tebliğlerin ritmine göre yaşayacak. [...] Bu süre zarfında iktidar

değişimi, “Rusya'nın kurtarıcısının” Başbakanlık görevine atanması sayesinde gerçekleşecek. »

Bu, Berezovski için Krasnoyarsk valisi General Lebed'i (1997'de bu göreve seçilmek için kampanyasını finanse ettiği) "Rusya'nın kurtarıcısı" rolünü oynamaya zorlamak için bir fırsattı.

Bu tablonun iki unsuru birçok tutarlı kaynak tarafından doğrulandı: Kremlin boyarlarının Çeçenya'daki savaşı Rusya'daki durumu etkilemek için kullanma arzusu; ve Berezovski'nin Çeçen savaş ağalarıyla olan ayrıcalıklı temaslarından faydalanılması. İki paralel manipülasyon seviyesi de ortaya çıkıyor: birincisi oligark tarafından sahneleniyor; diğeri ise şimdi bahsetmemiz gereken ordu tarafından, o zamanlar Putin'in sadık bir müttefiki olan ve Lebed'e alerjisi olan Genelkurmay Başkanı Anatoly Kvachnin'in rolünden bahsediyor.

Bu suskun ve güçlü iradeli general aslında bu yalan poker oyununun askeri yönünü denetledi, özellikle de 1995'teki ilk çatışma sırasında pek çok başarısızlığa uğradığı Çeçenya'dan intikam almak istediği için. İlk saldırıdan sonra (Ağustos 1999'un başında Dağıstan'da Basayev tarafından etkili bir şekilde gerçekleştirildi), Kvachnin'in Berezovski'nin yazdığı partiyonu oynamayı reddettiği ve Çeçen savaş ağasını *fiilen engellediği iddia edildi*. Kaynaklarımıza göre başka bir oligark ⁶ ayrıca General Lebed'in Başbakanlık görevine adaylığına şiddetle karşı çıkarak başlangıçta planlanan planı raydan çıkarmak istiyordu.

Bu nedenle senaryo, Berezovski'nin amaçları doğrultusunda gelişmedi ve bahardan bu yana gizlice devreye sokulan, gizli servisler ile ordunun Vladimir Poutine liderliğindeki katı bir grubu arasındaki ittifaka dayanan yeni bir güç merkezi tarafından ele geçirildi. .

Böylece ikincisi, siyasi sponsorlarının arzuladığı karanlık güçlerin oyunuyla ön saflara itildi.

[1](#). Aslan Mashadov.

[2.](#) O dönemde Putin hâlâ karşı casusluktan sorumluydu ve bu işlevi Güvenlik Konseyi sekreteri pozisyonuyla birleştiriyordu. Bu toplantıya İçişleri Bakanı Sergei Stepashin, Savunma Bakanı Igor Sergeyev ve Silahlı Kuvvetler Genelkurmay Başkanı Anatoly Kvachnine de davet edildi.

[3.](#) General Ovtchinnikov.

[4.](#) Berezovsky'nin bizzat doğruladığı gibi.

[5.](#) Alexander Voloshin.

[6.](#) Liberal Anatoli Tchoubaïs.

Siyasi destek

Dolayısıyla Putin'e ilk destek verenler, Çeçenistan'da yaklaşık 7 bin Rus'un ölümüyle sonuçlanan bu özel operasyonu gerçekleştiren askerler oldu. Buna karşılık, ordu komutanlığı ülkenin liderliğiyle ilişkilendirilmek ve bir "güç" politikası dayatmak istiyordu: yeniden silahlanma, eski SSCB'nin en azından kısmen yeniden inşası, "anti-hegemonik" strateji – yani Amerikan karşıtı – özellikle SSCB'nin geleneksel müttefikleri olan Küba, Irak, Kuzey Kore, İran, Hindistan ve özellikle Pekin ile daha fazla işbirliğini içeren bu işbirliği, özellikle askeri alanda bu tür işbirliklerine her zaman isteklidir.

İkincisi, eski KGB'deki akranları, yoldaşlarının kendisini kurmasına ve ardından gücünü pekiştirmesine yardımcı oldu. Yıllar süren aşağılanmanın, Afganistan'daki savaşın başarısızlığının, asker ve kaynakların azalmasının ardından KGB ve ordu, siyaset sahnesinde bir kez daha önemli bir yer edinmeyi umuyordu.

Daha sonra Yeltsin sisteminin gölgesinde büyük servetler elde ettiklerini gördüğümüz bu işadamları "boyarlar" yani "oligarklar" geldi. Gazprom gibi büyük ekonomik holdinglerin liderleri her zaman Kremlin ile bağlantılı olmuştur. Yekpare bir grup oluşturmadılar, ancak genel olarak Putin'i desteklediler, çünkü kendi deyimiyle Primakov'un özelleştirmelerin sonuçlarını sorgulaması ihtimalinden "perişan" oldular.

Dördüncü ve son sponsorluk en hafif tabirle paradoksalı. Bu, geleneksel olarak KGB kadrolarıyla bağlantılı olan Komünist Partinin gizli desteğiydi. Resmi olarak lideri Zyuganov, Putin'in ana rakibiydi. Ancak iki adamın bunun gerçekleşmesinde ortak bir çıkarı vardı: Putin için bu, 1917 sistemine indirgenemez biçimde düşman olan seçmenlerin üçte ikisini kendi çıkarları için harekete geçirmenin bir yoluydu; Zyuganov için bu, tam tersi yönde, son üçte birlikteki hakimiyetini güçlendirme fırsatıydı.

Primakov'un kısa ömürlü Başbakanlık halefi Stepashin gidişatın dönüşünü göremedi. Bu nedenle Ağustos 1999'da yerini Vladimir Putin aldı. Yeni hükümet başkanı Yeltsin'i ailesini hedef alan siyasi-yargısal saldırılardan koruyarak gerekli tüm güvenceleri verecekti. Primakov'la savaşmak için her yola başvuracaktı ve Yeltsin bunu biliyordu.

Rusya Devlet Başkanı seçiminin nedenlerini şöyle açıklasın: “En önemli şey onun büyük siyasi kararlılığıydı. [...] FSB'yi kendi kontrolü altına almayı amaçlayan Primakov'la yaşanan çok sayıda çatışma, siyasi manevraların oyuncağı olmayı kategorik olarak reddeden Putin'i sarsmadı. »

Yeni pozisyonu Putin'e bölgesel valileri ve büyük şirketlerin başkanlarını etkilemek için önemli olanaklar sağladı. Böylece cumhurbaşkanlığı seçimine giden yol açıldı; ancak artık seçmenlerin desteğini sağlamak gerekiyordu (Yeltsin'in popülaritesi o zamanlar %1'e düşmüştü).

Ağustos ayında Moskova'da ve taşrada gerçekleşen bir dizi kanlı saldırı (toplamda iki yüz doksan üç ölüm), halkta güvenlik ve meşruiyet refleksini kışkırtarak durumu kesin olarak değiştirdi. Oligarkların yardımıyla zaten neredeyse tüm medyayı kontrol eden Putin, televizyonda Çeçenlerin sorumluluğunu şiddetle kınadı. Hiçbir zaman ikna edici kanıtlar sunamamasının bir önemi yoktu çünkü olaylar ilerlemek üzereydi.

Rusya, bu saldırı dalgasının şartladığı kamuoyunun desteğiyle 23 Eylül 1999'da Çeçen ayrılıkçılara karşı yeni bir savaş başlattı.

Putin dokunulmaz hale gelmişti: Çatışma onun orduyla olan ittifakını güçlendirmişti. Ayrıca gizli servis imaj danışmanlarının yardımıyla medyayı manipüle ederek milliyetçi dalgadan ustaca yararlandı. İkincisi, Yeltsin'in azalmasının antitezi olan genç yaşını vurguladı ve anketlere göre ülkedeki en popüler iki tarihi şahsiyete atıfta bulunarak Başbakan'ın Rusya'nın yeniden doğuşuna olan bağlılığının altını çizdi: Çar Büyük Petro ve eski başkan KGB Andropov'un (birincisi Rusya'nın büyüklüğünü simgeliyor; ikincisi yolsuzlukla mücadele).

Kasım ayında “insani kordon” operasyonunun tüm hedeflerine ulaşıldı. Saldırı daha sonra durdurulabilir. Ancak bu durum birbirine yakınlaşan iki çıkarın buluşmasıyla devam etti: Ordunun intikam arzusu ve Kremlin'in savaşı kendi seçim başarısını garanti altına almak için kullanma arzusu. Moskova, Kafkasya'daki stratejik avantajını koruyarak Çeçenya'da yeniden tutunma noktası elde etmekle kalmadı, bu müdahale diğer adayların Putin'e karşı şansını da yok etti. Primakov başkanlık seçimlerinde aday bile olmayacaktı.

Son geri sayım başladı. Çeçenistan'da çatışmalar yoğunlaştı ve yeniden fetih savaşına dönüştü. Putin keskin bir yüz ifadesiyle tam bir zafer ve kendi deyimiyle “Çeçen teröristleri tuvalette öldürme!” sözü verdi. »... Ekonomik krizden bıkan ve Sovyet imparatorluğunun çöküşünden sonra ülkenin büyük güç statüsünü kaybetmesiyle aşağılanan kamuoyu, birkaç hafta içinde onun yanında toplandı. Olumlu görüşlerin oranı %1'den rekor sürede %70'e yükseldi! Ekim ayının sonunda anketlerde önde gidiyordu. Kasım ayının son günlerinde yeni parti ^{Kendisini desteklemek için oluşturulan} 1.1, Aralık 1999'daki parlamento seçimlerini kazanmak için kamuoyunda bir atılım yaptı. Berezovski, bu partiyi finanse ederek (kendisinin de kabul ettiği gibi, kendi kanalıyla aktarılan Aeroflot'tan gelen parayla) bu partiye katılmaya boşuna çalıştı. İsviçre'deki şirketler). Ancak Moskova'da viral hepatite yakalanan oligark kesinlikle oyunun dışında kaldı.

Ertesi yılın Mart ayına gelindiğinde federal birlikler Çeçenistan topraklarının büyük bir kısmını kontrol altına aldı.

Ülke, özellikle Rusya bütçesinin ana kaynağı olan petrol fiyatlarındaki artış sayesinde, çok hızlı bir şekilde ekonomik büyümeye geri döndü. Bu bağlamda Batılı alacaklı bankalar Rusya'nın borcunun bir kısmını iptal etti: 16 milyar dolar, yani eski SSCB'nin borçlarının yarısı; Kremlin'in yeni lideri için çok pahalı bir hediye.

O zamanlar Putin'in karakteri hâlâ gizemini koruyordu. Kamuoyu bu adamın kim olduğunu merak etti. Biraz Machiavelli mi? Karanlık, güce aç bir gizli servis ajanı mı? Rus

gücünün yeniden doğuşunu sağlamak için İlâhi Takdir tarafından seçilen bir devlet adamı mı?

[1.](#) Yedinstvo (Birlik).

Çoğul bir adam

Teknik açıdan Yeltsin'in halefi beklenmedik bir gelişmeydi. Ekim 1999'un başlarında Putin, Bakanlar Kurulu'nu ertelemek zorunda kaldı. “Çar Boris” onu beklenmedik bir şekilde çağırmıştı. Birkaç bakan hemen alarma geçti: Yeni hükümet başkanı görevinde yalnızca üç ay mı kalacaktı? Ancak Yeltsin, koruyucusuna erken emekli olma kararını bildirmek istiyordu.

Başkanın kararı hemen devlet sırrı muamelesi gördü. Putin'in kendisi de hangi eylemin yapılacağı konusunda tereddütlüydü. Her zaman dürtüsel olan Yeltsin, tamamen öngörülemez bir adamdı: birdenbire fikrini değiştirebilir ve pek çok potansiyel taliple yaptığı gibi onu da utandırabilirdi!

Yeni milenyumdan iki gün önce Yeltsin yine de “varisini” iktidarın devri için Kremlin'e davet etti. Putin'e göre aralarında hiçbir zaman özel bir yakınlık olmamıştı. İki devlet adamı arasındaki ilişkiler artık dostane olarak nitelendirilemezdi. Putin hiçbir zaman Yeltsin'in fanatik bir hayranı olmamıştı, Yeltsin de küçük kardeşine karşı pek babalık duyguları beslememişti. Her ikisi de pragmatikti, dolayısıyla onlar için doğal olan bu ton, günlük iletişimlerinde de korunmuştu. Doğruyu söylemek gerekirse Yeltsin, Başbakanının ruh hali ile hiç ilgilenmiyordu. Aslında diğer herkes gibi ikincisinden de yalnızca koşulsuz itaat talep ediyordu. Kısacası Yeltsin muhatabına ülkesinin kaderinin sorumluluğunu üstlenmeye hazır olup olmadığını sordu... Putin de evet dedi!

31 Aralık 1999'da Boris Yeltsin istifasını açıkladı ve yerine Putin'i atadı. Üç ay sonra, Mart 2000'de, aday, özellikle ekonomik konularda bir eylem programı bile sunmadan, ilk tur oylamada Rusya devlet başkanı seçildi. Geniş bir ağ atmayı bildiği söylenmelidir. Sol/sağ ayrımını aşarak ve çok yönlü bulanık bir söylem geliştirerek, farklı seçmenlere "Rusya'yı yeniden canlandırmaya, dikey iktidarı yeniden tesis etmeye ve hukukun diktatörlüğünü

sağlamaya" çağrıda bulunarak, bir lider olarak ününü pekiştirmişti. birçok yüzü olan yetenekli bir adam.

Bu kitabın ilk sayfalarında da belirttiğim gibi, bu izlenim beni seçilmeden çok önce etkilemişti! Tek bir akşamda, sanki bir gösterideymiş gibi, Saint Petersburg'un garip belediye başkan yardımcısının ödünç aldığı maskelerin sırasını gözlemleme fırsatım oldu. İlk bakışta Putin ortalama bir Petersburglu gibi görünüyor. Sadece bakışları onu farklı kılıyor: bariz bir soğukluğun ardında gizli düşünceleri ve gizli tutkuları maskeleyen çelik mavisi gözleri. Adam, eski patronu Sobchak'ın cenazesinde gözyaşı döktüğünü görmeme rağmen anlaşılmaz görünüyor...

Bir kez daha hatırlayalım: Putin'in arkasında birkaç adam var. O sırasıyla dış dünyaya tanıtılan bir istihbarat ajanı, Saint Petersburg'un demokratik belediye başkanının yardımcısı, yetkin bir yönetici, ardından üst düzey bir Kremlin yetkilisi, Yeltsin ve ailesinin çıkarlarını savunmak için seçilen gizli servisin başkanı ve son olarak da üst düzey bir Kremlin yetkilisi oluyor. Az önce ondan bahsetmiştik, Çeçenya'daki savaşın Başbakanı, iyi bir manevra ustası, ustaca siyasi mafya klanlarıyla oynuyor. Beşinci Adam, 21. yüzyıl Rusya'sında büyük zorluklarla karşı karşıya olan Çar'dır .

Gerçekte Putin her şeydir ve onun tam tersidir.

Putin kendisini nasıl vazgeçilmez kıldı? Başbakan olarak atandığı sırada, gördüğümüz gibi, bir sürçme gibi görünse de kesinlikle olağanüstü ve mükemmel hesaplanmış bir ifade vardı: "Çeçen teröristleri tuvalette öldüreceğiz!" » Formül Batılılar da dahil olmak üzere şok edici olsa da, bunu işbirlikçileri, danışmanları ve etrafındakilerle birkaç kez test etmişti. Ancak çok iyi gidiyordu. Neden ? Çünkü ülke kriminalize edilmişti, geri çekilme ve aşağılanma duygusu içinde yaşanmıştı ve Ruslar aylarca Yeltsin'in tamamen şişmiş yüzünü küçük ekranlarında gördükten sonra görüntüyü ve Putin'in akşam televizyonu sonrasında mikrofonu eline alırken gösterdiği kararlılığı takdir etmişti. haberler.

Bu formülle, imajıyla ve ülkenin zihinsel kodunu kullanma becerisiyle kendisine empoze ettiği oligarkların, ordunun ve KGB'nin (ülkesinin üç temel direği) verdiği desteği de unutmadı. sistem... Şunu da söylemek gerekir ki, Boris Berezovski gibi "çarlarını" ellerinde tuttuklarını düşünenlerin bu olayda ciddi yanılgıya düştüler, çünkü seçilir seçilmez sizi elinde tutan çar oluyor. Durum hızla değişecekti. Yani Putin'in ilk işi Berezovski'yi kovmak oldu çünkü "çok şey biliyordu". Siyasi tasfiyesi o kadar radikaldi ki, Kremlin'in yeni başkanı karakter hakkında ne düşündüğü sorulduğunda şu cevabı verdi: "Peki Berezovski kim? »

Gölgelerdeki adam gücünü her zaman ağlarının genişliğine göre ölçer. Ve Putin, eski işbirlikçileri de dahil olmak üzere eski KGB'nin tüm potansiyelini kendi yararına kullanmaktan çekinmedi. Kendisinin de söylediği gibi: "Gazi gazilerini etkili bir şekilde kullanmalıyız. » Böylece KGB'nin eski patronu Vladimir Krioutchkov, "yeni çarı" düzenli olarak görebildi ve ona tavsiyelerde bulundu. Hatta cumhurbaşkanının göreve başlama töreninin onur konuguydu.

Putin aynı zamanda meslektaşlarına da minnettardı: görev süresinin ilk otuz günü boyunca yaptığı yirmi bir üst düzey yönetim atamasından on biri eski gizli servislerle ilgiliydi. Güvenlik Konseyi'ne güvenilir bir adam, safkan bir Kagebist, General Sergei Ivanov

(şu anda başkanlık yönetiminin başı) başkanlık edecekti ve yeni cumhurbaşkanı tarafından atanan yedi süper validen beşi gizli servis generalleri veya orduydu.

Aralık 1999'da Putin, Lenin'in siyasi polisi Çeka'nın kuruluşunu kutlamak için gizli servislerin simgesel karargahı Lubyanka'ya gitti. Ziyafette kadeh kaldırılmaları önerildi: "Bütün Chekistler ayağa kalksın!" » Putin dahil herkes tek bir adam gibi hazırdaydı... Bu duvarlarda söylendiği gibi: "KGB'den asla ayrılamazsınız. » Gizli servislerin gerçek bir üyesi gibi her cephede mi oynayacaktı? Eski KGB orduya mı, hatta oligarklara mı karşı?

Her halükarda, bu izlenimi Ocak 2001'de Çeçenya'daki savaşı yürütmekten sorumlu özel kurmaydan eski bir mareşali görevden alarak verdi. ¹, Savunma Bakanı. Eski Yarbay Putin, bu çatışmayı kendi çıkarları doğrultusunda yönetmek amacıyla, Saint Petersburg'dan eski dostunu ve gizli servislerinin başkanını aradı. ². Putin'e göre bu karar, "FSB'nin Anayasa uyarınca terörle mücadele etmesi gereken bir organ olması" nedeniyle haklı çıktı. Ancak "İslami terörle mücadele", Kremlin'in, tıpkı 1980'lerin sonlarında Afganistan'da olduğu gibi, diyet için adeta bir zaman madeni haline gelen savaşı tüm olumsuzluklara rağmen sürdürmesinin tek gerekçesi.

Gizli polis her zaman Rus devletinin kalbinde yer alsa da, başka bir gelenek de onların çok fazla nüfuz kazanmasına asla izin verilmemesidir. Ve yalnızca buna güvenen bir çar kınanacaktı. Putin'in, 1953'te dramatik koşullar altında görevden alınan ve tasfiye edilen Stalin'in gizli servislerinin başı Beria'nın akıbeti üzerine şüphesiz birçok kez kafa yorduğu ortaya çıktı.

Nobel Edebiyat Ödülü sahibi Alexander Solzhenitsyn (başlangıçta Putin'e hayran olmadan önce ona şüpheyile yaklaşmıştı) şunları söyledi: "Putin'i seçtik çünkü onun zenginlerin ganimetlerini dokunulmaz kılma konusunda en yetenekli kişi olduğuna inanıyoruz. Boris Yeltsin'in dokunulmazlığını garanti eden ilk kararnamesi – inanılmaz bir kararname! – açıkça kanıtıyor. » Ancak Yeltsin'i "Rusya'yı yok etmekle" suçlayan eski muhalifin, "sadakat anlaşmasını bozacağını ve başka bir politika izleyeceğini umarak" evinde kabul ettiği Putin tarafından gözle görülür şekilde daha fazla baştan çıkarıldığı görülüyor.

Elbette yeni ar, oligark lordların elinde sıradan bir araç değildi. Seçilmeden önce, siyasi babalarının yazdığı oyunu mükemmel bir şekilde oynadı, yani eski “ar Boris”in yerini aldı, ona yargı dokunulmazlığını garanti etti ve een savaşına ifte bir hedef atayarak liderlik etti: Halkın kinini Kafkasyalılar üzerindeki iktidara karşı yönlendirmek ve een savaşına liderlik etmek. başkanlık seçimini kazanmak.

Seçimlerin ardından Vladimir Putin, Boris Yeltsin'den çok daha sofistike bir manipölätör olduğunu ortaya çıkardı ve şehit düşen boyarlara herhangi bir iyilik yapmadı. Ocak 2001'de Rusya Devlet Başkanı'nın eski koruyucusu Pavel Borodin'in ABD'de tutuklanması, Putin'in bu hassas meseleyi ne Washington'a ne de olay nedeniyle iadesini talep eden İsviçre'ye karşı bir savaş nedeni *haline getirmedigini gösteriyor gibiydi*. bahsettiğimiz yolsuzlukların³. Böylece Putin eski akıl hocasının (hemen Rusya-Belarus Birliği'nin genel sekreteri pozisyonuna getirildi) "bırakılmasına" tolerans gösterdi. Ayrıca Yeltsinian “ailesinden” de hızla uzaklaştı. Boris Berezovski gibi büyük oligarklar artık merkezi figürler değil. Artık yeni ar dayatma yapmak istiyor.

Putin her halükarda, nüfusun yüzde 40'ının yoksulluk sınırının altında yaşadığı bu ölkede, ancak "mega yolsuzluğa" karşı önlemler alarak kamunun güvenliğini, gizli servislerin ve ordunun desteğini sürdürebileceğini anlamış durumda. zaman ve ekonominin büyük ölçüde kriminalize edildiği yer. 2000 yazından bu yana, Yeltsin rejimine yönelik sert eleştirilerde bulunan büyük Rus medyasının kontrolünü yeniden ele geçirerek, potansiyel siyasi muhalifleri finanse etmesi muhtemel oligarklara karşı saldırı başlatıldı. Ve yasal işlemler yağıyor. Yönetimi nedeniyle saldırıya uğrayan ve dolandırıcılık şüphesiyle tek bir bağımsız televizyon kanalının sahibi olan Media-Most grubu, Kremlin'in hazırladığı bir komployu boşuna kınadı ve İspanya'ya göç etmek zorunda kaldı.

Berezovski ise Cocteau'nun özdeyişini uygulamıştı: "Bu olaylar bizi aşıyor, organizatör gibi davranalım..." Özellikle kara para aklama vakalarına (toplamda bir milyar dolar) bulaşan Berezovski, hızla "muhalefet" safına geçti. ". Bazen Londra'da, merhum Prenses Diana'nın evinin yanındaki lüks Kensington konutunda, bazen de Côte d'Azur'daki

şatosunda Berezovski, dinleyen herkese "siyasi bir mülteci değil, siyasi bir mülteci olmayı tercih ettiğini" ilan etti. mahkum." Milletvekili olarak görevinden vazgeçmiş ve mali meseleleri düzene sokma yönündeki "kesinlikle arzu edilir ama gerçekçi olmayan" bir politikaya karşı çıkmıştı.

Berezovski, Londra'daki sürgününden bu yana defalarca Rus siyasetine müdahale etmeye çalışmış ve Putin'in gücünü şiddetle eleştirmişti. 1999'da kendisini FSB'nin eski başkanı olarak üç bina patlamasına karışmakla suçlamıştı. ⁴ Putin'in başkan olacak kadar popüler olmasını sağlayan ikinci Çeçen savaşının tetiklenmesine yardımcı oldu.

Daha sonra, Putin'in diktatörce bir iktidar kurmayı planladığını ve Rusya'nın iddiasının aksine, son görev süresinin sonunda yerinde kalabilmek için bir darbe hazırlayabileceğini iddia ederek rejimin otoriter tırmanışını kınayacaktı. Anayasa öngörülürdü.

2002 yılında, Aralık parlamento seçimlerinde Putin'e karşı çıkmak ve Komünist Partiyi mali olarak desteklemek için Liberal Rusya adında yeni bir siyasi parti kurdu. ⁵ .

Aynı yıl, Birleşik Krallık'ta resmi olarak siyasi sığınma talebinde bulunurken, Rusya "dolandırıcılık, kara para aklama ve anayasal gücün zorla devrilmesi çağrısında bulunmak" nedeniyle uluslararası tutuklama emri yoluyla iadesini talep etti. Rus yönetimi, kendisini özellikle LogoVAZ ve Andava şirketleri ile bağlantılı olarak şirket varlıklarının kötüye kullanılması ve zimmete para geçirme suçlarından arıyordu. Lozan'da kayıtlı olan ikincisi, yol boyunca önemli komisyonlar olarak Aeroflot havayolunun dünya çapındaki şubelerinden gelir "toplamıştı".

Berezovski'nin Çeçen grupları finanse ettiğinden de şüpheleniliyordu ⁶ . Londra'da ayrılıkçıların bir temsilcisiyle görüştü ⁷ ve sığınma ve iş sağladığı Rus gizli servis ajanı Alexander Litvinenko'dan kaçan bir kişi. Olay, tüm uluslararası medyanın manşetlerine taşındı; Litvinenko, 2006 yılı sonunda henüz açıklığa kavuşturulamayan koşullar altında ölümcül dozda polonyum 210 yutmuştu. Başkan Putin'e yakın çevreler, Litvinenko'nun ortadan kaybolmasını Putin'e karşı yürüttüğü medya kampanyasında kullanan Berezovski'nin bu cinayete karışmasını derhal kınadı.

2004 yılında Berezovsky Ukrayna'daki Turuncu Devrimi finanse etti. İki yıl sonra, Ocak 2006'da, devrilme çağrısını yenilemeden önce şunu ilan etti: "İktidarı zorla ele geçirmek de dahil olmak üzere, muhalefetin her türlü şiddet içeren eylemi bugün haklıdır, ki ben de tam olarak üzerinde çalışıyorum." İngiliz gazetesi *The Guardian*'ın sütunlarında Rus hükümetine dair⁸.

Aslında Litvinenko olayı onu yeniden ilgi odağı haline getirmişti. Bir Rus gizli servis ajanı⁹, Berezovski'yi, Ulusal Güvenlik Konseyi'nde ikinci sıradayken topladığı iddia edilen, devlet sırrı olarak sınıflandırılan Rus belgelerinin MI6'ya iletilmesi karşılığında Büyük Britanya'da sürgüne gönderilmekle suçlamıştı.¹⁰ Boris Yeltsin başkanlığında. Adam aynı zamanda Berezovski'nin, sponsorları MI6 veya Çeçen teröristler (siyasi nedenlerden ötürü, Rusya'yı zayıflatmak amacıyla) veya Berezovski'nin kendisi (sözde amaçla) olabilecek Alexander Litvinenko'nun cinayetine karıştığına inandığını da açıklamıştı. Rusya'nın talep ettiği iadeden kaçınmak).

Temmuz 2007'de Brezilya adaleti, "Büyük Britanya'ya sığınan Rus işadamı Boris Berezovski"ye karşı kara para aklama suçundan tutuklama emri çıkardı; bu, Rusya'nıkinden sonra ikinci emirdi. Bu, Berezovsky'nin kendisini Kremlin'in bir rakibi olarak sunmaya karar vermesine yol açtı ve bazı analistlerin, onun demokratik retorik kisvesi altında adaletten kaçmaya çalıştığını düşünmesine yol açtı.

2011 yılında, on yılı aşkın bir soruşturmanın ardından, savcılığa göre Cap d'Antibes'te üç lüks mülk satın alarak muazzam miktarda para aklamakla suçlandı. Dolayısıyla Garoupe çan kulesi için 31 Temmuz 1997'de Bayan Francis Bouygues'e 13 milyon avro ödenmiş olacaktı ki Boris Berezovski bunu yalanladı, ancak 1999 tarihli bir polis notu ve vergi raporu bu mülkün aslında oligark tarafından satın alındığını doğruladı. Nakit paranın Lüksemburg ve İsviçre bankalarından geçtiği karmaşık bir mali düzenleme yoluyla. Davaya bakan savcı, 2013 yılının başlarında davanın ceza mahkemesine gönderilmesini talep etti.¹¹.

Kasım 2012'de, tüm beklentilerin aksine Boris Berezovsky, Vladimir Putin'den bir mektupta "affetmesini istedi"¹² ve Rusya'ya dönme niyetini açıkladı. Birkaç ay sonra

villasında intihar olarak sunulan ölümü, eski himayesine aldığı on üç yıllık düelloya son verdi.

Bugün Boris Berezovski Rusya'da kötü bir üne sahiptir ve kendisine atfedilen suçlar ve dolandırıcılıklar birçok çalışmaya konu olmuştur.¹³.

[1.](#) Igor Sergeyev.

[2.](#) Korgeneral Patrushev.

[3.](#) [Buraya](#) bakın .

[4.](#) Moskova ve Volgodonsk'ta üç yüz kişi öldü.

[5.](#) Liberal Rusya'nın önde gelen isimlerinden milletvekili Sergei Yushenkov, Nisan 2003'te suikasta kurban gitti ve kısa bir süre sonra Berezovsky partisinden ihraç edildi.

[6.](#) Savaş ağası Şamil Basayev ile temas halinde.

[7.](#) Üç yüz iki cinayetin ve çok sayıda adam kaçırma olayının sorumlusu olan Ahmed Zakayev, aynı zamanda silahlı çete kurmak suçundan Rusya'nın tutuklama emrine de konu olmuştu.

[8.](#) 13 Nisan 2006.

[9.](#) Andrei Lugovoi, Büyük Britanya'da Litvinenko cinayetinden şüpheleniliyor.

[10.](#) 1996-1997'de.

[11.](#) 2005 yılında Garoupe'de yapılan aramalar, Ciddi Mali Suçları Önleme Merkez Ofisi'ni (OCRGDF), Sibneft şirketi aracılığıyla fonların bir kısmı için banka garantisi sağladığından şüphelenilen başka bir oligark olan Roman Abramovitch'in izine düşürdü (Berezovski'ye göre, Abramovitch artık Sibneft'in başkentinde görünmüyordu çünkü siyasi olarak çok

açıktı, ancak yıllık gelir ve hisse satışından elde edilen geliri almaya devam etti - ki bu da ilgi çekiciydi). Adalet, oligarkın mal ve fonlarının bir kısmına (74 milyon avronun üzerinde eşdeğer bir miktar) el koydu. Berezovski, Sibneft'in kontrolü için İngiliz Yüksek Mahkemesi'nde Abramovich'e dava açtı ve 3 milyon £ tazminat talep etti; bu davayı Ağustos 2012'de kaybetti.

[12](#). Ancak bu hiçbir zaman doğrulanmadı.

[13](#). Özellikle *Kremlin'in Vaftiz Babası: Forbes'un* Rusça versiyonunun genel yayın yönetmeni Amerikalı gazeteci Paul Klebnikov tarafından yazılan Boris Berezovsky ve Rusya'nın Yağmalanması , 2004'te belirsiz koşullar altında suikasta kurban gitti.

Korkularla oynamak

Rus tarihi, bu işlevin çoğu zaman onu üstlenen kişiyi dönüştürdüğünü gösteriyor. Stalinist bir suçlu olan Kruşçev, Stalin'in gizli servislerinin başı olan Beria'nın programının bir bölümünü kullanarak Stalinizmden arındırmanın tam simgesi haline geldi. Çar, düşmanlarının fikirlerini manipüle edebilmelidir.

Bu nedenle Putin, Rusya'daki durumu, bir zamanlar Yeltsin'i görevden almak isteyen dumadaki komünist tenorların konuşmalarına benzer bir şekilde sunmaktan çekinmedi. Hatta Rus ulusuna yönelik "soykırım" kavramını bile ele aldı. Nüfusun her yıl yedi yüz elli bin kişi düştüğünü fark ederek şunları açıkladı: "Milletimizin hayatta kalması tehdit altında. » Bu açıklamalara Komünist Parti sekreteri Gennady Zyuganov'a yönelik nazik sözler eşlik etti. Putin böylece ana muhalefet partisini "etkisiz hale getirmeyi" başardı. Aralık ayının başında Moskova'daki Sütunlar Evi'nde büyük bir tantanayla düzenlenen PC Kongresi sırasında, delegeler başkana karşı "yapıcı bir tutum" lehinde konuştular.

Devlet başkanının analizine göre, düşüş, feci bir ekonomik durumun sonucuydu ve esas olarak petrol fiyatlarındaki artış nedeniyle ekonomide son zamanlarda yaşanan iyileşme hakkında çok az yanılsamaya sahipti. Ulusal bir felaketten kaçınmak için Putin tek bir panzehiri savundu: komünizm sonrası kaosun yok ettiği devlet yapılarının yeniden canlandırılması. Rusya'yı süper bölgelere ayırdı ve kararnameyle yedi süper vali atadı. Dumaya Federasyon Konseyi'nde (Senato) reform yapılmasını dayatarak valilerin bu toplantıya katılımına son verdi.

Başkan, planlarını dayatmak için bilinçli olarak ülkenin parçalanması tehdidini savuruyor ve ülkeyi yerel mafya ve oligarkların yönettiği bir dizi ada olarak sunuyor. Yaklaşımı hem polis hem de teknokratik geçmişinin damgasını taşıyor: Hedefleri belirliyor ve bu hedeflere ulaşmak için her türlü yolu kullanıyor. Stratejisi, fobilerin, özellikle de Rusların dışarıdan

gelen dūřman gūçler, Çeçenler, NATO ve piyasa ekonomisi karřısında duyduęu korkuyu yansıtan, "kuřatılmış kale" olarak bilinen nüfusun içsel kompleksinin manipölasyonuna dayanıyor.

Ancak Putin, Rusya'nın başında güçlü bir çar olmadığı takdirde istikrarsız ve savaşçı olacağından korkan Batı'nın korkularını da kullanıyor. Atlantik'ten Urallara kadar bir "enerji ittifakını" etkili bir şekilde mühürleyebilecek ve Batılılara yol boyunca bazı mutsuz "sürüklenmeleri" unutturabilecek, Avrupa'ya doğal gaz tedarik etme projesi gibi bazı operasyonlarda başarılı oldu. özellikle Çeçenya'daki yolculuğu.

Böylece Rusya bir nevi "kontrollü demokrasi" içinde yaşamaya başladı. Eğitim manevralarına katılan *Kursk* denizaltısının Baltık Denizi'nde yaşadığı facia, Putin'in stratejisini test edecek.

12 Ağustos 2000'de iki dakika arayla meydana gelen iki patlama *Kursk'un kompartımanlarının çoğunu yerle bir etti* . 1995 yılında inşa edilen *Kursk* , Rusların en yeni ve en sağlam füze denizaltısıydı. Bu nedenle yılın en olağanüstü deniz tatbikatına katılmak üzere çağrılmıştı. Bu vesileyle bina, daha ekonomik olduğu kadar aynı zamanda daha rustik olduğu düşünülen yeni torpido motorlarını test edecekti. Torpidolar aynı kaldı, yalnızca itiş gücü değişti. Ölümcül patlamaya, motorun ateşlemesinden kaynaklanan geri tepme neden oldu.¹ .

Putin, Soçi'deki tatiline ara verip Kremlin'e dönmek için bir hafta bekledi. Ruslar bu geç dönüşü kamuoyunun baskısı altında yapılan bir jestten başka bir şey olarak görmediler. Kuzeyden gelen korkunç görüntülerle, bronz tenli ve Lacoste polo tişörtlü başkanın Rusya'nın kurtarma için gerekli tüm araçlara sahip olduğunu doğruladığı Karadeniz'den gelen korkunç görüntüler arasındaki çarpıcı karşıtlık karşısında şaşkına döndüler. Başkanlık yanlısı gazeteler bile Putin'in kurtarıcılara yönelik kuru ve mesafeli tavrına ve denizcilerin ailelerine karşı şefkat göstermemesine şaşırdı. Aynı gün Rus amiralliği İngiltere ve Norveç'ten yardım istedi. Kamuoyuna göre yeni çarın gururu yüzünden dört günün kaybedildiği açıktı.

O zamana kadar etkili olan manipölasyon yöntemi, basın özgürlüğü nedeniyle baltalandı. Gazeteciler devlet kurumlarının dağınıklığı hakkında bilgi vermekten çekinmediler. Dolayısıyla, Başbakan Yardımcısının “ailelerin hayatta kalma sürelerinin aşıldığı konusunda uyarıldığını” açıklamasından kısa bir süre sonra Putin kendi adına şunları söylemişti: “Kurtarıcılar her denizcinin hayatı için son dakikaya kadar savaşıacak. . »

Rus Deniz Kuvvetleri Genelkurmay Başkanlığı bu kadar hayali bilginin yayılmasına neden izin verdi? Neden olayı başka bir gemiyle ya da mayınla çarpışma gibi gösterdi? Teknik bir kazayı kabul etmekten kaçınmak mıydı?

Çeçenya'daki savaşın aksine yürütme, denizaltı krizine ilişkin tutumunu açıklayamadı. Kamuoyu cumhurbaşkanından “ahlaki ve duygusal” bir tepki bekliyordu ancak yalnızca teknokratik bir yanıt aldı.

Putin, en azından başlangıçta felaketin boyutunu ondan gizlediği iddia edilen ordu ve donanmanın yüksek komutanlığı tarafından yanıltılmasına izin mi verdi? Bu pek olası değil: Durumun gerçekliğini o dönemde Güvenlik Konseyi sekreteri olan Sergei Ivanov kendisine bildirmişti.² FSB'den gelen bilgilere dayanıyordu. Bu nedenle Kremlin'in başkanı, ülkenin büyüklüğü adına müttefiki olan askeri yüksek komutanlığı desteklemek için ruhunda ve vicdanında kamuoyunu etkilemeye çalıştı. Ancak bu sefer ne basın ne de yeni oluşan Rus sivil toplumu kandırılmadı.

En kötüsü, tüm dünyanın televizyonda izlediği, *Kursk'lu bir denizcinin annesinin* , çaresizlikten perişan bir halde, kurtarma operasyonlarından sorumlu Rusya Başbakan Yardımcısını azarladığı sahne: “Çocuğunuz var mı, SEN? Kesinlikle hayır. Bu daha ne kadar sürecek? Bu kutunun içinde ölüyorlar. Ve ayda 350 frank... » Bir adam kulağına bir şeyler fısıldayarak onu sakinleştirmeye çalıştı ama kadın aniden yere yığılmadan önce yeniden başladı. Sahne zaten dayanılmazdı ama büyütülmüş bir fotoğrafta kahrolası bir ayrıntı, bir kadının ona kıyafetlerinin üzerinden enjeksiyon yapması gibi bir ayrıntı fark edilebilirdi. İktidarın temsilcileri hızla eski yöntemlere döndü...

Kursk trajedisi , en yüksek sorumlulukların, gölgelerdeki adamların savunduklarından farklı nitelikler gerektirdiğini gösterdi. Üstelik Putin, en kötü kabuslarında bile bir gün başkan olmayı hayal edemeyeceğini iddia ederek sınırlarını kabul etmedi mi? Elbette onu erken yargılamamalı veya geçiş aşamasının ortasında olan bu Rusya'yı Batılı ülkeler ölçütüyle ölçmemeliyiz. Bu arada Putin ısrar etti ve “kendi yöntemini” imzaladı. Böylece

aynı gün, KGB'nin sembolik figürü ve KGB'ye zulmeden Andropov'un mezarına saygılarını sunmadan önce, muhalefet meşalesi Sakharov'un mezarına çiçeklerden bir çelenk koymayı başardı.

Sonsuza dek maskeler, gizli servis adamlarının ebedi dönüşü...

[1.](#) Rusya Savunma Bakanlığı'nın organı *Krasnaya Zvezda* tarafından yayınlanan bu bilgi, *Washington Post*'taki Amerikan kaynakları (21 Ekim 2000) ve *Current Values* (30 Ekim 2000) tarafından doğrulandı .

[2.](#) Bugün başkanlık idaresinin başı.

İşte bu bağlamda, en tanınmış Rus yazar, büyük muhalif Solzhenitsyn, Eylül 2000'de Vladimir Putin'in talebi üzerine Vladimir Putin'i dinlemeyi ve kabul etmeyi kabul etti. O dönemde ortaya atılan bazı fikirlere katılıyordu: güçlü bir hükümete duyulan ihtiyaç (ülkenin büyüklüğü, karmaşıklığı ve durumu dikkate alınarak), düzeni sağlamak ve "Rusya için özel bir yol" belirlemek vb.

Başkan onu övdü ve ardından imajını kullandı. Ancak bu, takip edilmeden kaldı: "Ona bazı tavsiyelerde bulundum, ancak hiçbirine uymadığını görüyorum" diye belirtti yazar...

Solzhenitsyn'in ülkesi için önerdiği otoriter sistem, "bizi tiranlığın buzlu kayasından demokrasiye götürecek yumuşak, dolambaçlı bir iniş" olarak tasarlandı¹. Teknik bakanlar, yerel özyönetim bakanlığı ve yüksek idare okulu, halk inisiyatifi hakkı, ahlaki bir otorite tarafından uygulanan etik kontrol ve tam bir kuvvetler ayrılığı da dahil olmak üzere tüm anayasal yöntemleri ayrıntılı olarak açıkladı.

Solzhenitsyn, Rus partileri için beş dilek dile getirdi: Devletin kaderine ilişkin hiçbir radikal kararın onların sorumluluğunda olmaması ve onlara emanet edilmemesi; üretime, idareye ve eğitime herhangi bir olası müdahale olmaksızın herkesin "kamuya açık, kendi programına kayıtlı" olması; seçilenlerin partizan listelerine göre değil, kendileri adına seçilmeleri ve görev süreleri boyunca partilerinden ayrılmaları ve daha sonra yalnızca seçmenlerinin sorumluluğu altında hareket etmeleri; aynı partinin üye gruplarının oluşumunun "eyalet yönetiminin her kademesinde" yasaklanması ve son olarak "iktidar partisi" kavramının ortadan kalkması.

[1. Değirmen taşlarının arasına düşen tahlil.](#)

Putin özel görüşmede

Putin yüksek sesle ve net bir şekilde gerçek yüzünü ortaya koyuyor: "Açıkçası geriye dönüp baktığımda hiçbir yanlışlık yok!" » Üstelik muhataplarıyla "görünüşte" konuşmaktan da çekinmiyor; etrafındakilerle rahattır... Düzeltmek istediği bir karar verip vermediğini sorduğumuzda ise açık açık cevap verdi: "Hayır. Dürüst olmak gerekirse, geriye dönüp baktığımda sicilimin hâlâ iktidarda kalmama olanak sağladığını görüyorum! »

Amacı "her düzeyde dengeli bir devlet" yaratmaktır; bu hedefe ulaşmak için "on yıllar"ın (!) gerekli olacağını tahmin ediyor. Ve bırakmaya niyeti yok. "İki seçenekten birini seçmem gerekiyor: Kenarda kalıp suyun akışını izlemek, her şeyin nasıl dağıldığını izlemek ya da duruma müdahale etmek. Katılmayı tercih ederim," diye duyuruyor. Kendisini kolayca, zorluklar ortaya çıktığında insanları kurtarmayı amaçlayan ajan 007 olarak hayal ediyor...

Bir apartman dairesinde geçirdiği sıradan Sovyet çocukluğundan çok uzakta olan bu olağanüstü James Bond, artık Pasifik Okyanusu'nda balina avlamak için bir Zodiac'a biniyor veya polo tişörtü ve Ray-Ban'ıyla 4x4'ü Uzak Doğu yollarında sürüyor. ! Dünyanın dört bir yanındaki gazeteler, resmi fotoğrafçıları tarafından çekilen fotoğrafları memnuniyetle yeniden üretiyor: Spor salonunda judoda siyah kuşak sahibi Putin, Karadeniz kıyısında bir amfora balıkçısı, Saint Petersburg'da bisikletçilerin bir arkadaşı veya gömleksiz (gündelik bir kıyafet) özellikle takdir ettiği) Moğolistan sınırındaki dağlarda at sırtında, Sibiry'a da bir nehrin ortasında bir kelebek vuruşunun ortasında, gri balınayı kurtarmak için yola çıkmadığında, kısa bir süre sonra gri balınayı kurtarmak için kollarında kaplan.

Spor yapmak Vladimir Putin için vazgeçilmez olmaya devam ediyor. Rusya cumhurbaşkanının gününün ilk saatleri dikkatlice zamanlandı. Genellikle sabah 9'a kadar uyanmaz. Geçmişte Stalin gibi Putin de alıp sabah 2-3'e kadar çalışıyor ve geç yatıyor. Onun kulübesinde ¹, ayağa kalkar kalkmaz aç karnına, deri eldivenler giyerek vücut geliştirme egzersizleri yapmak için spor salonuna gidiyor. Kremlin'in başkanı gerçekten de formunu titizlikle koruyor. Her gün sabahın sonunda yüzme havuzunda sonsuz uzunluklara gidiyor.

Daha sonra biri sıcak, diğeri soğuk suyla dolu iki jakuzide rahatlıyor. Daha sonra oldukça geç bir saatte, öğlene doğru kahvaltı yapıyor: tahıl gevrekleri, bıldırcın yumurtası, hepsine çok özel bir enerji verici kokteyl ve sarımsakla tatlandırılmış sebzeler eşlik ediyor. Zırhlı Mercedes'i onu Kremlin'deki ofisine ancak saat 13.00 sıralarında götürdü.

Putin'in şansı

Eski başbakan yardımcısı ve muhalefetin simgesel figürü Boris Nemtsov'a göre, "Putin kendi adına hiçbir şeye sahip değil, her şey saman adamların elinde"... Basının atfettiği mal varlıkları listesi Rusya Devlet Başkanı'na **2 adet saray veya villa, 15 adet helikopter ve bir uçak filosu, biri Olimpiyat olmak üzere 100 milyon dolar değerinde 4 adet yattan oluşacak.** ³, beş köprüye sahiptir. Yedi yüz otomobil ve aralarında Alman Lange & Söhne firmasının 390.000 euro değerindeki "For Merit" modelinin de bulunduğu lüks saat koleksiyonundan bahsetmiyorum bile. ⁴.

Dostane bir boşanma

Moskovsky Korrespondent dergisi, Putin'in kendisinden otuz yaş küçük genç bir metresi olduğunu, çok çekici jimnastikçi Alina Kabaeva'nın hemen iktidar partisinin milletvekili olduğunu ortaya çıkardı. Gazete hızla kapanmak zorunda kaldı...

2013 sonbaharında Rusya cumhurbaşkanının kişisel hayatı değişti. Çiftin Kremlin Sarayı'nda *Esmeralda* bale gösterisinde birlikte görülmesinin ardından Rossia 24 kanalına verdiği röportajda "Bu dostane bir boşanma" dedi . "Ortak bir karardı. Evliliğimiz bitti. Lyudmila sözlerini doğrulamadan önce Putin şunu ekledi: "Vladimir'in söylediklerine katılıyorum, bu gerçekten ortak bir karar. »

Boşanmanın ana nedenlerinden biri cumhurbaşkanının statüsü ve mesleği gibi görünüyor: "Benim bütün işim, hayatı herkes tarafından kesin olarak bilinen, kamuya açık bir kişi olmayı gerektiriyor. Bu bazılarını memnun ederken bazılarını memnun etmiyor. Bazı insanlar bununla bağdaşmaz. Lyudmila hâlâ sekiz ya da dokuz yıl dayandı" diye açıkladı Vladimir Putin. İkincisi yine aynı fikirde: "Vladimir tamamen işine dalmış durumda.

Çocuklarımız büyüdü, kendi hayatlarını yaşıyorlar... Öyle bir şey ki artık herkesin kendi hayatı var, ben de halk figürü olmayı hiç sevmiyorum. »

Daha sonra iki eş, boşanmalarının gelecekteki ilişkilerini hiçbir şekilde etkilemeyeceği konusunda ısrar etti: "Sonsuza kadar çok yakın insanlar olarak kalacağız. Beni desteklediği için Vladimir'e minnettarım" diye vurguladı Bayan Putin. Müstakbel eski kocası da şunu ekliyor: "Çocuklarımız eğitimlerini Rusya'da aldılar ve burada yaşıyorlar. İyi ilişkiler sürdüreceğiz..."

[1.](#) Moskova'nın 30 kilometre batısında bulunan Novo-Ogariovo'da.

[2.](#) 6 Şubat 2014 tarihli *Nouvel Observateur'a* bakınız .

[3.](#) Oligark Roman Abramovich tarafından teklif edildi.

[4.](#) Sözcüleri, sarayların "kişisel olarak" kendisine ait olmadığını, resmi konut olarak hizmet verdiğini, koleksiyoncu saatlerinin "devlet başkanına verilen hediyeler" olduğunu belirtiyor.

21. yüzyıl Rusya'sının dönüm noktalarını bilmek ve anahtarlara sahip olmak mı istiyorsunuz? Kişisel yaşamının kapislerini unutun ve bunun yerine Rus İmparatorluğu'nun temel değerlerine ve sembolizmine dönün, Boris Godunov, Büyük Petro ve II. Catherine aracılığıyla Korkunç İvan'dan II. Nicholas'a kadar Kutsal Rusya'nın hükümdarlarının kaderini deşifre edin. veya İskender ¹.

Bu büyük hükümdarlar gibi Putin de eski gücü yeniden canlandırmak istiyor. Bu göndermeler karakterin gizli mekanizmalarını parçalıyor ve Batıların ondan ne beklemesi gerektiğini bize açıklıyor. Kremlin'in yeni efendisi, politik sanatta hem Gorbaçov'u hem de belirsizliğini, Yeltsin'i ve sezgisini aştı. O, Rusya tarihinde, başlangıçta hiç tanınmayan, televizyon aracılığıyla ve Braudel'in "ülkenin zihinsel kodu" dediği şeyi kullanma becerisiyle kendini kanıtlamış tek kişidir!

Düşmanları kırın

Berezovski olayı, gördüğümüz gibi, şu kuralı belirlediği ölçüde Putin sisteminin inşasının simgesiydi: Eğer benim oyunumu takip edersen, sana önemli avantajlar sağlayabilirim ama aksi takdirde, sen... mahvoldum! İkinci hipoteze göre, ya tesadüfen tasfiye edildik (o zamanlar iş adamlarına yönelik suikastlar çoktu) ya da hatırlayalım, sonunda Londra'daki villasında "intihar ederken" bulunan Berezovski gibi dışarı atıldık. . Ancak iş adamlarının çoğu "her şeyi anlamaya" ve geri kalanını elinde tutmak için servetlerinin bir kısmından vazgeçerek derhal "yeni çara" bağlılık sözü vermeye hazırды. Diz çökmeye zorlanan oligarklar siyasi nüfuz ve ekonomik güç açısından kaybettiler ama korundular. Şu anda İspanya'da yaşayan çok az insan, Berezovski gibi Putin'e karşı durmayı denedi.

Sadece biri sonuna kadar ona karşı çıkmak istiyordu: Yukos petrol şirketinin eski CEO'su ve Rusya'nın ilk serveti Mikhail Khodorkovsky. Kendisi açıkça reddettiği suçlamalar olan "büyük çaplı dolandırıcılık yoluyla hırsızlık" ve "vergi kaçakçılığı" nedeniyle 2004 yılından

bu yana hapiste tutuluyor. Rusya'nın en zengin adamı, ülkenin geleceğinin anahtarı olabilecek petrokimya sektöründen servet kazandı. Rusya'nın en önemli petrolcü statüsünün bilincinde olarak, petrol boru hatlarının Çin'e değil ABD'ye gideceği güzergahlara bahis oynayarak politikaya girmeye - ya da en azından tamamen bağımsız olarak kendi oyununu oynamaya - çalıştı. Rusya Parlamentosu içinde kendisine en uygun yasaların oylanması için bir tür lobi faaliyeti yaratarak. Putin daha sonra yükselişini kırdı.

Ancak hayat uzundur ve politikanın kaprisleri çok öngörülemezdir. Tarih, Rusya'da siyasi kariyer yapmanın en iyi yolunun hapse girmek olduğunu kanıtıyor: Bu bir zamanlar belli bir Stalin'in durumuydu...

Khodorkovsky neyle suçlandı? Tamamen homojen, kilitli bir varlık olan ve gizli servislere ya da Saint Petersburg çevresine mensup yaklaşık otuz kişinin ülkenin tüm hammaddelerini paylaştığı Putin sistemine karşı çıkmak istedikleri için. Bu yeni durumun farkında olmalıyız: Putin, önce Gorbaçov'un, ardından Yeltsin'in savunduğu ademi merkeziyetçilik girişimlerini bitirdi. Genel olarak Andropov ve Çin ile aynı çizgide.

Yıkımının kaosa yol açtığını öne sürerek devlet otoritesini yeniden sağladı ve yalnızca eski KGB üyelerini veya kayıtsız komünistleri içeren sahte parlamento muhalefetiyle oligarşik bir sistem kurdu. Batı yanlısı klan ise Parlamento'dan temiz bir şekilde elendi.

Putin'in sistemi

Putin'in büyük modeli olmaya devam eden Andropov'a döndüğü inkar edilemezse, aynı zamanda Brejnev'e de döndü. 1970'lerin Brejnev SSCB'nin sistemi aslında, güçlü bir koalisyon tarafından desteklenen, ona belirli bir sağlamlık kazandıran katı bir hiyerarşinin eşlik ettiği çok güçlü ve görünür bir güç merkezileşmesine dayanıyordu. Yönetim içinde ve sorumluluğun her düzeyinde aynı şekilde düşünmemesi gereken adamlar vardı. Bu özellikle bugün için geçerli, çünkü örneğin Maliye Bakanlığı uzun süredir liberallerin elinde kaldı; şüphesiz otoriter ama yine de liberal.

Benzer şekilde, Putin açıkça patron olsa da, Dmitri Medvedev yine de 2009 ile 2012 yılları arasında başkanlık pozisyonunu liberal harekete daha benzer fikirleri desteklemek için kullandı (o zamanlar Putin, resmi olarak liderliği elinde tutsa bile açıkça karakter anahtarı olarak kaldı). Başbakanlık görevi).

Maliye Bakanlığı'nın söyleminin petrol lobisinin söylemiyle tam olarak örtüşmediğini de görüyoruz. ¹ . Şurası su götürmez bir gerçektir ki, birinci başbakan yardımcısı ² Rusya ekonomisini Emirliklerin ekonomisiyle karşılaştırarak ve liberal muhalefetin, biz var olmasına izin vermemiz koşuluyla geliştireceği bir temaya uygun olarak, tamamen petrol gelirlerine bağlı olduğu gerçeğini kınayarak kendisini sert bir şekilde ifade etti. Böylece, Rusya'da terörle bastırılmadığı sürece her zaman var olan gerçek fikir tartışması, daha itaatkar bir biçimde de olsa, bu iktidar içinde sürdürülüyor!

Ancak genel olarak Putin, Brejnev sistemini anımsatan homojen bir sistem kurmuş; galeri için güvercinler ve şahinler yani Batılılar var. Putin döneminde bu, politbüro içinde olduğu gibi rollerin dağıtıldığı bir tür maske: size güvercin deniyor ve güvercini oynayacaksınız, ama yarın şahin olarak anılırsanız şahin olacaksınız. !

Dolayısıyla Putin sisteminde "liberal" karakteri, o dönemdeki "doğrudan işbirlikçisi" olan, görünüşü ve konuşması oldukça kibar olan ve rolünü harika oynayan Medvedev'e atfedildi. Bu nedenle, aslında tamamen efsanevi olan sözde rekabetin iki adama karşı olduğu varsayılır. Bu, pastanın paylaşılması konusunda Putin'in maiyetinin belli bir üstünlüğe sahip olmasını engellemeyen bir siyasi kitleleme, klan kitleleme sistemidir.

Ancak karar alma sürecini yakından incelediğimizde işin sadece Putin'e düştüğünü ve onun çıkarlarına ters düşen her türlü kaymanın anında düzeltildiğini görüyoruz. Bu bakımdan Rusya'nın otoriter geleneğini canlandıran sistemin güçlü adamı olmaya devam ediyor! Belli bir ekonomik ve uluslararası açıklığın eşlik ettiği sistemin istikrarlı kalması gerekiyor.

Ancak Rusya'nın geleceği uluslararası düzeyde tamamen stratejik düzeyde oynanıyor ve bu da gerçek anlaşmazlıklara yol açıyor. Aslına bakılırsa, Putin'in gizli servislerdeki maiyeti

oldukça Slav yanlısı bir geleneğe sahip olduklarını iddia ediyor (tüm taraflarda oynamalarına izin veriyor ve Batı'ya yönelik herhangi bir toparlanmayı derhal dışlıyor) ve gaz ve gazla temsil edilen varlıklar sayesinde Çin ile yakınlaşmaya güveniyorlar. yağ.

Strateji konusunda bir dönüm noktasındayız. Putin en kötünün önlenmesine yardım ettiği için mi gerekliydi? Önümüzdeki yıllar şüphesiz bu sorunun cevabını verecek!

Uluslararası politika perspektifleri

Geriye, Putin gizemini anlamamanın bir diğer önemli unsuru olan uluslararası siyasi görünüm kalıyor. Bu soru maksimum düzeyde dramatize edilebilir. Hem Avrupa hem de Rus medeniyetleri İslamcılık ve Çin'in ortaya çıkışının tehdidi altındadır.

İkincisi nesnel olarak Rusya için temel bir tehlike oluşturuyor: Uzak Doğu kendisini giderek Pekin'in kontrolü altında bulurken, bugün durumu tamamen gizli olan Sibiry'a zaten Çin göçü girmiş durumda: Yüz milyonlarca Çinli sınır boyunca toplanmış durumda. Yalnızca yedi milyonun altındaki Ruslarla karşılaştırıldığında muazzam bir orantısızlık! Eğer birbirlerinden uzaklaşırlarsa ve bazıları Çin'le ve SSCB'nin eski müttefikleriyle yeniden bağlantı kurmaya çalışarak tüm cephelerde oynarsa, hem Batı hem de Rusya için zarar verici olur... Neyin teorisi bu? Çin, Hindistan, İran, Venezüella, Küba ve doğal olarak Batı ile karşı karşıya olan Arap dünyası da dahil olmak üzere küreselleşmeye karşı çıkan tüm muhalifleri bir araya getiren az çok gayrı resmi bir grup olan "memnun olmayanların birliği" olarak adlandırıldı.

Aslında Putin'in akıl hocası Andropov'un stratejisinden esinlenen karşıt bir strateji vardı çünkü Üçüncü Dünyacılığı ve uluslararası saldırganlık ruhunu eleştirecek biri varsa, o da gerçekten oydu. Bu konudaki tutumu, Sovyet sistemini parçalamakta tereddüt ettiği iç politikaya göre çok daha tutarlıydı. Uluslararası politika açısından Avrupa'da kendisi için önemli olan güçlerle Avrupalı ve uzlaştırıcı bir stratejiye sahip olan oydu!

Bugün Putin'i ve onun barok yanını gördüğümüzde, Andropov'dan miras kalan, Alman sosyal demokrasisiyle, Fransız Gaullizmiyle, hatta 2000'li yılların başında Berlusconi karakteriyle iyi geçinmeyi içeren bir program izlediği açıkça görülüyor. , onu bir oligark olarak eğlendirdi.

2003 krizinden, BM'de Irak'ın işgaline karşı yapılan toplantı sırasında ortaya çıkan büyük fikir, Chirac, Schröder ve Putin'in bir araya gelmesinden oluşan üçlü yönetim, Avrupa troykası fikri, doğrudan Andropov'un düşüncesinden geldi.

1980'lerin başında Andropov'un amacı, bugün biz petrole güvenirken, geçmişte yeniden birleşmeyi askıya alarak Fransa'da Gaullist dürtüleri ve Almanya'da sosyal demokrasiyi pohpohlamaktı. Manevra bir süre sonra değişti, çünkü kendisi de Sovyetler Birliği'nin tebaası olan Angela Merkel daha fazla güvensizlik göstermişti ve Nicolas Sarkozy Rusya'ya karşı daha geleneksel bir pozisyona dönmeden önce topyekün bir politikaya girişmişti.

Putin'in "büyük stratejik oyunlara" liderlik etmede en iyiler arasında yer aldığı kabul edilmelidir - Ruslar yine de satranç oyununda başka hiç kimsenin olmadığı kadar ustalaşmayı başardılar...: Putin'in reform stratejisine güvenip güvenmeyeceğini gelecek gösterecek. Gorbaçov'un zamanında yaptığı gibi Rusya'yı Avrupa'ya bağlamayı amaçlayan Andropov, olaylardan nasıl yararlanacağını her zaman bilmeden.

Mevcut zorluk aynı kalıyor: Otoriterliğine hayran olunan Çin'le ve Üçüncü Dünyanın eski Amerikan karşıtı müttefikleriyle yakınlaşma yönündeki arkaik fikirlere karşı, bu Avrupa bağlantısı fikrini savunma meselesi. Buna ikna olmak için "Arap Baharı"nın Ruslar arasında uyandırdığı tepkilerin şiddetini görmek yeterli: Biraz abartarak bunu İslamcılığın ilerlemesi olarak görüyorlar ve Mübarek'in yenilgisini yeni bir devrimin habercisi olarak yorumluyorlar. İslam Cumhuriyeti'nin Kafkasya'ya gelişi! Söz konusu olan, Çin ve İslamcılık gibi ortak tehlikeler karşısında iki medeniyetin ayakta kalmasıdır. Putin için bu tehlikeler oldukça gerçek. Vurgulanması gereken iki hususu sunuyorlar.

Birincisi, Batı ile Rusya arasında Afganistan konusunda gerçek bir yakınlık var; bu sadece strateji açısından değil, aynı zamanda Rusya'nın bugün Avrupa'nın önünde önde gelen eroin tüketicisi olma yolunda ilerlemesi gibi basit bir nedenden de kaynaklanıyor.

İkinci olarak, El Kaide'nin internet sitelerine danışarak, örgütün yarın Buhara'da başlayacak ve artık modası geçmiş, kötü yönetilen ve işsizlikle boğuşan rejimleri aşacak bir hilafet zincirinin oluşacağını ilan ettiğini öğreniyoruz. Orta Asya ve Kuzey Kafkasya dahil. Rusların bu tehlike algısı hafife alınmamalı, çünkü onlar genellikle Doğu'da uzmandırlar, diğer taraftan Putin KGB'nin eski bir üyesidir ve devleti yönetme yöntemini uygulayan kişidir. onun ajanları.

Zırhlı araçların demode olduğunu ve atom silahlarının çok pahalı olduğunu bilerek, Rusya'nın imajını yeniden tesis etmeyi ve nüfuzunu yeniden tesis etmeyi düşündüğünde, doğal olarak petrol ve gazı düşünüyor. Ayrıca, Mağrip ülkelerinde hüküm süren kaos da dahil olmak üzere petrol fiyatlarını artırabilecek her şey Rusya için bir nimettir: Arap devrimi ve Müslüman kardeşlerin atılımı, onun yanında ikincil kaygılardır! Petrol savaşı etrafında geleceğe yönelik zorluk, önce Almanya, ardından Fransa ve tüm Avrupa ile olan bu ittifakta yatmaktadır.

Bu kaygı, geleneksel olarak Rusya karşıtı bir Polonya'nın temsil edeceği engelin ölçüsünü alma noktasına kadar itilmekte ve Yeltsin döneminde başlayan ve Polonyalı subaylara yönelik suikastla ilgili dosyaların açılmasına kadar uzanan görkemli yakınlaşma da buradan gelmektedir. Çift mühürlü olduğu düşünülen Katyn'de Stalin tarafından. Bu nedenle bu, incelikten yoksun olmayan bir politikadır; zira böylesi bir yakınlaşmaya düşman olan tek Avrupalılar olan Polonyalıların, 2014'teki Ukrayna krizi bu düşüşü karmaşık hale getirmiş olsa bile, kopyalarını gözden geçirme sürecinde oldukları doğrudur.

Putin'in öncülük ettiği, kimi zaman gülünç ya da gerici eylem, Çin'le her alanda taviz vermeye, Şangay Birliği'ni yeniden faaliyete geçirmeye hazırlanan eski nostaljiklerin politikalarından önce gelen modern bir politikaya doğru evrilmeyi iddia ediyor; Çin'in dinamizmi ve gücü.

[1.](#) Rosneft şirketinden.

[2.](#) Igor Shuvalov.

Putin dahil erkekler gelir ve gider, ittifaklar ise kalıcıdır ve kişisel sorunların ötesine geçer. Mesela Paris'in Akdeniz Birliği fikri neden geçemedi? Her şeyden önce, Almanlar Orta Doğu'yla bir anlaşma için maddi temel bulunmadığına karar verirken, Rusya için de durumun böyle olduğuna inanıyorlardı. Batı teknolojisine karşı gaz ve petrol kartını oynadılar ve bunu gizlemek için iki medeniyetin Hristiyan kökenlerinden kaynaklanan yakınlıkları da kullandılar.

İki olayın altını çizmek gerekiyor. Bir yandan Çin, her alanda yaptığı anlaşmalarla Kazakistan'ın kapısını yeni açtı. Ruslar, bu bölgenin tüm petrolünü ihraç ettiği Pekin'e yöneldiğini görünce kesinlikle şaşkına döndü. Öte yandan Arap dünyasında İslamcı akımların yükselişini de gözlemliyorlar. Obama yönetiminin, eğer hâlâ istiyorsa, Rusya çevresinde “sosyal kordon” politikasını artık sürdüremediği bir dönemde, bu bağlam, hoşnutsuzlar cephesinin politikasını destekleyenleri önemli ölçüde zayıflatıyor. kanıtlanmamıştır.

Geriye kalan diğer soru ise şu: Putin'in politikaları farklı şekilde yeniden tasarlanmış bir Sovyetler Birliği'nin kurulmasıyla mı sonuçlandı? Başka bir deyişle imparatorluk yeniden kurulabilir mi ve hangi biçimde? Bu bakımdan ortaklarının artık aynı olmadığını vurgulamak gerekir. Tamamen Avrupa Birliği'ne yönelen Baltık ülkeleri bir daha asla kendi saflarına dönmeyecek.

Bunun tersine, Orta Asya'nın ve Kafkasya'nın bir kısmının Müslüman ülkeleri kendilerini yeniden yönlendirdiler. Çok ince bir adam olan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev sayesinde Azerbaycan, Türkiye ile Rusya arasında tahterevallı rolü oynuyor ama asla iki tarafa da düşmeyecek.

Orta Asya'nın büyük ülkelerine gelince, hiçbir şeye karar verilmiş değil: Örneğin, tarihi şehir Semerkant ile en önemlisi olan Özbekistan, İslamcı bir akım tarafından ciddi şekilde tehdit ediliyor ve Güney'e yönelik çıkarları savunan Türkmenistan ve Tacikistan.

Öte yandan İslam'ın çok daha az güçlü olduğu ve Rusça konuşan çok büyük bir topluluğa ev sahipliği yapan Kazakistan'ın, Çin'in onları yiyeceğinden korkması nedeniyle Rusya'dan kopuşu daha da azalacak. Böylece Kazakistan ve Belarus, Putin'in 2015'te başlatacağı Avrasya Birliği'nin temel direkleri olacak.

Burada dikkate değer farklılıklar var ve gerçekte Sovyetler Birliği'ni yeniden kurmak, Yeltsin'in onu devirdiği noktaya, Belarus liderlerinin yanı sıra her zaman geleneksel bir müttefik olan Kazakistan, Kırgızistan ve Ermenistan'la ittifak yoluyla geri dönmek anlamına geliyor. Bölgede Rusya'nın. Ancak artık tam anlamıyla Sovyetler Birliği olmadığını da söylemek gerekir.

Ancak Ruslar, Ortodoks Slavların, yani 19. yüzyılda olduğu gibi , korkudan Rusya'ya yönelmeye devam edecek olan Sırpların ve Bulgarların (Karadağ Rus oligarşisinin kolonisidir) kalbini kazandı. Yeni Türk güçlerine, İslam'a ve Hırvatların veya diğerlerinin Slav Katolikliğine olan güvensizlikten dolayı.

Dolayısıyla Putin'in oynayacak kartları var ama artık tam olarak Sovyet alanı olmayan bir alanda. Bu nasıl yönetilir? Bu sorunu çözmek incelik gerektirecek ve nesnel olarak bir yandan gaz ve petrole, diğer yandan da Avrupa'nın "Atlantik'ten Urallara" kadar tamamen uygulanabilir bir temeli temsil eden köklerine dayanacaktır. ortak tehlikeler. Bununla birlikte, sonuçta verimsiz olduğunu düşünsem bile, Putin sistemi konusunda oldukça ihtiyatlı davranıyorum.

İktidara gelişinin ilk yıllarında olduğu gibi görevden alınmadan önce Gorbaçov, büyük Rus şehirlerindeki son derece Avrupa yanlısı orta sınıfa güvenme ve Rusya'nın bu yönde gelişmesini sağlama fırsatına sahipti. Dizginsiz yolsuzluk pahasına oligarşik bir sistem yaratmaktan oluşan ve ülkeyi gerçek fikir tartışmalarından ve temel ifade özgürlüklerinden mahrum bırakan başka bir seçim daha yaptı. İnsani, siyasi, jeopolitik olarak tüm bu yıllar

boyunca ülke geriledi... Ancak Putin teknik aydınlar için de aynı konuşmayı yapıyor: BT için modern bir ehir olan Slokovo fikri özellikle ondan geliyor. Hiçbir şekilde oligarşinin meyvesi olmayan bir proje. La Rochefoucauld'un dediği gibi: "İkiyüzlölük, kötölüğün erdeme ödediği bir övgüdür..." Ve bu o kadar da kötü bir işaret değil!

Elbette siyaset bir tür tiyatrodur, ancak sistem o kadar kilitlendi ki Rusya'nın üzerine grilik, kurşun ve kül düştü.

Korku geri döndü

Putin'le birlikte korku geri döndü. Başarısının anahtarı, iktidara dönüşüne eşlik eden bu beklenmedik petrol çıkışıdır. Ancak hükümeti, ulusun hayatta kalmasının bağlı olduğu komşu ülkelerle gerçek bir ekonomi ve sanayi politikası yürütmek için bundan yararlanamadı. Ancak bu “bereket”ten kişisel meselelerin ötesine geçen ittifaklar kurabiliriz. Ülkenin geleceği, demokratik geleneklerden yoksun Rusların yeniden bağ kurduğu şeffaflığa ve siyasi rekabete bağlı olacak. Özgürlüklerin kilitlenmesiyle bağdaşmayan bir öğrenme süreci...

Asıl soru bir ülkeyi bastırmanın karlı olup olmadığıdır. Çinlilerin cevabı olumlu. Açıkçası ben tam tersini düşünüyorum.

Rusya, yeni varlıklarına ruhu Avrupa gençliğinden oldukça farklı olan gençliğini de ekleyebilir. Fransızlardan farklı olarak Ruslar, özellikle büyük şehirlerde, karamsar bir mizaca sahip değiller. Onlarla otuz beş saat hakkında konuştuğumuzda gülüyorlar: Onlar için başarı ve kişisel hayatta kalma her şeyin anahtarıdır. Onların hayali Avrupa'ya yerleşmek değil, oraya gelip kazandıkları parayı harcamaktır. Ortak olarak Almanya'yı çok seven ama tatil yeri olarak Fransa'yı tercih eden Putin buna güzel bir örnek...

Elbette 2000'li yıllardan itibaren Putin döneminin bir geçiş dönemi olarak faydasız olmadığını kabul etmek gerekir. Geçişten mi yoksa sonsuzluktan mı? Anayasanın verdiği olanaklara göre Putin hâlâ iki dönem, yani on iki yıl aday olabilir! Farklı fikirleri savunan partiler susturulacak veya ortadan kaldırılacak.

Ancak pek çok Rus, örneğin Cannes Film Festivali Altın Palmiye ödülü alan film yapımcısı Pavel Lounguine, Putin'i Rusya'yı Rus faşizmine düşmekten kurtaran otoriter figür olarak görüyor. 1999'daki rakibi Evgeny Primakov, karakterin faşist bir yanı olmamasına rağmen, aslında çok daha endişe vericiydi: Direniş ve şiddet anlamında, geleneksel kontrolün ele geçirilmesini ve bunun gerektirebileceği her şeyi planlamıştı. Putin yine de, şüphesiz bazı

otoriter güçlerin desteğiyle, ama aynı zamanda Gorbaçov ve Yeltsin dönemlerinin ana başarılarının pekiştirilmesine yönelik ve kendisinin de sadık kaldığı bir program sayesinde seçimleri kazanmayı başardı.

Elbette üslubu tartışmalıdır. Kırk arabalık bir karavan ve tüm korumaları eşliğinde sarı Lada'sıyla Sibirya'ya doğru Lada evinin reklamını yapmak için yola çıktığında, sadece tek aracının filme alınmasını emrederken, onlarca terbiyecisi varken bir kaplanı kafesinde evcilleştiriyormuş gibi yaparken Uyuyan canavara müdahale etmeye ve onu hedef almaya hazır olun, deniz uçağıyla ateşlerin üzerinden uçarken hoşumuza gitse de gitmese de folklordan gelen bir görüntü veriyor...

Bu öfkenin kendini ifade etmesine izin verdikten sonra, bazı “devralmalara” ve yolsuzlukların sürmesine rağmen ekonomik sistemin değişmediğini görüyoruz. Putin sayesinde iş ekonomisi yeniden canlandı ve durum açıkça iyileşti, ama aynı zamanda seleflerinin zamanında da...

Dolayısıyla, büyük kuraklığın damgasını vurduğu bu 2007 yılını saymazsak, Rusya, tarım ürünleri ve özellikle tahıllarda net ihracatçı olarak yerini yeniden kazandı; oysa Brejnev döneminde her yıl, Rusya için gerçek bir komediye yol açtı. Amerika Birleşik Devletleri'nde ve başka yerlerde satın alınacak tahıl miktarını sabitlemek. Benzer şekilde, bugün Moskova'ya giden ve aspirin arayan herkes eczanelerin açık ve iyi stoklanmış olduğunu görecektir. Bu başka bir hayat!

Özgürlükler söz konusu olduğunda, bunların, özellikle Alain Peyrefitte'nin zamanında yaptığı gibi televizyon haberlerinin başlıkları ile tamamen kontrol edilen görsel-ışitsel medya açısından hatırı sayılır bir vida değişimine maruz kaldıkları doğrudur. . Süreli yayınlar gizli olmayan bir şekilde yayınlanıyor ve bu da belirli bir muhalefeti ifade ediyor; Artık Rusya'da tüm başlıklar tercüme ediliyor, çünkü kitap basma özgürlüğü ve seyahat özgürlüğü tamdır. Şu anda Ruslar, paraları olur olmaz en zenginleri Courchevel'e, en az zenginleri ise Paris'e götürüyorlar. Küçük işletme kurma özgürlüğü var ve şunu belirtmek isterim ki, Moskova'nın banliyölerinde bütün bir mahalle, Benin kökenli, bir Rus ile evli yeni

bir belediye başkanı seçti. Bütün bunlar önceki onyılların Sovyetler Birliği'ni tanıyan herkes için inanılmazdır ve Putin dönemine atfedilmelidir.

Yani zaman kökten değişti. Bugün gözlenen rahat tavır ve gençliğin varlığı dikkat çekicidir.

Putin'e göre Rusya

Ancak Rusya'nın siyasi ve ideolojik evrimini de göz ardı etmemeliyiz. Devlet, 2000 ile 2012 yılları arasında, iki başkanlık dönemi ve Vladimir Putin'in başbakanlığı altında tam olarak nasıl bir rol oynadı? Demokratik kurallara saygı duyuldu mu? Rusya, SSCB'nin en azından kısmen yeniden yapılandırılmasını amaçlayan neo-emperyal eğilimlerle damgalanmadı mı? Çerçevesi ne yazık ki gizli polisi KGB'ydi. Sistem çökünce FSB, KGB'nin kıyafetlerini giydi...

Putin'in tarihsel süreklilik sağlamak amacıyla hem Çarlık hem de Sovyet geçmişi rehabilite etmesiyle, totaliter sistemin suçlarının boyutu hiçbir zaman anlaşılmadı. Uzman halkla ilişkiler danışmanlarına güvenerek, Stalin'den miras kalan fobilerden, özellikle de Çeçenler, NATO vb. gibi dışarıdan gelen düşman güçlere karşı Rusya'nın korkularını yansıtan, "kuşatılmış kale" kompleksi olarak adlandırılan içgüdüsel fobilerden ustaca yararlandı. Onun yönetimi altında bu süreç, Sovyet marşının yeniden canlandırılması, KGB'nin yüceltilmesi, tarihin Stalinist versiyon lehine yeniden yazılması ve basının engellenmesinin yanı sıra Batı'nın itibarsızlaştırılmasıyla ivme kazandı. Moskova'yı zayıflatmak için demokrasi dersleri veriyor.

Sovyet sonrası alanda nüfuzu yeniden oluşturma fikri, Andropov'un bir tür ölümünden sonraki zaferi gibi, çok mevcut! Bu, iç tecritler yoluyla ve aynı zamanda son zamanlarda Ukrayna'da olduğu gibi gizli ekonomik ve siyasi anlaşmalar yoluyla da yapım aşamasındadır. Petrol ve gaz şu anda ekonomik performansın ana kaynaklarıdır. Rusya dünya gaz rezervlerinin %17'sini kontrol ediyor ve Putin'in iktidarda olduğu yıllarda (en azından 2014'e kadar) hidrokarbon fiyatlarında bir patlama yaşandı. İç tecrit, bu umulmadık fırsatın piyasa mekanizmalarını sınırlamak ve Devletin ülkenin ana varlıklarını, özellikle de kilit enerji ve hammadde sektörlerini ele geçirmesini finanse etmek için bir öncelik olarak seferber edildiği anlamına geliyor.¹.

Rusya, uluslararası ilişkiler alanında gaz silahını savurarak ve Orta Asya'nın otoriter rejimleriyle ilişkilendirilerek eski nüfuzunu yeniden kazanmanın yollarını arıyor. Kremlin, tüm dış cephelerde, 1991'deki çöküşün yarattığı aşağılanmayı, ardından Ukrayna ve Gürcistan'daki nüfuzunu azaltan demokratik devrimlerin yarattığı aşağılanmayı unutmaya kararlı. Bu nedenle Slav ülkelerinin sert çekirdeğinin yaratılması, Putin'e göre komünizmin çok ötesine geçen tarihi bir eğilimdir. Rus devlet başkanının önündeki en büyük engel, son Ukrayna krizi olmaya devam ediyor. Ukrayna Devlet Başkanı Viktor Yanukoviç, Kasım 2013'ün sonunda Vilnius'ta Ukraynalılar ve Avrupalıların başarıldığını düşündüğü ortaklık anlaşmasını imzalamayı *aniden* reddederek , sonuçlarını kimsenin öngörmediği bir şok dalgasına neden oldu. Bir anlık gerçek. Ukrayna için, Avrupa Birliği için, Rusya için. Sokağın ani tepkisi, büyüklüğü itibariyle durumu değiştirdi. Tüm aktörler kendilerini yanlış yolda buldular.

Ukrayna

Ukrayna'da, 2002'den 2005'e kadar Fransa'nın bu ülkedeki büyükelçisi olan Philippe de Suremain'in Turuncu Devrim ile uyumlu olarak, aynı derecede kendiliğinden olarak işaret ettiği gibi, sürprizi yaratan, uzun zamandır gizli olan bir krizin patlamasıydı. aynı değerler adına, aynı adama karşı yöneltildi: bağımsızlık, adalet ve demokrasi. Ancak bağlam değişti.

2004 yılında, tanınmış liderlerin önderliğindeki kalabalıkları harekete geçiren hileli bir seçim oldu [...].

2013'te, kamuoyunu öfkeliendiren, muhalefeti ve liderlerini aralarındaki bölünmelerin üstesinden gelip birlikte ayakta durmaya zorlayan şey, meşru olarak seçilmiş bir devlet başkanının Avrupa'ya karşı Rusya'yı seçmesiydi.

Göstericilerin kararlılığı, iktidarın yozlaşmasından duydukları öfkeyle orantılıdır, vaat edilen reformları gerçekleştirememekte ve sonuç olarak hem içeride hem de dışarıda itibarsızlaşmaktadır. Bu, başkanın "ailesinin" önlenemez açgözlülüğünden ve iktidar dikeyinden rahatsız olan bazı oligarkların, kendilerinin siperleri olduğuna inandıkları

kişiden, yani mevcut ton özgürlüğünden uzaklaşıyor gibi göründükleri noktaya işaret ediyor. Medya 'sürprizleri kontrol ediyorlar. Buraya son derece etkili sosyal ağları desteklemeye geliyorlar. Öğrenciler büyüklerin de katılımıyla ivme kazandırdı, oysa 2004'te tam tersi oldu. Turuncu bayrağın yerini Avrupa bayrağı aldı, ancak her iki durumda da bunlar aslında politik ve etik talepler ve toplumsal olmayan, kendilerini ifade eden, toplumsal bir tercih için sivil seferberlik. Geriye kalan, sonunda testin dönüştürülmesini sağlayacak bir programa çevrilmesidir. Bu kriz aynı zamanda Avrupa Birliği ile Rusya arasında, Avrupa Birliği ile Rusya arasında, kendisine yer açmak zorunda olan Ukrayna ile kıtamızda yaşanan gerilimlerin de göstergesidir.

Kremlin, Ukrayna'yı yalnızca kaybolan süper güç statüsüne ve emperyal ihtişama duyulan nostaljiden dolayı değil, aynı zamanda rejimin doğasını koruma endişesinden dolayı da varoluşsal bir sorun haline getirdi: iktidarın dikey yönü baştan çıkardığından daha fazlasını korkutuyor ve teklif etmiyor. geçiş sürecindeki ülkeler için çok çekici bir model. Turuncu Devrim'i büyük bir gerileme olarak algılayan ve Aralık 2011'de Moskova'daki gösterileri hatırlayan Başkan Putin, Rusya'ya bu kadar yakın olan ve Avrupa'nın osmozunun kazandığı bir ülkenin bulaşıcı etkisinden korkuyor. Önleyici bir ekonomik savaşla hazırlanan Avrupalıların uğradığı başarısızlık şüphesiz Moskova için bir başarıdır, ancak istikrarsızlık komşularının ilkelerini bozarsa beklenen tüm faydaları elde edebilecek mi? Ukrayna Ermenistan değil ve Başkan Putin'in kendisine tehdit olarak algılanan Avrupa Birliği'ni dengeleyecek bir Avrasya Birliği yönünde belirlediği öncelikli hedefe ulaşamadı. Rusya nihai olarak emellerine ulaşacak araçlara sahip mi? Avrupalılar aynı zamanda sonunda iktidarı kaybeden Viktor Yanukoviç'in gidişatından da rahatsızdı. Burada politikasının başarısızlığını kendisi kabul etmek zorunda kalıyor².

Ukrayna meselesinde Putin, gizli servislerden birinin gerçek bilgi birikimini ortaya koydu. Ukrayna meselesi üç aşamada gelişti. Ve her seferinde ya sahte bir zafer kazandı ya da sahte bir yenilgiye uğradı. Üç perdede olayların gidişatını nasıl yönlendireceğini bildiğini göstermeyi başardı. Her şeyden önce gizli oyunun ustası gibi davranıyor. Adam KGB'de boşuna eğitilmedi.

Bu yüzleşmenin ilk turunu nasıl kazandı? Öncelikle Batılıların yaptığı bir hata yüzünden. Ukraynalılara ortaklık sözleşmesi teklif ettiklerinde Avrupalılar Putin'le uğraşmak istemediler. Bu, şu en temel gerçeği inkar etmektir: Ukrayna sanayisinin yüzde 30'u Ruslara ait, işçilerin yüzde 60'ı doğrudan ya da dolaylı olarak büyük komşu için üretiyor... Bir başka gerçek: Almanya'ya verilen gazın yüzde 30'u Rusya'dan geliyor.

Hatırlıyoruz, Putin, Avrupalıların birkaç on milyonuna karşılık Ukrayna'ya 15 milyar avroluk yardım teklif ederek çek defterini hazırlamıştı. Ukrayna'ya hiçbir zaman devlet ekonomilerini piyasa ekonomisine dönüştürmeyi teklif etmeyen Avrupalılar. Avrupalılar doğruya baktıklarında bölünmüş durumda: Almanlar diyalogdan yanayken, Orta Avrupa Rusları kusuyor ve gerçek bir santé kordonu kurmak istiyor. Bütün bunların ortasında Fransa, oynaması gereken rolü oynamadı: General de Gaulle'ün zamanında yaptığı gibi orta, tekil bir yolu desteklemek. Putin daha sonra gerçekten sevmediği bir kişiye bahse giriyor. Yanukoviç pek kurnaz değil, iki kez suçtan hüküm giydi ama ilk başta işi yaptı. Dolayısıyla bu ilk aşama Rusya Devlet Başkanı açısından Pirus zaferiyle sona erdi.

Sonra Kiev'de kan döküldü. Onaylanmama dünya çapındaydı. Putin, zayıflığını hafife aldığı sahte bir lidere güvendi. Kalabalığa ateş etmek bir suçtur ve trajik bir siyasi aptallıktır. Sonunda Yanukoviç sefil bir şekilde Rusya'ya sığındı. Muhalefet güçlü bir şekilde ve büyük bir tutarsızlıkla geldi. Ancak iki zorlu önkoşul yanıtsız kaldı: Ukrayna'nın bölünmesinden ve her şeyden önce iç savaştan kaçınmak. Pek çok potansiyel gerilim kaynağı var. Hiç konuşmadığımız dini sorunlar, dil kullanımındaki eşitsizlikler var. Ancak yeni yetkililer, örneğin ülkede gerekli olmasına rağmen Rus dilini yasaklayan kararnameler çıkardı.

Putin bu adımdan elde edebileceği faydayı hemen gördü. Başlangıçta pozisyonlarını güçlendirmeye devam etti, tüm anketler bunu gösteriyor. Rusya'da insanlar savaş bekliyor. "Gorbaçov ve Yeltsin'in gözle görülür zaaflarından sonra geri adım atmayacağım, bize karşı düzenlenen komplolarla yüzleşeceğim. » Soğuk Savaş'ın yeniden yapımını oynamak anlamına gelse bile.

Küresel düzeyde Rusya liderine böylesine tehlikeli bir yolda kim eşlik edebilir? Çin olayları dikkatle inceliyor. Putin onda biraz destek bulabilirdi. Özellikle Pekin ile Washington arasındaki ilişkiler şu anda iyi durumda olmadığı için. Putin bir kez daha iyi bir casus olarak her yönden oynuyor, sıcak ve soğuk esiyor. Ancak burada çatışma tehdidinin ciddiye alınması gerekiyor. Avrupa, bir çatışma olması durumunda mültecilerin Rusya'ya, en azından Polonya'ya akın edeceğini çok iyi biliyor. Ukraynalılar vizelerin kaldırılmasını istediklerini zaten açıkladılar. Buradan işçilerin AB'ye gelebileceğini söylemek yeterli ki bu da sorunsuz değil. Putin tüm bu gerçekleri biliyor. Ve onu oynuyor.

Ukrayna krizi sırasında diplomat ve yazar olarak aşağılandım. Bu yangını birçok faktör açıklıyor: Avrupa vizyonunun eksikliği, Putin'in incelik eksikliği, Ukrayna elitinin öngörü eksikliği. Bu bağlama yol açan bir yığın yüksek profilli hata vardı. Bu ülke iç savaşın eşiğine getirildi. Ve oradaki bir çatışma felaket olur, hatta dünya savaşına dönüşme ihtimali olur.

Neyse ki son dakikada uyandık ve konuşmaya başladık. Sağduyunun güçleri harekete geçti. İç savaştan ve Ukrayna'nın parçalanmasından kaçınılmalıdır. Bu, Avrupa'da büyük gerilimlerin başlangıcı olacaktır. Bu Yugoslavya'nın onla çarpılması olabilir! Politikacıların son aylardaki aptallığı, Birinci Dünya Savaşı öncesindeki aptallıkla kıyaslanabilir.

Kiev'de, Maidan Meydanı'nda kan dökülmesini isteyen bir azınlık vardı ama çoğunluk çok samimi insanlardı. Avrupa onlara yanıt verecek durumda değildi. Para, vizelerin kaldırılması... hiçbir şekilde bu perspektifi vermedi ve vermeye zorlanacak. Ancak bu bölge hakkında konuşmak Avrupa ve Rusya'nın çıkarıdır.

Çıkarlar dengesini bulduğumuz, komünizmin sonu zamanına geri dönmeliyiz. Durumun paradoksu, petrol boru hatlarının Avrupa'ya geçmesiyle bu çıkarların karşılıklı olmasıdır. Herkesin bu geçidin kapatılmasını engellemesi gerekiyor.

Ukraynalılar da birlikte yaşamayı öğrenmeli. Batı Ukrayna Ruslardan nefret ediyor, doğu kısmı ise onlarla çalışıyor. Çözümleri birlikte bulmalıyız; bunun anahtarı komuta ekonomisinden pazar ekonomisine ve Avrupa'ya geçiştir.

Putin bu durumla yüzleşmek zorunda kalacak. Ama o bir manipölatör. Rus silahlı kuvvetlerini gönderdi ve Ukrayna krizini *tam tersi bir örnek olarak kullandı* ; Ruslara şunu soracak: "Ukrayna tarzı, zayıf bir cumhurbaşkanına sahip bir sistem mi istiyorsunuz?" » Rusya'da bu duruş geçici olarak geçerliliğini yitiriyor.

Ekonomik silahın, Kırım'ın ulusal bir dava haline geldiği Rusya üzerinde de çok az etkisi olacak. Putin yaptırım tehdidine kayıtsız kaldı, gerginlikler artmaya devam ediyor ve eğer Ukrayna'ya karşı tavrını değiştirmezse ülke hem siyasi hem de ekonomik açıdan çok büyük olumsuz yansımalarla karşı karşıya kalacak. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Rusya'nın katılım sürecini ertelerken, AB'nin yeni yaptırımlara karar vermesi mümkün.

Bir yolsuzluk davası nedeniyle 2006 yılından bu yana FBI tarafından soruşturma altında olan Ukraynalı gaz patronu Dmitro Firtach, Amerikalı yetkililerin talebi üzerine Viyana'da tutuklandı. Avusturyalılar tarafından açıklanan bilgiler Moskova'ya üstü kapalı bir uyarı niteliği taşıırken, yaptırım tehditleri de artıyor. Amerikalılar ve Avrupalılar, belirli sayıda Rus ileri gelenlerine vize verilmesini kaldırmayı ve yurtdışındaki varlıklarını dondurmayı düşünüyor. Artı işaretlerinde Kremlin'in başının etrafında dönen son derece zengin milyarderler var.

Aslında Vladimir Putin'in etrafında üç çevre var. Birincisi, oligarklara benzeyen üst düzey devlet memurları; çünkü bir zamanlar büyük Rus grupların yönetim kurullarında da yer alabiliyorlardı. Şu anda Rosneft petrol grubuna başkanlık eden Rusya Federasyonu eski Başbakan Yardımcısı Igor Sechine gibi bağlantılar devam ediyor. İkinci grup, 1990'ların sonunda Saint Petersburg çevresinde yazlıklar inşa etmek için oluşturulan bir yapı olan "Ozero kooperatifi"nin üyeleri olan Putin'e yakın kişilerden oluşuyor.³ . Son olarak üçüncü halka ise 1995'teki büyük özelleştirmelerden doğan ve Putin'e "miras alan" ve gördüğümüz gibi politikaya bulaşmamayı taahhüt ederek teslimiyet gösteren oligarklardan oluşuyor.

Ülkenin üçüncü en güçlü figürü olarak kabul edilen Igor Sechin hariç, bu adamların etkisi sınırlı: Baskıyı azaltmaya çalışmalılar ama siyasi karar Putin'in elinde. Ve niyetini

etkileyecek olan şey ekonomik yaptırım tehditleri değil. Tekrarlayalım, Rusya'da Kırım çevresinde bir tür ulusal birlik var ve insanlar bunun bedelini ödemeye hazır. Kamuoyundan gelen baskı çok güçlü, Vladimir Putin bugün neredeyse ılımlı görünüyor ve geri dönmekte zorlanacak. Dolayısıyla herkes kendisini bir çıkmazın içinde buluyor.

Putin, özellikle Rus şirketlerinin Moskova'ya borçlu olduğunu hatırlatarak, "ABD ve Avrupa Birliği'nin Moskova'ya yaptırım uygulaması halinde, Rusya da karşılıklı yaptırımlar uygulayacaktır, ancak yaptırımlar, uygulayanları da etkileyecektir" diye uyardı. Büyük bir kısmı yabancı bankalar olmak üzere 600 milyar dolar civarında bir rakam var ve Rusya'daki uluslararası yatırımlar çok ciddi. Bu krizin yansımaları devasa olabilir, komünizm sonrası tüm kazanımların sorgulanmasıyla birlikte büyük bir jeopolitik karışıklığa yol açabilir. Bu her iki taraf için de diplomatik aptallığın bir zaferi olurdu.

Kırım

O söyledi, o yaptı. "Kırım Cumhuriyeti, anlaşmanın imzalandığı tarihten itibaren Rusya Federasyonu'nun bir parçası olarak kabul ediliyor. » Vladimir Putin bu nedenle 18 Mart 2014'te Kırım'ın Rusya'ya ilhakı konusunda yarımadanın Rus yanlısı liderleriyle, Federasyon'un bir başka konusu olan, özellikle orada bir statüye sahip olan Sevastopol şehri de dahil olmak üzere bir anlaşma imzaladı.

Rusya Devlet Başkanı, Kırım sakinlerinin seçimini tarihsel nedenlerle haklı çıkardı – yüzde 97'si bu bağlanmayı destekliyordu – tarihsel nedenlerle: "Tarihimiz ilişkiler açısından zengindir, [...] Kırım ve Rusya'nın bunu yapmayacağını hayal bile edemedik. tekrar buluşalım" dedi ve "Ukrayna ile ilişkilerin hâlâ çok önemli olduğunu" belirtti. O zamanlar SSCB'nin bir cumhuriyeti olan geçmişin Kırım'ına, 1954'te Ukrayna'ya bırakılncaya kadar, Rusların kalplerinde "Rusya'nın ayrılmaz bir parçası" olduğunu ve öyle kalacağını garanti etti.

Putin bir ay önce Ukrayna'daki Avrupa yanlısı isyanla ilgili "kendi" vizyonunu bir kez daha ortaya koydu, "darbeden", "terörden" söz etti ve faşistlerin ve "neo-Nazilerin" artık iktidarda olduğunu doğruladı. bu ülke. Ancak herhangi bir operasyon yapmayarak "kan

dökülmesini önleyen" Ukraynalı askerlere teşekkür etmek istedi. Ardından referandumun tartışmalı sorusu üzerinde tartıştı: "Kosova da yaptı, bu Batı'nın yarattığı bir araç" diye ısrar etti. Kosova'nın özel bir durum olduğunu söylüyorlar ama neden? » Ve kışkırtmak için: "Onlar [Batılılar] her şeyi söylediler ve şimdi saklanıyorlar! Bağımsız olmak istediğimiz için bizi izole etmeye çalışıyorlar! diye daha da kötüledi. Ukrayna konusunda çok ileri gittiler! »

Batılı pozisyonların tırmanmasıyla ilgili olarak şunları savundu: "Bütün bunlara son verilmeli, güçlü bir ülke olan Rusya'nın ulusal çıkarları olduğunu ve buna saygı duyulması gerektiğini unutmamalıyız. »

Rusya devlet başkanı ayrıca "Bağımsızlık Bildirgesi'ne oy veren ve özgürlüğün önemli olduğunu söyleyen" ABD halkına da bir mesaj göndermek istedi ve şu soruyu sordu: "Kırım neden olmasın, değil mi? » Son olarak "Ukrayna halkına" güvence vermeye çalıştı: "Sizi incitmenizi veya aşağılamanızı istemiyoruz, toprak bütünlüğünüze her zaman saygı duyduk. » Ve şunu ekledi: "Kırım'dan sonra daha ileri gideceğimizi söyleyenlere kulak asmayın. [...] Kırım her zaman Rus, Ukraynalı, Tatar olmuştur. »

Vladimir Putin'e göre Rusya'ya ilişkin bu genel bakışı tamamlamak için, onun çok ünlü sözü üzerine bir kez daha düşünmek yerinde olacaktır: "SSCB'den pişmanlık duymayan kişinin kalbi yoktur. Bundan pişmanlık duyanın zekası yoktur..." Hem açık hem de muğlak olan, tüm aşırılıkları olduğu kadar tüm faydaları da yaratmaya muktedir bir düstur. Her halükarda kesin olan bir şey var ki, yöntemler ne olursa olsun: İslamcılığın yeni tehlikeleri karşısında Büyük Rusya'yı dünyanın çarları imparatorluğu ile dünyanın Sovyet imparatorluğu çizgisinde yeniden inşa etmek istiyorsa, Çin. ve yeni gelişen ülkeler için Vladimir Putin Batı'yı, özellikle de Avrupa'yı asla unutmamalı.

Rus ruh halleri

Uzun bir süre, özellikle 1980'lerde, Batı ve daha spesifik olarak Avrupa, Ruslar tarafından vaat edilmiş bir toprak olmasa da bir model olarak algılandı. SSCB'nin çöküşünden yaklaşık yirmi beş yıl sonra eski Demir Perde'nin her iki tarafı da önemli ölçüde değişti.

Bir yandan Ruslar ve özellikle SSCB'yi pek tanımayan gençler, Avrupa'yı bir turizm destinasyonu olarak seviyorlar. Hatta kendilerini Avrupalı hissetmeyi sevdiklerini, genel olarak Paris'e ve Fransa'ya karşı özel bir bağlılık hissettiklerini bile söyleyebiliriz. Öte yandan Avrupa'nın batışını görmenin sağlıksız bir sevinci var. Putin için Sovyet imparatorluğunun çöküşünün bir trajedi olarak görüldüğünü ve Avrupa'nın Rusya sınırlarına doğru genişlemesinin hâlâ sindirilemediğini unutmamalıyız. Kötü anılardan arınmış, Sovyetler Birliği'ne dair belli bir nostalji var onda. Yurttaşlarının çoğunluğunun paylaştığı, devlet başkanının da üzerinde sörf yaptığı bir ruh dalgası.

Avrupa'ya gelince, iki unsur görüyor. Önce siyasi hatalar yapıldı. Aslında Putin, Avrupa Birliği'nin kendi başına kötü bir fikir olmadığı, ancak bu projenin sağlam, tutarlı ve sağlam bir çekirdekten gelişmesi ve adım adım ilerlemesine olanak sağlaması gerektiği görüşünde. O zaman daha derin bir boyut var. Ruslar, Avrupa'nın yanlış yolda olduğuna ve Avrupalıların kendileri hakkında bir yalan yaşadıklarına inanıyor! Başta Putin olmak üzere Avrupa'nın, kendisiyle paylaştığını düşündükleri Hristiyan köklerinden koparak ruhuna ihanet ettiğini düşünüyorlar. Tolstoy, Çehov, Çaykovski veya Rachmaninoff gibi büyük yazarları ve sanatçıları, kendi anlayışlarına göre pan-Avrupa fenomeninin bir parçasıdır.

Ancak Putin'in her şeyden önce çokkültürlülük fikrine alerjisi var. Kremlin'in şu anki başkanı, Rusya İmparatorluğu'nun çok uluslu olması nedeniyle konuyu iyi bildiğine inanıyor. Batı'dan farklı olarak İslam'la İslamcılığı birbirine karıştırmamak gerektiğini söylüyor ve kendisini İslam'a karşı bir siper olarak görüyor. Hatta bugün diplomasinin temel direklerinden biridir. Bana göre hatalı bir şekilde Avrupalıların, özellikle de Fransızların, "ılımlı Bolşevizm"den başka bir şey olmayan "ılımlı İslamcılığı" desteklediğini sanıyor. Putin'e göre "Arap Baharı"nın başarısızlığının sorumlusu bu yaklaşımdır.

Dolayısıyla hepsi, özellikle göç politikasıyla ilgili olarak, seçim ve kayırmacı değerlendirmeler lehine stratejik düşünmeyi terk etti. Bu, Müslüman kökenli Fransızların

2012'de Hollande'a verdikleri kitlesel oyları bu tezin kanıtını gören cumhurbaşkanı ve Rus basınının bir kısmının analizidir.

Putin, Avrupa solları tarafından benimsenen eski komünist ve Bolşevik propagandanın, sınır tanımama ve ulusa duyulan güvensizlikte olduğunu kabul ediyor! Etrafındakiler için bu, politik doğruculuğun adım adım kendini kabul ettiren uzun bir tarihidir. Tarihsel olarak burjuvanın, zenginin, sömürücü, sömürgeci, vurguncu zenginin doğuştan suçlu olduğu düşüncesi Batı'ya karşı ideolojik savaşta bir silah olarak kullanılmıştır. Batılı entelijansiya yavaş yavaş bu duyguyu içselleştirdi ve bu duygu, kendi dünya görüşünü, üçüncü dünyayla ve yeryüzünün lanetlileriyle ilişkilerini şekillendirdi. Böylece Fransa, milli eğitim alanında bir tür hegemonik düşünce olarak yayılan Marksizm'in entelektüel egemenliğine girdi. Putin'e göre "tek düşünce"nin kurucu unsurları bunlar...

Putin ve tarih

Putin herhangi bir suçluluk duygusuna karşı dayanıklı. Kremlin'in başkanı için, Stalinizmin dehşeti ve 1910-1950 yıllarıyla karşılaştırıldığında Batı tarzı sömürgeleştirme çok az şey ifade ediyor. 1914 savaşının yüzüncü yılı vesilesiyle "tarihsel olarak doğru" yaklaşımın benimsenme şekli karşısında şok oldu ve düşmanlıkların patlak vermesi ve her iki tarafın sorumlulukları sorununun neden göz ardı edildiğini merak etti. Bu çatışma komünizme ve faşizme yol açtı ama bundan kim bahsediyor? Amerikalıların ve Anzakların (Avustralya ve Yeni Zelanda ordu birlikleri) rolünü hatırlamayı ihmal etmediyse, Müttefikler arasındaki ölümlerin neredeyse %40'ının Rus olduğu gerçeğini göz ardı ettik: anma sırasında onlar hakkında tek bir kelime bile edilmedi. !

Ruslar, diktatörlükten acı çektiklerinde sömürge karşıtı sloganlarla bombardımana tutulduklarını da hatırlıyorlar... Artık bunu istemiyorlar. Bugün Putin'in etrafında "suçsuz" konusunda bir tür ulusal fikir birliği oluştu. Dolayısıyla Rus aydınları, Batılıların kendi sorunlarını çözmeye çalışmak yerine Afrika'daki özgürlükten endişe duyduklarını duyduklarında şüpheli oluyorlar! SSCB döneminde ülkeleriyle ilgilenmek yerine Küba, Angola ve Filistin'i önemseyen liderleri biliyorlardı! Bu Germanopratin saçmalığını

kesinlikle istemiyorlar! Ruslar için “sömürgecilik” ve “emperyalizm” konusundaki muğlak tartışmalar, devlet manipölasyonlarını ve Sovyet propagandasının yalanlarını anımsatıyor! Ve Putin bu duyguyu harika bir şekilde ele alıyor.

Ancak açık olalım: Ruslar da Başkan Putin'in şahsının sembolize ettiği yalanın içinde yaşıyor. Hiçbir şeye benzemeyen bir şey inşa etti: Siyasi doğruculuğa karşı mücadele, Doğu Hristiyanlarının savunulması (bu, Suriye örneğinde tam anlamını alır, ancak başka yerlerde daha az) ve ülkenin büyüklüğü adına mücadelenin bir karışımı. Çarların Rusyası ve Stalin. Tüm bunlar kolektifleştirme ve 1930'lardaki Büyük Terör sırasında altı milyon Ukraynalının ölümünü ya da daha genel olarak Lenin, Troçki ve Stalin'in ortak çabaları altında kalan yirmi beş milyon kurbanı gizlerken, yirmi beş milyon vatandaşı daha unutmadan Bu ülkenin Hitler'e karşı savaşıyla kesildiği yer. Bu nedenle nüanslı olmalıyız. Putin'e yakın olan Ruslar, öncelikli olarak kendi ülkelerine bakmanın zorunlu olduğu konusunda ısrar etmekte haklı olsalar da, bir Avrupa Birliği inşa etmek için, eğer istiyorsak, savunma ve Avrupa'dan başlamamız gerektiğini vurguluyorlar. vergiler. Avrupa'nın kötü yönetilen genişlemesinin Romanların gizli sorunu gibi sorunlar yarattığını söylerken de haksız değiller.

Aynı zamanda, geçmişe dair her şeyi söylemeden sağlam bir şey, özellikle de Avrupa yanlısı bir Rus ulusu inşa edemeyeceğimize inanıyorum. Bu aynı zamanda *perestroyka'nın* en derin fikirlerinden biriydi : hakikatte yeniden inşa.

Putin'e göre ise durum tam tersi. Ona göre sonsuz suçluluk duygusu içinde yaşayamayız. Gulaglar, tasfiyeler ve işkencecilerin haberlerini duyunca bıkkın olan pek çok Rus da onunla aynı fikirde.

Geçmişin gizemi ve sonsuz suçluluk duygusu arasında Orta Asya'da olup bitenlere bakmak ilginç. Bu bölgede somut bir yara var: Rusya ve SSCB her düzeyde zarara yol açtı. Aynı zamanda Ruslar eski Sovyet cumhuriyetlerinin Sovyet imparatorluğu tarafından olumlu bir şekilde geliştirildiğini de biliyorlar. Karmaşık bir değerlendirme; ne tamamı beyaz, ne tamamı siyah.

Bu sayfalarda Putin'i mevcut Rus toplumunda tartışma eksikliği nedeniyle sık sık eleştirdim. Buna karşılık olarak şöyle cevap veriyor: “Tartışmalarınızı *perestroyka* sırasında yaptınız ve bunun sonucunda imparatorluğun sonu oldu. » Aslında mutlu bir ortam bulmalı, kalıcı suçluluk duygusuna kapılmadan, geçmiş gerçekleri açığa çıkararak gerçek bir yansıma inşa etmeliyiz. Bu bizi bekleyen büyük zorluk!

Rusya'daki mevcut eğilim, ülkenin "uzun tarihini" varsaymaktır. Rus gençliği doğru dengeyi bulmuş gibi görünüyor. Bir yandan geçmişine ve köklerine sahip çıkarken, diğer yandan Batı'ya açık ve orada zenginleştirici ilişkiler arıyor. Putin'e giderek daha fazla karşı çıkan, onun gözünde fazla kaba ve basite indirgeyen, coşkulu ve dinamik bir gençlikle övünebiliriz.

Asıl soru, her iki tarafın çıkarlarına dayalı olarak orta konumun nasıl sağlanacağıdır. Bu bir değerler meselesi değil, her ulusun kendi çıkarı meselesidir ve istikrarlı bir çözümün tek temelidir. Böyle bir denge mümkün; ne yazık ki bugün o noktadan çok uzaktayız...

Putin ve jeopolitik

Sovyetler Birliği artık mevcut değil, ancak Putin'e göre o dönemde Zbigniew Brzeziński tarafından formüle edilen "Rusya'nın etrafındaki sıhhi kordon" şeklindeki Amerikan fikri ve onun zayıflaması arzusu varlığını sürdürüyor. Ancak Rusya Devlet Başkanı yüksek sesle şunu söylüyor: “Ruslar için amaç zayıf bir Rusya olduğu sürece ortak bir zemin bulmak zor olacak. » Üstelik Putin olgusu bu tutuma verilen tepkiyi temsil ediyor. Batı Rusya'yı zayıflatmak istiyorsa Rusya buna karşı çıkıyor: “Artık geri dönmeyeceğiz. Tepki veriyoruz. Monroe Doktrinini hayata geçiriyoruz ⁴ ; Avrupa'nın kıtanın işlerine herhangi bir müdahalesi güvenliğe ve barışa yönelik bir tehdit olarak algılanacaktır; karşılığında ABD Avrupa'nın işlerine asla müdahale etmeyecek. »

“Rusya'yı potansiyel bir düşman olarak düşünürsek Rusya kendisini koruyacaktır. Rusya'yı bir ortak ve müttefik olarak düşünürsek başka ufuklar açılır” diye uyardı Rusya

Devlet Başkanı. Ancak Rusya ve Batı aynı gemide, başta İslamcılık olmak üzere ortak düşmanlarla karşı karşıyalar. Suriye krizi sırasında bize sıcak denizlerde Rus üslerinin varlığı söylendi: bu gerçek bir sahtekarlıktı.

Ancak Putin'in asıl endişesi başka yerde yatıyor. Ruslar, İslamcıların deyimiyle "Buhara'dan Poitiers'e kadar" bir hilafetin kurulduğunu görme ve bunun yaratabileceği domino etkisinden korkuyorlar...

Vladimir Putin'e göre, yukarıda göç meselesiyle ilgili olarak da belirttiğimiz gibi, şu anda yürürlükte olan Batı politikası yalnızca kısa vadeli olarak belirleniyor ve kararlar seçim perspektifinden alınıyor. Reformlarını hayata geçirmekte en büyük zorlukları yaşayan Obama'nın, kendisini kabul ettirebilmesi için uluslararası düzeyde sembolik bir eylem gerçekleştirmesi gerekiyor. Putin, Batı'da ılımlı İslamcılık kavramının ilerleyişine güvenmiyor. İkincisinin politikasını Rusların gerçekte bir yanılsama olarak gördüğü şeye dayandırması ancak felaketlere yol açabilir. Bunu artık kanunsuz bir bölge haline gelen Libya'da ve tabii ki Batı'nın İslamcılar lehine bahis oynadığı ve sonunda ordunun müdahalesine yol açtığı Mısır'da gördük.

Putin'in Rusya'nın iç politikasını kilitlediği, demokrasiyi hiçe saydığı bir gerçek, ancak dış politikası konusunda karakterin ötesine geçen ulusal bir fikir birliği var. Artık Moskova'nın Şam'a verdiği desteğin, askeri-endüstriyel kompleks için bir anlaşma ve eski Sovyet imparatorluğunun tarihi müttefiklerine şiddetli bir bağlılık olarak özetlenebileceği aşamanın ötesindeyiz. Bir yanda İran, Irak, Suriye ve Hizbullah üzerinden Şiiler ve Sünniler arasındaki çatışma, diğer yanda Sünni dünyasının temel direkleri olan Suudi Arabistan, Katar ve Türkiye üzerinden karşı karşıya kalan Ruslar, bir domino etkisinden korkuyor: Önce İsrail, sonra da İsrail. sonra tüm Orta Asya'da.

Putin'e göre Beşar Esad rejimini ortadan kaldırırsak, bu İslamcıların zaferi olacak ve bunun Doğu Hristiyanları ve azınlıklar için hayal ettiğimiz sonuçları olacak. François Hollande ve Vladimir Putin arasındaki görüşmelerde atmosfer genellikle buz gibi oluyor. Ancak Rusya, Beşar Esad'ın ana silah tedarikçisi olmaya devam ettiği ve garip

Depardieu olayı (aktör 2013'ün başında Rus pasaportu talebinde bulunmuştu) iki lider arasında tam bir psikolojik ateşe yol açtığı için bu çok şaşırtıcı mı? durum?

Modern Moskova hiçbir şekilde Paris'in lütfunu beklemiyor. Putin, Fransız aydınlarının insani kaygılarını pek umursamıyor.İki ülke arasındaki ekonomik anlaşmalara gelince, Rusya Devlet Başkanı'nın zihninde bugün hakim olan yeni durumu kavramak yerinde olur: Eğer onun asıl hedefi şafak vakti olsaydı. 2000'li yıllardan itibaren, ülkesinin Batı ile işbirliği yaparak, özellikle de teknoloji karşılığında gaz ve petrol takası yoluyla, uluslararası sahnedeki yerini yeniden kazanmasını sağlamak için bu yaklaşımın önemli ölçüde güçlendiği açıktır. Şimdiki mantığı şu: Biz 1980'li ve 1990'lı yıllarda Batı'nın çıkarlarını hesaba katmaya çalışıyorduk. Bu bize neredeyse hiç önem vermediğinden ve özellikle de füzesavar kalkını Avrupa'nın doğusunda muhafaza edildiğinden, Batı ile stratejik ittifakın ters etki yaratacağını düşünüyoruz.

Nitekim Avrupa'nın zayıflaması bağlamında Putin, Almanlar dışında güvenilir bir ortak göremiyor ve Çinlilerle başka bir dünya kurmanın tercih edilip edilmeyeceğini merak ediyor. Ve bu, iki güç arasındaki demografik eşitsizliğe rağmen. Bunu başarmak için Sovyetler Birliği'nin eski müttefiklerini kullanacak ya da en azından bazı Müslüman ülkelerin kartını oynamaya çalışacak ve bu ülkelerin aşırı derecede Rusya karşıtı bir politika izlemesini engelleyecektir.

Bu tür çifte hataya yol açan pek çok parametre var: Rusya'yı Batı'dan uzaklaştıracak yeni bir politika; Rusya'yı hiçbir zaman müttefik olarak görmeyen Batılılar ise Şiiler ile Sünniler arasındaki büyük tarihi kopuşun temsil ettiği tehlikeyi küçümsemekte ısrar edecekler. Müslüman dünyasında ortaya çıkıyor.

Bu, Rus tarafının, Kremlin'in başkanının on beş yılı aşkın neredeyse kesintisiz güç deneyimine, kişiliğine, tanımladığımız kariyerine ve aynı zamanda tarihsel yansımasına dayanan temel varsayımdır. Siyasi eyleminin devamı için. Bazıları komünizmin çöküşünden sonra ideolojilerin sonunun geleceğine inanmak istese de, bugün aşırı derecede “ideolojikleşmiş” bir dünyada yaşıyoruz.

Putin (Çin'in liderleri gibi) Batı'nın, amacı kendi rejimini istikrarsızlaştırmak olan bir haçlı seferine öncülük ettiğine inanıyor. Hubert Védrine'in bahsettiği "insan hakları" budur: Batılılar demokrasinin ve insan haklarının evrensel ilkelerinden yararlanarak bunları siyasi ve ekonomik bir silah olarak kullanıyorlar. Putin ve Çinlilerin, özellikle bugün Arap ülkeleriyle ilgili olarak müdahale etmeme ilkesi konusundaki geriliminin nedeni budur. Durumu birkaç kelimeyle özetlemek gerekirse, tam anlamıyla bir soğuk savaş değil, ideolojik bir savaş olduğunu görebiliriz.

Dahası, Rusya'nın Batılı ülkelere karşı, hatta Putin ve klanından çok uzak olan insanlara karşı derin bir öfkesi var. Rusya'da eşcinsellik propagandasını cezalandıran yasanın neredeyse tamamen Vladimir Putin'e atfedilerek eleştirilmesi, şu anda Avrupa'da deneyimlediğimiz gibi ahlaki ilerlemelere hazır olmayan Rus toplumunun derin bir yanlış anlaşılmasına tanıklık ediyor .

Rusya, Paris'le aynı tempoda yaşamıyor ve sözde "Putin" yasası da toplumun bir yansımasından başka bir şey değil. Eğer demokrasiye inanıyorsak ve Rus kamuoyunun yüzde 80'den fazla eşcinselliğin suç olarak kabul edilmesinden yana olduğunu not edersek, Batılılar bir ülkenin hükümdarını hangi isimle eleştirir? Ahlak açısından bu konumda çarlık referansına da bir tür dönüş söz konusudur. Ruslar, Batı'nın çöküş yolunda olduğunu, laiklik ve İslam ile İslamcılık arasındaki kafa karışıklığı başta olmak üzere her konuda siyasi olarak teslim olduğunu düşünüyor. Rusların Diaghilev veya Çaykovski gibi büyük eşcinselleri varsa bile, eşcinsel olma gerçeği, Antik Çağ'da Batı dünyasının barbarlar karşısında gerilemesine neden olan parametrelerden biri olarak hala hissedilmektedir.

Ayrıca Batı ile Putin arasında bu kitapta tartıştığım aptalca bir pazarlık da var. *Perestroika* kavramının mucidi Alexander Yakovlev bir keresinde bana şöyle demişti: "Gorbaçov bir yalancıydı, kendi yalanlarına inandığı güne kadar buna yalnızca Reagan inanıyordu." »

Aslında bu dönemde Putin'e göre Batı'nın politikası Rusya'ya baskı uygulamak ve etrafında bir nevi sant  kordonu oluşturmaktı. Bu, Gorbaçov ve Yeltsin'de işe yaradı, ancak akıl hocaları, modern Çin'in kurucusu Deng Xiaoping ve Yuri Andropov'un gücüyle, Çin'in tanınmamasından ders alan Kremlin'in şu anki başkanı için hiç de işe yaramadı. Batı. Artık Putin'in diplomatik duruşuna pek çok unsur giriyor. Sonları önceden belirlenmişken, işte ideolojilerin ve tarihin dönüşü!

Gorbaçov'un aksine, Putin'e göre Deng Xiaoping haklıydı:  nce karantinaya almalı, sonra a malıyız, bu nedenle Batı'yla topyekun suç ortaklığı ancak ters etki ve üretkenlik yaratabilir. Bu nedenle ‐yanınızda birkaç silah bulundurmanın‑ önemli olduğunu iddia ediyor.

, *Rusya'nın hayır demeyi bilen bir g   olduğunu ısrarla vurgulayarak*, defalarca yaptığı açıklamalarla   ken perestroyka SSCB'sinin aksine müttefiklerini terk etmeyeceğini tekrarlayarak i  politika oynuyor . Aynı zamanda Batı'yı da damgalıyor, uzmanlarından ziyade filozoflarına ve kamuoyu yoklamalarına karşı daha dikkatli, ancak bu bir duruş çünkü Moskova Washington ile yakın temas halinde olmaya devam ediyor.

Bu nedenle Putin söz konusu olduğunda çoğu zaman  ifte standartların ortasında kalıyoruz. Batı ve Rusya'nın aynı gemide olduğunun bilincinde olan Rusya Devlet Başkanı, sonuçta Orta Asya'nın istikrarsızlaşmasına neden olacak Taliban'ın geri dönüşünü engellemek amacıyla Amerikan kuvvetlerinin Afganistan'da kalmasından endişe ediyor. Konu Suriye olunca Beşar Esad'ı umursamıyor. Karakter başlı başına ikincildir:  nemli olan hâlâ İslamcılarının yükselişini durdurmaktır. Amerikalılar ve İsraililer Ürdün'deki İslamcılığa alternatif bir saldırı gücü hazırlıyorlar ve Ruslar çekinmiyor, bu da oyunun karmaşıklığını gösteriyor!

Perestroyka'nın yaşayan antitezi olan Putin, kendisini Rusya'nın kurtarıcısı olarak sunuyor ve uzun vadeli bir oyun oynuyor. Bu nedenle tam da Kremlin'in kendisini Batı değerlerinin nesnel müttefiki olarak görmesi nedeniyle Soğuk Savaş'ın yeniden canlanması söz konusu olamaz.

Almanya “itici ülke” olarak

Putin, Almanya'yı Avrupa'nın “güç ülkesi” olarak tanımladı – Ruslar Bayan Merkel'i “günümüzün Bismarck'ı” olarak görüyor – ve bu stratejiyi ilerletti. Ruslar, Almanlar arasında iki eğilimin olduğunu anlıyor: Birincisi Avrupa Birliği'nin bir parçası olmak, ikincisi ise Birlik'ten ayrılıp "Club Med" handikapından kurtulmak ve yüzünü doğuya çevirebilmek. Bu yol diğer ülkelere açıktır. Son olarak, özellikle İslamcılık karşısında ortak çıkarlarımızı hatırlarsak, Rusya ile Avrupa devletleri arasındaki ilişkilerin tüm temellerine sahibiz.

O zaman Vladimir Putin'in Avrupa'ya yönelmesinde bir çıkar olmaz mıydı? Aslında Atlantik'ten Urallara kadar uzanan, belli sayıda değerlerin paylaşımına dayalı, şu anda mevcut olmayan büyük bir ittifaka ihtiyacı var. Ancak düşündüğü ve işbirliği yapmaya hazır olduğu tek ülke olan Almanya dışında diğer Avrupa devletleriyle anlaşamıyor. 2013 yılı sonunda Ukrayna'yı AB'nin odak noktası haline getirdi. Polonya ya da Baltık ülkeleriyle aynı fikirde değil.

Ancak Putin'e göre Avrupa ile Rusya arasında kültürel yakınlıklar ve uzun bir ortak tarih var. Bunlar bu ittifakın üzerine inşa edilmesi gereken sağlam temellerdir. O halde enerji ve teknoloji etrafında yaratılacak pozitif bir bağımlılık var. Alman kaynakları Ruslar için ne kadar vazgeçilmez ise, petro-ruble ile desteklenen büyük Rusya pazarı da bugün Almanlar için yeri doldurulamaz bir değere sahip. Bu denklem Fransa için de geçerli olabilir.

Son olarak, Rusya'nın gerçek bir alternatifinin olmadığını unutmamalıyız çünkü Rusya, uzaya ve kaynaklara aç milyarlarca Çinlinin doğu Rusya'nın boş ovalarına göz diktiğini biliyor. Jacques Chirac bana bir zamanlar Çin'in sembolik kurucusu Deng Xiaoping'e sorduğu soruyu anlattı:

“Çinliler demografik sorunlarıyla nasıl başa çıkacak?

– Merak etmeyin, kuzey bölgelerimiz var...” diye yanıtladı muhatabı.

Başka bir deyişle Sibirya!

Bunlar, bu büyük tehditler karşısında temel sorulardır. Bu ülkenin toprak bütünlüğünü garanti edebilecek tek şey askeri konuşlandırma, atom silahları vb.'dir. Rusya, Kafkasya'daki İslamcı baskı ile kuzey bölgelerindeki Çin tehdidi arasında sıkışmış durumda.

Gabriel Matzneff bunun hakkında yazdı⁵ Kasım 2013'te, Fransız aydınlarının Putin'e karşı temkinli bir demokratik talep sergileyen tutumunu sorguluyordu:

Hiç kimse Amerikalıları Amerika lehine politikalar yürüttüğü için eleştirmiyor. Pierre Fresnay'in dediği gibi *Suikastçı 21 yaşında yaşıyor* , "bu oldukça normal".

[...] Saint-Simon'un Büyük Peter'de gözlemlemekten mutluluk duyduğu bu "Fransa ile birleşme tutkusu" Rusları her zaman harekete geçirmiştir ve bu tutku uzun bir süre karşılıklı olmuştur, ancak benim düşündüğüm nedenlerden dolayı 2014'te birinin bana bunu açıklaması gibi, artık öyle değil. 1988 yılında Gorbaçov, Rus halkını yetmiş yıldır ezen diktatörlük rejimine son vermeye karar verdiğinde, Fransa'da, özellikle aydınlar ve sanatçılar arasında bir sevinç patlaması yaşanmalıydı. Onlarca yıl süren devlet beyinsizliğinden sonra Ruslar nihayet kültürel ve manevi köklerini yeniden keşfedebildiler, özgürce dua edebildiler, kendilerini özgürce ifade edebildiler, özgürce seyahat edebildiler, kitapçıların vitrinlerinde kitap yasaklandı - *Şeytanlar* Dostoyevski'den *Ağıt* Akhmatova'nın Berdyaeff'in eserlerinden Florensky'nin eserlerine kadar bu eseri, başta solda olduğunu iddia edenleri olmak üzere, ifade özgürlüğüne bağlı tüm Fransızları memnun etmeliydi.

Tuhaf bir şekilde bu gerçekleşmedi ve 2013 yılında da hâlâ gerçekleşmedi. Yetmiş yıl boyunca, zulümlerin en kötüsünde, Rue de Grenelle'deki büyükelçilikte Sovyet iktidarının kıcını yalamaya ve onun küçük dörtlülerini yemeye devam eden işkenceciler Lenin, Stalin, Brejnev'e inanılmaz bir hoşgörü gösteren Fransız aydınları, aniden Putin'e yönelik temkinli bir demokratik talebe tanıklık ediyor. Evet, bu gerçekten merak uyandırıcı çünkü az önce isimlerini söylediğim üç salakla karşılaştırıldığında Putin demokrasinin mükemmel bir örneği.

Eğer 2014 yılında Avrupa siyasetindeki profesyoneller bana bu çifte standardın, ABD'ye boyun eğdirmenin, liderlerimiz, gazetecilerimiz ve şık aydınlarımız arasındaki Rusya'ya karşı bu inanılmaz ve saçma hayal kırıklığının nedenlerini açıklasalardı. e sevmek.

Taht ve sunağın ittifakı

Putin'in popülerlik anketleri sarsılmıyor, hâlâ yüzde 75 olumlu ve hayranları bazen Volga bölgesindeki bu ateşli Ortodoks grubu gibi alay konusu olabiliyor. ⁶ , hatta onda Aziz Yuhanna'nın reenkarnasyonunu bile görüyor!

Daha ciddi konuşursak, Rusya cumhurbaşkanı ile büyük çarlar arasındaki diğer benzerlik onun varsayılan Hristiyanlığıdır. Hristiyanların kamu işleri vizyonu çoğunluk ve muhalefet arasındaki çatışmaya değil de uyum ve ortak dava fikrine dayanıyorsa, iyi bir Çarlık retoriği olarak Putin, Batı'da demokratik yaşamın bir bir çeşit rahatlama: “Galeri için demokrasi oynuyoruz. » Ancak özünde Avrupa ve Amerika'nın kendi ülkesinden daha oligarşik olduğuna inanıyor: Kremlin oligarklarını susturmaya çalışırken Batı ülkeleri paranın gücüne giderek daha fazla bağımlı hale geliyor.

Aynı şekilde, Suriye'deki politikasını benimseyerek, bir kez daha kendisini aşırılıkçıların körü körüne desteklenmesi uğruna Batı tarafından korkakça terk edilen Doğu'daki tüm Hristiyanlara destek veren çarlık retoriğine yerleştiriyor. . Gücün özü? Putin şöyle diyor: “Evet, geleneksel değerlerimize dönmemiz gerektiğine inanıyorum. Sovyet ideolojisi hakkında ne düşünürseniz düşünün, içinde yarı dini değerler vardı. Onun yerini ancak geleneksel değerler alabilir, aksi takdirde toplum bozulur. » Rusya cumhurbaşkanı, yeni ulusal kimliği, Sovyet kimliğiyle seyreltilmiş, ancak gücünü her zaman devlete olan bağlılıklarından alan - orta bir kavram olan - imparatorluk kuran bu halkın - Çarlık, sonra Sovyet - ayak izlerine yerleştiriyor ¹⁹ yüzyılda merkezi bir iktidar , çarların tahtına etkili bir veraset mekanizması ve güçlü bir liderin varlığı, bir kez daha Sovyet sonrası Rusya'nın *fili birincil ideolojisi* haline gelen ortodoksluğun etkisiyle işaretlenmiştir . Putin'in Kremlin'i ile

Rus Ortodoks Kilisesi arasında, ilk Romanovlar zamanında olduğu gibi patriğin yardımcı pilot olarak önemli bir rol oynadığı bir güç eksenini bu şekilde kuruldu.

Tıpkı Vladimir Putin gibi Patrik Kirill de Leningradlı ve KGB galaksisinden geliyor. SSCB'nin çöküşünde kurumun arşivlerine erişimi olan ve papazlıktan çıkarılan eski milletvekili Gleb Yakounin, "KGB'ye ait olmayan hiçbir keşiş piskopos olamaz" teşhisini koydu. Kirill, 1970'li yılların başından itibaren, Cenevre'deki patrikhanenin temsilcisi olarak atanmadan önce, "Mikhailov" kod adı altında faaliyetlerini yürütüyordu. Yumuşak İsviçre manzaralarını ve lüks arabaları, bir dağ yolunda son hızla giderken BMW'sinin yol kenarına çarptığı güne kadar seviyordu. Gemide bir KGB albayı ve köprücük kemiği kırılan oğlu vardı. Kirill daha sonra oldukça aceleyle anavatanına döndü ve burada göz kamaştırıcı bir kariyer yaptı. 1991 yılında Büyükşehir rütbesine yükseltilen, 27 Ocak 2009'da Patrik II. Alexy'nin yerine seçilen ve 1 Şubat 2009'da Moskova ve Tüm Rusya Patriği olarak tahta çıktı.

Bugün Kirill şüphesiz karizması Vladimir Putin için büyük bir değer olan siyasi bir aktör. Şubat 2012'deki parlamento seçimlerinde hileye karşı gösterilerin arifesinde televizyonda yaptığı açıklamada, "Provokatörleri dinlemeyin, evde kalın ve dua edin... İnsan hakları, ulusal değerlere hakaretin bahanesidir" dedi.

Nihayet taht ve mihrap ittifakı, Moskova ve tüm Rusya'nın on altıncı patriği, Vladimir Putin ile yaptığı görüşmede çok sembolik bir cümle dile getirdi: "Başkanlığınız bir mucize..." Dört asır önce, Rusya'nın ilk çarının seçilmesi. Romanov hanedanı Ortodoks Kilisesi tarafından da bir mucize olarak sunulmuştur...

Putin ve muhalefet

Putin muhalefeti ezmeye devam ediyor. Bunu bir casus gibi yapıyor, herkesin zayıf noktalarını hedef alıyor ve oynuyor... Gerisi hiçbir şekilde bağımsız olmayan bir adalet sistemi ile sistem tamamen kilitlenmiş durumda. Ancak aynı zamanda jest de yapıyor. Bu bir diktatörlük değil, ikinci rolü yerine getirmek için gizli servisler ve dostlarının yer aldığı otokratik ve oligarşik bir rejimdir. Yolsuzluğu kınamasına rağmen sistemi fazlasıyla yozlaşmış. Bağımsız uzmanlar hemfikir: Soçi Oyunları'nın organizasyonu sırasında 13

milyar avrodan fazla para zimmete geçirildi. Bu, Oyunlar bütçesinin neredeyse üçte birini temsil ediyor!

Bununla birlikte, 4 Aralık 2011'deki parlamento seçimleri, muhalefetin tamamen susturulmadığını ve kitlesel gösteriler düzenleyebileceğini kanıtlayarak sistemi patlattı. Vladimir Putin'in başkanlığını yaptığı Birleşik Rusya partisi galip kalsa bile bu oylamada 2007 seçimlerine göre ciddi bir düşüş görüldü. Seçim yolsuzlukları açıkça ortaya çıktı. Ancak protesto hareketi başka faktörlere de dayanıyor. Artık insanlar kandırılmıyor. İktidarın yolsuzlukla dolu olduğunu biliyorlar. Artık Putin'in politikalarına karşı çıkan gerçek bir demokratik değişim dinamiği var. Medya kilidi artık çalışmıyor. İktidarın tamamen filtreleyemediği son gerçek özgür medya olan internet, protestoların etkili bir şekilde örgütlenmesine olanak tanıyor. Şu anda gösteriler bu yolla yapılıyor. Putin'in 1999'da Kremlin'in başına geldiğinde kurduğu "kontrollü demokrasi" artık dayanamaz! O anın güçlü adamının bunu dikkate alması gerekecek.

Putin'i çok kolay bir şekilde diktatörler Stalin, Brejnev ve diğerleriyle karşılaştırıyoruz. Bu haklı değil. Sansür yok, insanlar seyahat etmekte özgür, vb. Rus sistemi her zaman bir lidere dayanıyordu; Vladimir Putin bu nedenle komünist rejimin kurulmasından önce var olan Ortodoks kilisesiyle geleneksel ittifakla yeniden bağlantı kurdu. Ancak imajını yönetmede hatalar yapıyor. Pussy Riot şarkıcılarını kiliseye zorla girdikleri için hapse atmak büyük bir hatadır. Geçtiğimiz günlerde bir çevreci de vali konağının kapısını boyadığı için 3 yıl hapis cezasına çarptırıldı!

Rusya Devlet Başkanı, Batı'nın Soçi Olimpiyatlarını boykot edeceği yönündeki tehditler daha çok kamuoyunda yer edinmiş ve ulusal gurura dokunmuş olsa da, eşcinsel propagandaya karşı yasasına Batı kamuoyunun tepkisini hafife aldı ve bu da kendisini geri adım atmaya zorladı.

Eski oligark Mikhail Khodorkovsky'nin 2013 sonunda serbest bırakılması da aynı çerçeveye giriyor mu? Putin'in bu hareketi tamamen pragmatikti. Seçme şansı vardı:

Cezasının tamamını (dokuz buçuk yıl) çekmesine izin verin ve onu bir tür Nelson Mandela yaptı ya da Rus kamuoyuna Khodorkovsky'nin suçunu kabul ettiği izlenimini vererek cezasından dört ay sonra onu affedin. . Putin daha sonra herkesi geride bıraktı. Kremlin başkanının, herkesi hayrete düşürerek, Rusya'nın en ünlü mahkumu Mikhail Khodorkovsky'yi affedeceğini açıklamasından on iki saat sonra hücrelerinden çıktı ⁷ . O zamanlar bu haber herkesi şaşırtmıştı; hem müvekkillerinin niyetinden ve kaderinden habersiz olan avukatları, hem de asgari düzeyde yankı uyandıran devlet televizyonu. Gizli tutulan adamın varış yeri nihayet hapishane idaresi tarafından açıklandı: Almanya. Khodorkovsky'nin uçağı Berlin'e indi ve burada adam eski Alman Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher tarafından karşılandı ve bunun iyi bir nedeni vardı: Almanya bu tahliye için "perde arkasında" çalışmıştı.

Hans-Dietrich Genscher aslında konuyu yoğun bir şekilde gizlice ele almıştı. Şansölye ve Dışişleri Bakanlığı'nın desteğiyle çözümler üzerinde başarılı bir şekilde çalışmaya yoğun bir şekilde dahil oldu ve bunu "insani nedenlerden dolayı" yaptığını iddia etti. Ona göre Mikhail Khodorkovsky, Alman topraklarına vardığında "bitkindi ama sonunda özgür olduğu için çok mutluydu".

İkincisinin siyasete dönüşüne inanabilir miyiz? Bu eğilimlerde olup olmadığı kesin değil ve Ruslar için, gördüğümüz gibi, Yeltsin ve oligarklarının az takdir edilen 1990'lı yılları ile ilişkilendirilmeye devam ediyor.

Şimdi Rusya'da, tarihin gösterdiği gibi, siyasi kariyer zorunlu olarak "sürgün" kutusundan veya "gulag" kutusundan geçiyor. Bütün büyük Bolşevik liderler oradaydı!

Şubat 2014'te Soçi'de düzenlenen Kış Olimpiyat Oyunları Vladimir Putin için oldukça sembolik bir konuydu. Tüm medya programını bir serinin parçası olan bu etkinlik etrafında kurdu. ⁸ . Rusya'nın doğrusal tarihine ve büyüklüğüne dayanan bu biraz yapay yapıda belli bir tutarlılık var. Bu, çarların, Stalin'in ve bugün Putin'in ebedi Rusya'sıdır. Onun empoze etmeyi başardığı mesaj, büyük gücün uluslararası sahneye geri dönüşüydü.

Soçi, coğrafi konumu nedeniyle Kuzey Kafkasya'nın Rusya'ya bağlı tutulması ve ülkenin toprak bütünlüğünün korunmasından oluşan bu duruşun da simgesidir. Aslında 2014'ün başında İslamcı çevrelerde kente ve onların deyimiyle "Şeytan Oyunları"na yönelik bir takıntı vardı. Putin'in mesajı, Kafkasya'dan vazgeçmenin söz konusu olmadığı ve Rusya'nın İslamcılığa karşı tek gerçek kalkan olduğu yönünde. Bu, kamuoyunun görüşüne tamamen uygun bir pozisyon. Burada yine Soçi başka bir sembol haline geliyor.

Şu an için muhalefet kırıldı çünkü büyük bir ekonomik sorun yok. Açık yolsuzluklara, gençlerin ve toplumun en eğitimli kesiminin isteksizliğine rağmen halkın yüzde 60'ı arkasında.

Sonsuz büyüklüğün geri dönüşü Rusları sever. Ama bu değişebilir. İskele Putin'in karakterine dayanıyor. İkincisi ortadan kalkarsa her şey çöker. Ancak Rusya, Mihail Gorbaçov'un deyimiyle bu "yaratıcı kaosa" alışkın.

Son iki yılın diğer kusuru ise büyümenin çökmekte olması nedeniyle pek iyi durumda olmayan Rusya ekonomisi oldu. Putin, ülkenin sanayi politikasını yeniden şekillendirmek için petrolden faydalanmayı başaramadı. Ve bugün her şey değişebilir. Komünizmi ve Sovyetler Birliği'ni öldüren petrol fiyatlarındaki düşüş oldu! Siyah altının fiyatını düşürmek için Suudi Arabistan'la bir anlaşmaya vararak zorlu bir darbeyi gerçekleştiren, Ronald Reagan'ın "Yıldız Savaşları" blöfünden çok, Baba Bush'tu. Yeltsin de aynı sorunları yaşadı. Petrol varil başına 100 doların altında Rusya geçimini sağlayamıyor. Ve özellikle tarihin en pahalı Kış Olimpiyatları olan Soçi'nin bedelini ödemek zorunda kalacağız.

Putin Rusya'nın liderleri arasında nasıl yer alıyor?

Vladimir Putin kendisini Rus büyüklüğünün, Saint Petersburg'un büyük çarlarının ve Nazilere karşı mücadelede şekillenen SSCB'nin büyüklüğünün devamı olarak görüyor. Ancak şunu bir kez daha belirtelim, o her şeyden önce iki figürün mirasçısıdır: KGB'deki patronu olan SBKP merkez komitesinin eski genel sekreteri Yuri Andropov, Rusya için tarihsel olarak önemlidir; diğeri, Çin'in bir numarası Deng Xiaoping, dünya için önemli. Her ikisinin de gidişatı aynıydı: Önce ekonomik açılıma geçiyoruz, sonra siyasi yolu açıyoruz.

Mihail Gorbaçov ve Boris Yeltsin'in yaptıklarının tam tersi! Putin bu ikisinin antitezidir. Ruslar bu dönemden nefret ediyor ve o, bu dönemi Batı demokrasisini itibarsızlaştırmak ve Rusya'nın büyüklüğü ve istikrarı fikrini desteklemek için kullanıyor. Büyük piyanist ve sanatsal muhalif arkadaşım Mikhaïl Rudy, *Le Monde*'da yazdı.⁹:

Rusya bugün tuhaf bir ülke! En uyumsuz aşırı uçlar mükemmel bir şekilde veya neredeyse bir arada var olur. Ülkeyi yüceltmeye hizmet eden her şey memnuniyetle karşılanır. Bu yeni senkretik ideolojide, Lenin'i mozolesinde tutarken Çar II. Nicholas'ı kutsallaştırıyor, ünlü prensi sandık başına koyuyoruz. XIII_ - yüzyılda Alexander Nevsky, tarihin en büyük suçlularından biri olan Stalin ile aynı seviyededir. İyilik tanrısı Vişnu'nun, kötü Şiva'nın korkunç tanrısıyla omuz omuza olduğu Hinduizm'de olduğu gibi.

Piramidin tepesinde, bu Oyunların (olası terör eylemleri hariç) tanrılaştırdığı Başkan Putin oturuyor. Marx'ın ve aynı zamanda Sun Zi ve Machiavelli'nin gerçek bir öğrencisi olarak diyalektik materyalizmin ilkelerini mükemmelliğe uygular: O her şeydir ve onun karşıtıdır. FSB'nin (eski KGB) yöneticisi ve bundan gurur duyuyor, ancak ateşli bir inançlı ve Rusya'nın Ortodoks geçmişine bağlı; Elton John hayranı ama eşcinsel karşıtı yasaların yayımcısı.

Üstelik anketlere göre bu son derece püriten ülkede Rusların yüzde 80'i bu konuda onunla aynı fikirde! Her şey kontrollü, hiçbir şey şansa bırakılmıyor. Vladimir Putin, ana siyasi rakiplerini ikinci bıçak rolüne havale ediyor: komünist Zyuganov, popülist Zhirinovskiy, ulusal Bolşevik Limonov ve hatta Batı yanlısı Kasparov. Onların fikirlerini konuşmasının her yerine dağılmış halde bulmak mümkün. Putin bunların hepsini çarpıcı bir dengeleme hareketiyle kuşatıyor...

Putin, kendisi için bir gün tarihin sona ermesi gerektiğini düşünen Fukuyama ile dalga geçmek istercesine tarihin ebedi dönüşünü kutluyor!

1. Böylece, stratejik ilan edilen ve yabancı yatırıma kapalı şirketlere yapılan kamu sermayesi yatırımlarına 17,4 milyar dolar tahsis edildi.

2. Philippe de Suremain, “Ukrayna, Avrupa kıtasını kateden gerilimleri ortaya çıkaran siyasi bir kriz”, *La Revue Geopolitique* , 14 Aralık 2013.

3. Yuri Kovaltchouk (bankacılık, medya, emlak), Gennadi Timchenko (petrol ticareti) ve Arkadi ve Boris Rotenberg kardeşler (inşaat, finans) servetlerini ona borçlular.

4. 19. yüzyıldaki Amerikan doktrini, Kuzey ve Güney Amerika'da, yani aslında artık Avrupa kolonizasyonuna açık olmayan bölgelerde Amerikan nüfuzunun üstünlüğünü ilan ediyordu.

5. www.pointfr.fr web sitesinde .

6. Nizhny Novgorod'dan (Moskova'nın 450 kilometre doğusunda).

7. Rusya'nın Uzak Kuzeyindeki Karelya'daki Segheja'dan.

8. 5 ve 6 Eylül 2013'te Saint Petersburg'da düzenlenen G20 zirvesiyle başlayan sürecin, 2018'deki Futbol Dünya Kupası ile sona ermesi gerekiyor.

9. 11 Şubat 2014.

Ekler

Bazı kriterler

Stalinist sistemin çöküşü, Sovyet coğrafyasında gözlerimizin önünde gerçekleşen iki sürecin sonucudur: Bir yanda yetmiş yıl süren totaliter rejimin çöküşü, diğer yanda 'çoktan fazla bir imparatorluğun çöküşü'. üç yüz yaşında. Ancak bu iki paralel süreç aynı olmaktan çok uzaktır.

Aralık 1991'de Sovyetler Birliği'nin sona ermesi, kolonilerinin milliyetçi baskıları nedeniyle Mart 1917'de Çar'ın devrilmesiyle zaten çökme tehlikesiyle karşı karşıya olan Rusya İmparatorluğu için ölüm çanını çalmıştı. Bu sömürgecilikten kurtulma süreci, Ekim 1917'de Bolşeviklerin iktidara gelmesiyle hızlandı. Böylece Polonya bağımsız hale gelirken, 1918 yazından 1921 sonuna kadar süren iç savaş İmparatorluğun sonu gibi görünüyordu. Ama bu sadece bir yanılsamaydı. Gerçekten de, konsolidasyonu için koşullar 1922'de yaratıldı.

Bağımsızlığa kadar halkların kendi kaderini tayin hakkını savunan Bolşevik lider Lenin, buna rağmen güçlü bir devletin çıkarı için Komünist Parti üyelerinin milliyetçi eğilimlere karşı çıkması gerektiğini belirtti. Lenin, Rus İmparatorluğunun bir düşmanı değil, Çarlık İmparatorluğunun kararlı bir düşmanıydı. Hedeflerine ulaşmak için Bolşevik devriminin liderinin güçlü bir güce, dolayısıyla merkezi bir devlete ihtiyacı vardı. 1924'te Kremlin'e yerleşen Stalin, dikey iktidarı kurdu.

Bu yapının merkezinde önce Komünist Parti, ardından da doğrudan parti liderine rapor veren ve aynı zamanda orduyu, ulaşımı, para sistemini vb. kontrol eden gizli servisler vardı. Bu bina böylece İmparatorluğun yeniden kurulmasını mümkün kıldı.

1922'de Sovyet devleti, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği veya SSCB adını aldı. Sınırları 1913 Rus İmparatorluğu'nun sınırlarıyla karşılaştırıldığında daraltılmıştı: Polonya, Finlandiya ve Besarabya artık onun bir parçası değildi. 1924'te Lenin'in ölümünden sonra, siyasi rakiplerine karşı zafer kazanan Stalin, kendisini URS'nin güçlü adamı olarak kanıtladı: İmparatorluğun yeniden inşasında yeni bir aşama başladı.

Politikasının temel taşı sosyalizmin yalnızca kendi ülkesinde inşasına dayanmaktadır. Onun Lenin ve Troçki'den miras aldığı yöntem hâlâ siyasi terör olmaya devam ediyor. 1924 ile 1941 yılları arasında Stalin, komünist fikirlerin dünya çapında etkisini sağlayabilecek büyük bir endüstriyel güç yaratmaya çalıştı. Böylece "halkın küçük babası" haline gelen Stalin, Rus milliyetçiliği ile Marksizmi uzlaştırmaya çalıştı. Nüfuzunun dünyaya yayılmasını sağlamak için güçlü bir SSCB kurdu. O zamanlar yaklaşımının önemli bir özelliği olan "ulusal komünizm" kavramı, Rus İmparatorluğu ile Sovyet İmparatorluğu'nun işleyişi arasında bir ayrım yapmayı mümkün kıldı. Gerçekten de, SSCB dünya komünist hareketinin kalesi haline gelirken, 1917'den önce imparatorluk Rusya'sı bu mesih rolünü üstlenmiyordu. 1945'te Hitler'e karşı kazanılan zafer, Stalin'in Rusya İmparatorluğu'nun sınırlarını yeniden kurmasına ve aynı zamanda genişletmesine olanak sağladı. Artık Sovyet İmparatorluğu, sosyalist ülkelerden oluşan bir blokta birleşmiş uydu ülkelerle çevriliydi. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Yalta Konferansı (1945) dünyanın nüfuz bölgelerine bölünmesini simgeliyordu. Ancak 1970'lerden itibaren Sovyetler Birliği'nin büyümesi azaldı, enflasyon yükseldi ve ülke genelinde sermaye ve tüketim malları kıtlığı başladı. Gizli bir rapor, SSCB'nin 2000 yılında ikinci sınıf bir güç olmaktan öteye gidememe, hatta Üçüncü Dünya'ya katılma riskiyle karşı karşıya olduğu konusunda uyarıyordu.

1985 yılında Gorbaçov'un iktidara gelmesi durumu değiştirdi. Gorbaçov'un hedefi ekonomik toparlanma dinamiğini başlatarak bu gerilemeyi durdurmaktı. Perestroika, üçlü bir hedefe ulaşmayı amaçlayan bir yapısal reform politikası uyguladı: uluslararası yumuşama politikası yoluyla askeri harcamaların azaltılması ; maddi ve teknolojik kaynakları harekete geçirerek üretimi artırmak; Topluma bir şeffaflık dili (Glasnost) vererek yeniden canlandırmak. Ancak *perestroyka* etnik gruplar arası krizlerin yönetiminde gerçek bir başarısızlık yaşadı: 17 Aralık 1986'da Kazakistan'ın başkentinde isyanlar patlak verdi. Stalinist İmparatorluğun bütünlüğü siyasi terörle sağlandı. Ancak Gorbaçov buna son verirken "her taraftan başladı" dedi.

1987'den itibaren Baltık cumhuriyetleri de sömürgecilik karşıtı mücadelenin ön saflarında yer aldılar; 1989'da, Alman-Sovyet Paktı'nın 50. yıldönümü vesilesiyle halk, Stalin'in

suçlarını kınamak için gösteri yaptı. Birkaç hafta sonra benzer talepler Lviv bölgesindeki Ukraynalılar tarafından da dile getirildi.

Perestroyka'nın uyandırdığı kamuoyu tarafından tartışmanın merkezine Stalin'in mirası yerleştirildi . Halkların hakları konusunda katı bir düşünceye sahip olan Stalin, SSCB'nin iç sınırlarını “tek halk, tek cumhuriyet” ilkesine göre uygun gördüğü şekilde çizdi. Bununla birlikte, SSCB'de on beş cumhuriyette yüzden fazla halk bir arada yaşıyordu ve bu da gerçek bir milliyetler mozaïği oluşturunuyordu. Kafkasya uç örnekler sunuyor. Diğer Ermeni nüfusundan ayrılan Dağlık Karabağ Ermenileri, örneğin Azerbaycan Cumhuriyeti'nin yetkisi altında özerk bir bölgeye sahipti. Ermenilere ve Azerilere karşı karşılıklı nefret hala canlıydı ama Stalin döneminde bu kendini göstermedi. Ancak *perestroyka* döneminde kazanılan yeni özgürlük, her şeyin ya da neredeyse her şeyin ifade edilmesini mümkün kılıyor. Dağlık Karabağ'ı Azerbaycan'ın vesayetinden kurtarmak isteyen Ermeni nüfusu artan tedirginliğe kapıldı. İki toplum arasındaki gerginlik had safhaya ulaştı. Azerbaycan'ın başkentinin bir banliyösünde yaşayan Ermeni nüfusuna karşı gerçek pogromlar düzenlendi. KGB bu eylemlere yabancı değildi. Aslında ulusal sorunlar *perestroyka karşıtları tarafından* reformcuların itibarını sarsmak için kullanıldı . Aynı yıl, Kremlin liderleri gerçeklerle yüzleşti: Gorbaçov'un işaret ettiği gibi, ulusal sorunlar “büyük ölçüde hafife alınmıştı”.

Aynı zamanda krizlerin tırmanması geçmişteki hatalara bağlanıyor. Gorbaçov hâlâ durumu kurtarabileceğine inanıyordu. Ulusal çıkarları desteklemeye hazır, ancak milliyetçiliği alevlendirmeden, İmparatorluğun birliğini yavaş yavaş dönüştürerek korumanın hayalini kurdu. Gorbaçov uzlaşmayı savundu; bir yandan milletlerin kaygısıyla cumhuriyetlerin geleneklerine ve dillerine saygı göstererek; diğer yandan karar alma yetkisinin çoğunu korumaya çalışarak. Ancak ön cephedeki milliyetçiler, Baltıklar ve Kafkasyalılar çıtayı yükseltti. Durumun kontrolünü kaybettiğini anlayan Gorbaçov güç kullanmaya çalıştı. İlk olarak 7 Ocak 1991'de paraşütçüler Baltık ülkelerine müdahale etti. Teorik olarak askerlikten kaçanların zorunlu askerlikten kaçmasını önlemeleri gerekiyordu. Ancak ayın 12'sini 13'üne bağlayan gece, çoğunlukla KGB ajanlarından oluşan bir grup Vilnius televizyon binasına saldırarak 14 kişinin ölümüne neden oldu. Aynı zamanda yerel komünist partinin muhafazakarları bir “ulusal kurtuluş komitesi” kurdular. Gerçekte bu,

Sovyet İmparatorluğu'nun çöküş sürecini durdurmaya yönelik son bir girişimdi; Birlik ölçeğinde uygulanan planların tam ölçekli bir tekrarıydı. Ancak bu eylemler başarısızlığa mahkumdu. Üç Baltık cumhuriyetinin liderleri, birliklerin saldırısına direnmeye hazır kalabalığın koruması altında kendi parlamentolarına barikat kurdular. Batılı başbakanlıklar protesto etti. Artık Kremlin başkanı ile Rus reformcular arasındaki kopuş tamamlanmıştı; Rus reformcular artık Gorbaçov'u KGB'nin rehinesi olarak görüyorlardı. Demokratik muhalefetin lideri haline gelen Boris Yeltsin sözlerini esirgemedi. 19 Şubat 1991'de televizyonda canlı yayında Gorbaçov'u "halkı kandırmak ve ülkeyi diktatörlüğe sürüklemekle" suçladı ve derhal istifasını talep etti. 10 Mart'ta, 300.000 kişinin Gorbaçov'a düşman sloganlar atarak harekete geçtiği bir gösteri sırasında iddianamesine sokakta devam etti. Yeltsin, "Sovyet liderliğine savaş ilan etmenin" gerekli olduğunu söyledikten sonra kalabalıktan ayakta alkışlandı. Bu bağlamda Gorbaçov geri adım attı ve sorumlulara yaptırım uygulamadan bu darbe hazırlıkları hakkında bilgilendirilmediğini iddia etti. Baltık Devletleri yaklaşımlarında ısrar ederek bağımsızlık konusunda "kamuoyu yoklamaları" düzenlediler; Gürcistan da bağımsızlığını ilan etti. Gorbaçov daha sonra Baltık ülkelerindeki gelişmelere dair herhangi bir yanılsamaya kapılmadan İmparatorluğun en azından bir kısmını kurtarmaya çalıştı. Ancak, hükümeti tarafından SSCB'nin dokuz cumhuriyetinde "yenilikçi birliğin" sürdürülmesine ilişkin düzenlenen 17 Mart 1991 referandumunun sonuçlarına dayanarak, Sovyet İmparatorluğu'nun geri kalanı üzerinde iktidarın yeniden tesis edilmesini umuyordu. Oylamaya katılan on beş kişi ve seçmenlerin %75'i bu birlikten yanaydı.

Nisan 1991'in sonunda Gorbaçov, ilgili cumhuriyetlerin liderlerini kulübesinde topladı ve ortak bir bildiri önerdi. Anlaşmanın şartlarına göre, katılımcılar kendilerini "anayasal düzeni sağlama ve ekonomik felaket tehdidini engellemeye" adadılar. Şüpheli tavrını sürdürürken, kurulacak birliğin federasyon mu, konfederasyon mu olacağını belirtmekten kaçındı. Moskova belirli yetkileri elinde tuttu ve cumhuriyetlere özellikle ekonomik konularda geniş yetki alanları verildi. *Perestroyka* adamı, bu anlaşmanın kesin olarak 20 Ağustos 1991'de imzalanacağını umuyordu. Ancak 19 Ağustos 1991'de, Sovyet sisteminin temel direkleri olarak kabul edilen kurumların ana liderlerini bir araya getiren bir cunta tarafından bir darbe düzenlendi. : Savunma, İçişleri, KGB, Komünist Parti liderliğindeki

muhafazakar akımın desteğiyle. Gorbaçov, Kırım'ın Foros kentindeki tatil yerinde ev hapsindeyken, tanklar Moskova'ya girdi. Altmış saat sonra darbe sona erdi. Başarısızlığı, yeterince tesis edildiğinde totalitarizmin geri dönüşünü imkansız hale getiren *perestroyka*'ya ve aynı zamanda Boris Yeltsin'in kararlılığına atfedilmelidir . Direniş çağrısı yapmak için bir tanka tırmanarak kendisine özgürlüklerin savunucusu imajını kazandı ve bu imaj CNN tarafından tüm dünyaya yayınlanacak. Bu zafer aynı zamanda rakip kampın zayıflığından da kaynaklanıyor. Tüm yetkileri ve tüm silahlı kuvvetleri ellerinde bulunduran darbeciler, Moskova yakınlarındaki ikametgahı herkesin bildiği Boris Yeltsin'i birkaç gün boyunca yakalayamadı. İkincisi, yalnızca yarım düzine tank ve küçük, tamamen silahsız bir kalabalık tarafından korunan sağlam kampını savundu. Cuntanın bu kargaşası, engellemeye çalıştığı SSCB'nin dağılmasını hızlandırdı. 21 Ağustos'ta Gorbaçov, Yeltsin'in temsilcileri tarafından serbest bırakıldı ve darbe kışkırtıcıları tutuklandı.

Darbenin başarısızlığı artık durumu değiştirdi. Ertesi gün Sovyetler Birliği'nin tüm cumhuriyetleri bağımsızlıklarını ilan etti. Sovyet İmparatorluğu, 1917'deki Rus İmparatorluğu'ndan bile daha kolay bir şekilde iskambilden yapılmış bir ev gibi çöktü, çünkü lideri totaliter sistemin bazı ikincil kusurlarını, onu yok etmeden gidermeye çalıştı.

Her halükarda darbe, kader niteliğinde bir anı temsil ediyor çünkü yetmiş yıldır ayakta tutulan sistemin merkezi yapıları birkaç saat içinde çöktü. SSCB'nin acısı dört ay boyunca devam etti ve bu süre zarfında Mihail Gorbaçov gücünü yalnızca boş bir kabuk üzerinde kullandı. Daha sonra, Rus, Ukraynalı ve Belaruslu liderlerin "SSCB'nin varlığının sona erdiğini" (8 Aralık tarihli Minsk deklarasyonu) ilan etmelerinden on yedi gün sonra, 25 Aralık 1991'de Sovyetler Birliği Başkanlığı görevinden istifa etti. Yeltsin, Kremlin'in mutlak efendisi olur.

Bu, dünya tarihinde benzeri görülmemiş bir olaydı; yani iki Slav cumhuriyetinin (Ukrayna ve Beyaz Rusya) suç ortaklığıyla imparatorluktan bir imparatorluk ulusunun (bu durumda Rusya) ortaya çıkmasıydı.

Yeni bir dönem başladı. Boris Yeltsin'inki. Sekiz yıl sürecek.

Yeltsin yönetimi altında Rusya'nın sınırları, daha sonra fethedilen Sibirya hariç, 16. yüzyıldaki Moskova devletinin sınırlarını andırıyordu . Ancak aynı zamanda iletişim sistemi, gaz ve petrol boru hatları ağı ve ekonomik bağlar da korunmuştur. Siyasi yapıları ortadan kalkmış olsa bile Stalin'in mirası sağlam bir şekilde yerinde kaldı.

21. yüzyılın şafağında Rusya kendini arıyor.

Mart 2000'de cumhurbaşkanı seçilen Putin, ulusal felaketi önlemek için tek bir panzehiri savundu: komünizm sonrası kaosu yok ettiği devlet yapılarının yeniden canlandırılması. Rusya cumhurbaşkanı ülkeyi yedi süper bölgeye ayırarak devleti güçlendirmeye çalıştı. Ayrıca SSCB'nin eski cumhuriyetlerini Moskova için "hayati çıkarların alanı" olarak görüyor.

Putin, planlarını dayatmak için bilinçli olarak Rusya'nın parçalanma tehdidini savurdu ve ülkeyi yerel mafya ve oligarklar tarafından yönetilen bir dizi ada olarak sundu. Ancak yaklaşımı, bir KGB memuru olarak geçmişinin izlerini taşıyor: basını engelliyor, hedefleri belirliyor ve bu hedeflere ulaşmak için her yola başvuruyor. Böylece Rusya bir nevi "kontrollü demokrasi" içinde yaşamaya başladı.

Devlet Rusya'da nasıl bir rol oynadı? Orada demokratik kurallara saygı duyuldu mu? Rusya, SSCB'nin en azından kısmen yeniden yapılandırılmasını amaçlayan neo-emperyal eğilimlerle mi damgalandı? Başkan Putin'in 2000'den 2008'e kadar görevde olduğu iki dönem boyunca yanıtladığı sorular bunlardı.

Putin'in dönemine SSCB mirasına dönüş damgasını vurdu. Çerçevesi, her totaliter ülkede olduğu gibi, gizli polisi KGB'ydi. Sistem çöktüğünde ikincisi kaldı. FSB (Rus gizli servisleri) sonunda KGB'nin kıyafetlerini giydi.

Vladimir Putin şunları söyledi: "Sovyetler Birliği'nin çöküşü 20. yüzyılın en büyük jeopolitik felaketi idi . Rus halkı için bu gerçek bir trajediydi. On milyonlarca yurttaşımız kendilerini Rusya sınırlarının dışında buldu. Üstelik parçalanma salgını Rusya'nın kendi içinde de yayıldı. »

Putin'e göre, yeni Rus ulusal kimliği, bir şekilde Sovyet kimliğiyle seyretilmiş ve ana kaynağını 'Devlete' bağlılıktan alan, imparatorluk kuran bir halkın - önce Rus, sonra Sovyet -

kimliğidir. Bu fikrin özü , güçlü bir merkezi iktidar, etkili bir veraset mekanizması ve fiili devlet haline gelen ortodoksluk yoluyla nüfuzla işaretlenmiş güçlü bir liderin varlığıyla karakterize edilen bir devlet örgütlenmesi biçimi olan ¹⁹. yüzyılın ortalarından itibaren köklerini aldı. Sovyet sonrası Rusya'nın ideolojisi.

Totaliter sistemin suçlarının boyutu hiçbir zaman anlaşılmadı; Putin bu nedenle tarihsel sürekliliği inşa etmek için hem Çarlık geçmişini hem de Sovyet geçmişini rehabilite etti.

Bu nedenle, uzman halkla ilişkiler danışmanlarına güvenerek, oligark avının yanı sıra, Stalin'den miras kalan, özellikle de "kale veya kuşatılmış kale" olarak bilinen, halkın içgüdüsel kompleksine ilişkin korkuları yansıtan, oligarkların korkularını yansıtan fobileri kullandı. Dışarıdan gelen düşman güçlerle karşı karşıya kalan Ruslar, bu durumda Çeçenler, NATO vb. Bu süreç, Vladimir Putin döneminde Sovyet marşının yeniden canlandırılması, KGB'nin yüceltilmesi, tarihin Stalinist versiyon lehine yeniden yazılması ve bu konuda ders vermekle suçlanan Batı'nın yanı sıra basının da engellenmesiyle ivme kazandı. Demokrasiyi zayıflatma gizli amacı ile Moskova'ya.

Putin döneminde ekonomik performansın ana kaynakları petrol ve gazdı. (Rusya küresel gaz rezervlerinin %17'sini kontrol ediyor).

Uluslararası ilişkiler alanında Rusya, gaz silahını savurarak ve kendisini Orta Asya'nın otoriter rejimleriyle ilişkilendirerek eski nüfuzunu yeniden kazanmaya çalıştı. Kremlin, tüm dış cephelerde 1991'deki çöküşün ve daha sonra Ukrayna ve Gürcistan'da etkisini azaltan demokratik devrimlerin yarattığı aşağılanmayı unutmaya kararlı.

Büyük oyuncular

NDROPOV'da Yuri (Nagoutsкая, Stavropol Bölgesi 1914 - Moskova 1984)

Su Taşımacılığı Enstitüsü mezunu olup, İkinci Dünya Savaşı öncesinde Komsomol'da (Sovyet Komünist Gençlik Örgütü) çeşitli liderlik pozisyonlarında bulunmuştur. SSCB'nin Macaristan'daki Olağanüstü ve Tam Yetkili Büyükelçisi (1953-1957); KGB Başkanı ve Ordu Generali (1967-1982); CPSU merkez komitesinin genel sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyeti praesidiumunun başkanı (1982-1984).

B EREZOVSKI , Boris (Moskova 1946 – Ascot 2013)

Moskova Elektronik ve Bilişim Enstitüsü'nden mezun oldu. SSCB Kontrol Bilimleri Enstitüsü Araştırmacısı, Rusya Bilimler Akademisi'nin ilgili üyesi (1969-1987). LogoVAZ holding, AVVA, AvtoVAZ, United Bank vb. dahil olmak üzere bir dizi güçlü ticari ve bankacılık yapısıyla doğrudan bağlantılıdır. Rus kamu televizyonunun (ORT) başkan yardımcısı. 1997-1999'da Rusya Güvenlik Konseyi'nin sekreter yardımcısı ve BDT'nin idari sekreteri oldu.

B ORODIN , Pavel (Chakhounia, Gorki bölgesi 1946)

Moskova Jeoloji Enstitüsü'nden mezun oldu. Yakutsk İcra Komitesi Başkanı (1990-1993); başkanlık idaresi genel müdürü (1993-2000); Rusya-Belarus Birliği Devlet Sekreteri (2000).

B REJNEV , Leonid (Dneprodzerzhinsk 1906 – Moskova 1982)

Parti organlarında birçok üst düzey görevde bulundu. Güney Cephesi siyasi idare başkan yardımcısı, 18. Ordu siyasi daire başkanı , Ukrayna cephesinde ⁴. Ordu siyasi idare başkanı (1941-1945); korgeneral (1953); Sovyetler Birliği Mareşali (1977). Ekim 1964'ten itibaren CPSU'nun genel sekreterliğine atandı. 1977'de SSCB Yüksek Sovyeti praesidiumunun başkanı oldu.

E LTSIN , Boris (Butka, Sverdlovsk bölgesi 1931 – Moskova 2007)

Sverdlovsk Politeknik Enstitüsü inşaat mühendisliği fakültesi mezunu olup bölgesel parti aygıtında önemli görevlerde bulundu. Moskova Şehri Parti Komitesi Birinci Sekreteri (1985-1987). 1989'da SSCB Halk Temsilcileri Kongresi'ne üye seçildi. 1990-1991'de RSFSR Yüksek Sovyeti'nin başkanıydı ve 1991-1999'da Rusya Federasyonu'nun başkanıydı.

GORBATCHEV , Mikhail (Privolnoye , Stavropol bölgesi 1931)

Moskova Devlet Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Stavropol Ziraat Enstitüsü İktisadi Bilimler Fakültesi'nden mezun oldu. CPSU'nun Stavropol bölge komitesinin birinci sekreteri (1970-1978); CPSU sekreteri (1978-1985); SBKP genel sekreteri (1985-1991); SSCB Başkanı (1990-1991). Uluslararası Vakfın Başkanı (Gorbaçov Vakfı).

Ben OUMAÇEV , Valentin (Perm 1957)

Moskova Devlet Üniversitesi Gazetecilik Fakültesi'nden mezun oldu. *Moskovsky Komsomolets* ve *Komsomolskaya Pravda* gazetelerinin muhabiri . Boris Yeltsin'in medya ilişkileri danışmanı (1996-1997); başkanlık idaresinin başı (1997-1999).

K ORJAKOV , İskender (Moskova 1950)

KGB Dokuzuncu Müdürlüğü'nde çalıştı. Cumhurbaşkanlığı güvenlik servisi başkanı (1993-1996); Korgeneral.

K RIOUTCHKOV , Vladimir (Tsaritsyn [hareket Volgograd] 1924 – Moskova 2007)

Sovyet Dışişleri Bakanlığı Diploması Akademisi'nden mezun oldu. KGB Başkanı, ordu generali (1988-1991). Ağustos 1991'de olağanüstü hal komitesi üyesi olduğu için tutuklandı. Şubat 1994'te Devlet Duması'nın bir kararnamesi ile affedildi.

M EDVEDEV , Dmitri (Leningrad 1965)

Rusya hükümetinin ilk başkan yardımcısı, Mart 2008'de Rusya Federasyonu başkanlığına seçildi. 7 Mayıs'ta resmen göreve başlayarak, artık taşıyamayacak olan selefi Vladimir Putin'i hükümetin başkanlığına atadı. iki dönem üst üste görevini bıraktı.

Liberalizm ve teknolojiye odaklanan bir politikaya öncülük ederek, 2012 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kendi yararına bir kenara çekilse bile, başbakanından uzaklaşmayı başardı. Buna karşılık Vladimir Putin geri döndüğünde Mayıs 2012'de Hükümet Başkanı seçildi. Rusya Federasyonu Başkanı pozisyonuna geçti.

N EMTSOV , Boris (Soçi 1959)

Nizhni-Novgorod Valisi (1991-1997); Sosyal politika ve konut ve toplumsal hizmet reformundan sorumlu Başbakan Yardımcısı (1997-1998).

N ICOLAS II (Tsarskoye Selo 1868 – Yekaterinburg 1918)

1894'ten 1917'ye kadar Rusya'nın son çarı. Mart 1917'de kardeşi Mikhail'in lehine tahttan çekildi. 16 Temmuz 1918'i 17 Temmuz'a bağlayan gece ailesiyle birlikte öldürüldü.

PRIMAKOV , Evgeni (Kiev 1929)

Moskova Doğu Çalışmaları Enstitüsü'nden mezun oldu. *Pravda'da* Ortadoğu muhabiri olarak çalıştı (1962-1970); CPSU politbüro yedek üyesi (1985-1990); dış istihbarat servisi başkanı, ardından Dışişleri Bakanı (1991-1996); Rusya Federasyonu Başbakanı (1996-1999).

R ASPUTIN , Grigori (Pokrovskoye, Tobolsk eyaleti 1864 veya 1865 – Petrograd 1916)

Bir “şifacı” ve “kahin” olarak ün yapmıştı. Hemofili hastası olan Çar II. Nicholas'ın varisini tedavi etti ve İmparatoriçe Alexandra Fedorovna'nın sınırsız güvenini kazandı. 17 Aralık 1916 gecesi öldürüldü.

SOBTCAK , Anatoli (Çita 1937 – Svetlogorsk 2000)

Anatoly Sobchak çocukluğunun bir kısmını Kokand'da, ardından gençliğini Taşkent'te geçirdi. 1956'da Leningrad Hukuk Fakültesi'ne girdi, ardından Stavropol'de avukat olarak çalıştı. 1962'de Leningrad'a döndü ve burada yeni Rus siyasi seçkinlerinin çoğunun geldiği hukuk fakültesinde ders verdi. Bu seçkinlerin en seçkin temsilcileri,

Vladimir Putin veya Dmitri Medvedev gibi Anatoli Sobchak'ın eski öğrencileri ve işbirlikçileridir.

Rostropovich'in bir arkadaşı, Kasım 1997'den Temmuz 1999'a kadar kalp sorunlarının tedavisini aramak ve yeni vali Vladimir Yakovlev'in maiyetinin onu zimmete para geçirmekle suçladığı Saint Petersburg'daki halefinin zararlı ortamından kaçmak için Paris'te kaldı. . Sorbonne'da kurslar veriyor. Kasım 1999'da tüm şüphelerden aklandı.

Aynı yılın Aralık ayında Yabloko partisi etiketiyle katıldığı parlamento seçimlerinde yenilgiye uğradı.

19-20 Şubat 2000 gecesi Kaliningrad bölgesindeki Svetlogorsk'taki bir huzurevinde kalp krizinden öldü. Saint Petersburg'daki Saint Nicholas mezarlığına gömüldü. Vladimir Putin, akıl hocasının yarı ulusal cenazesine katıldı ve burada ilk kez televizyonda aşırı duygulanmış halde görüldü.

T CHERNOMYRDIN , Viktor (Orenburg bölgesi 1938 – Moskova 2010)

Kuibyshev Politeknik Enstitüsü'nden mezun oldu. SSCB Gaz Endüstrisi Bakan Yardımcısı (1982-1985); SSCB Gaz Endüstrisi Bakanı (1985-1989); Gazprom'un başkanı (1989-1992); Başbakan (1992-1998).

T CHOUBAİS , Anatoli (Minsk bölgesi 1955)

Leningrad Ekonomi Mühendisliği Enstitüsü'nden mezun oldu. Leningrad İcra Komitesi Birinci Başkan Yardımcısı, St. Petersburg Belediye Başkanı Ekonomik Baş Danışmanı (1990-1991); Devlet Mülk Yönetimi Devlet Komitesi Başkanı (1991-1996); başkanlık idaresinin başı (1996-1997).

Y AVLINSKI , Gregori (Lviv 1952)

Moskova'daki Plekhanov Ulusal Ekonomi Enstitüsü'nden mezun oldu. SSCB Ekonomik Reform Komisyonu Devlet Bakanlar Konseyi Ekonomik Reform Dairesi Başkanı (1989-1990); RSFSR Bakanlar Kurulu başkan yardımcısı, Devlet Ekonomik Reform Komisyonu başkanı (1990).

Kronoloji

1918'de kaldırılana kadar Jülyen takviminde verilmiştir .

1879 Daha sonra “Koba”, daha sonra “Stalin” (çelik adam) olarak anılacak olan Joseph Djougashvili'nin Gori'de (Gürcistan) doğumu. Babası ayakkabıcıdır.

1880

5 Khalturin'in Alexander II'ye saldırısı (Kışlık Saray'da bomba patlaması).

Şubat

1881

Mart'ın 1'i _ Alexander II'nin Popülistler tarafından öldürülmesi.

1881-1894 İskender III'ün

4 saltanatı.

1887

Mart'ın 1'i Saint Petersburg'da III.Alexander'a saldırı girişiminde bulunuldu. Vladimir _ Ulyanov'un (gelecekteki Lenin) ağabeyi Alexander Ulyanov da işin içindeydi.

189 Trans-Sibirya Demiryolu'nun inşaatı başlıyor.

1

1891-199 Fransız-Rus ittifakı.

3

189 Stalin, Gürcistan'ın başkenti Tiflis'teki (şimdiki Tiflis) Ortodoks ilahiyat okuluna kabul

4 edildi. Beş yıl sonra kovuldu ve saklandı.

1894-191 Nicholas II'nin

7 saltanatı.

1896

Mayı Khodynka felaketi (Moskova'da II. Nicholas'ın taç giyme kutlamaları sırasında trajik
s kalabalık hareketleri).

Ekim Nicholas II Fransa'ya resmi ziyarette.

1905 Rus-Japon Savaşı.

Ocak İlk Rus Devrimi.

7-8 Ocak Saint Petersburg'da genel grev.

9 Ocak "Kızıl Pazar": Polis ve ordu, Kışlık Saray'ın önünde düzenlenen büyük barışçıl
gösteriye ateş açtı.

14-25 Potemkin kruvazörünün isyanı .

Haziran

25 Ağustos Rusya ile Japonya arasında Portsmouth Barış Antlaşması.

7 Ekim Rusya'da genel grev.

13 Ekim St. Petersburg Sovyeti'nin ilk toplantısı.

17 Ekim Çar II. Nicholas'ın siyasi özgürlükler ve yasama Devlet Duması'nın toplanması yönündeki manifestosu.

1917

3 Mart Nicholas II'nin tahttan çekilmesi.

5 Mart Geçici hükümetin kurulması.

Haziran Rusya'nın güney cephesindeki taarruzu başarısızlıkla sonuçlandı.

5 Temmuz Kerensky Konsey Başkanı olur.

Ağustosun Kızıl Muhafızlar tarafından kontrol altına alınan General Kornilov'un karşı-devrim girişimi.

14 Eylül Cumhuriyetin İlanı; Kerensky bir yönetim kurulunun başına geçer.

25 Ekim Bolşeviklerin önderliğinde darbe.

27 Ekim Lenin'in başkanlığında Halk Komiserleri Konseyi'nin kurulması; barış ve karayla ilgili kararnameler. Stalin Milliyetlerden Sorumlu Halk Komiseri olarak atandı.

1918

5 Ocak Seçilmiş Kurucu Meclisin Petrograd'daki toplantısı.

6 Ocak Kurucunun Feshi.

15 Ocak Kızıl Ordu'nun eğitimi.

1/14 Şubat - Gregoryen takviminin kabulü.

18 Şubat Avusturya-Almanya'nın Sovyet Rusya'ya saldırısı.
3 Mart Almanya ile ayrı barış (Brest-Litovsk Antlaşması).
10-11 Mart Sermayenin Petrograd'dan Moskova'ya transferi.
Mart Nisan Murmansk'taki Bolşevik karşıtı Müttefik Seferi Kuvvetleri.
Nisan Vladivostok'taki Japon ve İngiliz seferi kuvvetleri.
25 Mayıs Çek Seferi Kuvvetlerinin karşı-devrimci ayaklanması.
8 Haziran Samara'nın beyaz birlikler tarafından ele geçirilmesi.
28 Haziran Sibiry'a'da karşı-devrimci bir geçici hükümetin kurulması.
4-10 Temmuz Beşinci ^{Tüm} Rusya Sovyetleri Kongresi, ilk Sovyet Anayasasını kabul etti.
2 Ağustos İngiliz-Amerikan-Fransızların Arkhangelsk'e çıkarılması.
30 Ağustos Lenin'e saldırı.

192 Lenin'in ölümü. Devrimin lideri partiye yazdığı bir mektupta "Stalin'in atılmasını,
4 çünkü onun hataları kabul edilemez" önerisinde bulundu.

1924-195 Stalin Sovyetler Birliği'ni yönetiyor.

3

192 Elli yaşındaki Stalin, SSCB'nin mutlak efendisidir. Bu, kulaklara karşı şahsiyet
9 kültürünün ve terörün başlangıcıdır.

1937-19 Büyük Terör. Orada bir buçuk milyondan fazla Sovyet karşıtı unsur öldürüldü
38 veya çalışma kampına gönderildi.

194 "Barbarossa" Harekatı. 1939'da imzalanan anlaşmayı bozan Hitler, 22 Haziran'da
1 SSCB'ye saldırdı. Aralık ayında Almanlar Moskova'nın kapılarındaydı.

194 Stalingrad'da kazanılan zafer, ardından Kursk, savaşta dönüm noktaları. Aynı yıl
3 Stalin'in en büyük oğlu Yakov bir esir kampında vuruldu.

194 Yalta Konferansı. Stalin, Churchill ve Roosevelt dünyayı paylaşıyor ve BM'yi kurmaya
5 karar veriyor. Büyük kazanan Stalin Doğu Avrupa'yı ele geçirdi.

194 Prag darbesi. Komünistler Çekoslovakya'da iktidarı ele geçirdi. Aynı yıl Sovyetler
8 Berlin'i abluka altına aldı.

195 Stalin'in ölümü. Dört gün süren ıstırapın ardından 5 Mart Perşembe günü saat
3 21.50'de Moskova yakınlarındaki kulübesinde öldü. Cenazesi görkemli.

1953-196 Kruşçev Sovyetler Birliği'ni yönetiyor.

4

195 20. Kongresi öncesinde, Stalinizmin bazı suçlarını ve kişilik kültünü kınadı.

6

1964-198 Brejnev Sovyetler Birliği'ne liderlik ediyor.

2

1979

Aralı Sovyet ordusunun Afganistan'a müdahalesi.

k

198

5

Mart SBKP'nin genel sekreteri Gorbaçov *perestroyka*'yı *başlattı* .

1988-198 Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesi.

9

198 SSCB'de çoklu aday

9 seçimleri.

199 SSCB'de başkanlık rejiminin kurulması.

0

Mart Gorbaçov, Halk Temsilcileri Kongresi tarafından Birliğin başkanı seçildi.

1991

Haziran Yeltsin Rusya Federasyonu başkanlığına seçildi.

Leningrad sakinleri şehirleri için Saint Petersburg adını almayı seçtiler.

19-21 Başkan Gorbaçov'a karşı muhafazakar darbe girişimi.

Ağustos

Aralık SSCB'nin ortadan kaybolması.

1996

Haziran Yeltsin yeniden Rusya Federasyonu Başkanı seçildi.

200

0

Mart Putin Rusya Federasyonu başkanlığına seçildi.

200 Medvedev'in Rusya Federasyonu Başkanı seçilmesi. Putin Başbakan olarak atandı.

8

201 Putin'in yeniden başkan seçilmesi.

2

Kaynakça

Bir DJOUBEÏ (Alexeï), *Kruşçev'in gölgesinde* , Yuvarlak Masa, Paris, 1989.

A LBATS (Evguenia), *Saatli Bomba, KGB'nin hayatta kalmasının araştırılması* , Plon, Paris, 1995.

MALRIK'e (Andreï): *Sovyetler Birliği 1984'te hayatta kalacak mı?* , Fayard, Paris, 1970.

A NDREW (Christopher), M ITROKHIN (Vasili), *Kılıç ve Kalkan: Mitrokhin Arşivi ve KGB'nin Gizli Tarihi* , Basic Books, New York, 1999.

B ARRON (John), *KGB: Sovyet Gizli Ajanlarının Gizli Çalışması* , Bantam Books, New York, 1974.

B ERIA (Sergo), *Beria, babam* , Plon, Paris, 1999.

B ESANÇON (Alain), *Bir Spektrumun Anatomisi* , Calmann-Lévy, Paris, 1994.

B LANC (Hélène), L ESNIK (Renata), *Russian Evil* , L'Archipel, Paris, 2000.

BOUKOVSKY (Vladimir), *Moskova'da Karar* , Laffont , Paris, 1995.

C ARRÈRE D' E NCAUSSE (Hélène), *Parçalanmış İmparatorluk, SSCB'deki ulusların İsyanı* , Flammarion, Paris, 1978.

–, *El Konulan Güç, SSCB'de Hükümdarlar ve Yönetilenler* , Flammarion, Paris, 1980.

C HENTALINSKI (Vitali), *Les Surprises de la Lubyanka* , Laffont, Paris, 1997.

C HERBARCHINE (Leonid), *Rouska Moskvı* , Tsentr-100, Moskova, 1992.

C HURCHILL (Winston), *Sonrası* , Macmillan & Co, Londra, 1941.

COULLOUDON (Virginia), *Sovyetler Birliği'nde Mafya* , Lattès , Paris, 1990.

DAIX (Pierre) , *Nomenklatura'nın Gelişi* , Complexe, Paris, 1982.

D JILAS (Milovan), *Yeni Sınıf: Komünist Sistemin Bir Analizi* , Praeger, New York, 1957.

E LTSINE (Boris), *Sonuna kadar!* , Presses Pocket, Paris, 1991.

–, *Usturanın Kıyısında* , Albin Michel, Paris, 1994.

–, *Anılar* , Flammarion, Paris, 2000.

GATES (Robert), *Gölgelerden* , Simon & Schuster, New York, 1996.

GORBATCHEV (Mikhaïl), *Perestroika , Ülkemize ve dünyaya yeni bakışlar* , Flammarion, Paris, 1987.

–, *Anılar* , Le Rocher, Monako, 1997.

G RATCHEV (Andreï), *Rusya İstisnası, Stalin öldü mü?* , Le Rocher, Monako, 1997.

G ROMYKO (Andreï), *Anılar* , Belfond, Paris, 1989.

G UETTA (Bernard), *Kaplumbağaya Övgü* , Hachette, Paris, 1991.

H ELLER (Michel), *Makine ve Çarklar, Sovyet İnsanın Oluşumu* , Calmann-Lévy, Paris, 1985.

K ENNAN (George), *Nükleer Yanılsama: Atomik Çağda Sovyet-Amerikan İlişkileri* , Pantheon Books, New York, 1983.

K ERVOKOV (Vyacheslav), *Taïnyî kanal* , Gueïa, Moskova, 1997.

K LEBNIKOV (Paul), *Kremlin'in vaftiz babası* , Harcourt, New York, 2000.

K ORJAKOV (İskender), *Boris Yeltsin: ot rassveta do zakata* , Interboug, Moskova, 1988.

KOSTINE (Sergueï), *Bonjour, Elveda* , Laffont, Paris, 1997.

K RIOUTCHKOV (Vladimir), *Litscnoye delo* , Moskova, 1997.

L APORTE (Pierre), *Okhrana Tarihi* , Payot, Paris, 1936.

L AURENT (Éric), *Çöküş* , Olivier Orban, Paris, 1992.

L ECOMTE (Bernard), *Bunker, Yirmi yıllık Fransız-Sovyet ilişkileri* , Lattès, Paris, 1994.

L ESNIK (Renata), B LANC (Hélène), *Tüm Mafyaların İmparatorluğu* , Presses de la Cité, Paris, 1996.

L ORRAIN (Pierre), *Vladimir Poutine'in Gizemli Yükselişi* , Le Rocher, Paris, 2000.

L OUPAN (Victor), *Le Défi russe* , Les Syrtes, Paris, 2000.

M EDVEDEV (Roy), *Stalinizm: kökenler, tarih, sonuçlar* , Le Seuil, Paris, 1972.

–, *Stalin ve Stalinizm* , Albin Michel, Paris, 1979.

M ODINE (Iouri), *Cambridge Yoldaşlarım* , Laffont, Paris, 1994.

P ALAJTCHENKO (Pavel), *Gorbaçov ve Şevardnadze ile Yıllarım: Bir Sovyet Tercümanının Anıları* , Pennsylvania State University Press, 1997.

P OPOV (Gavriil), *Ne yapmalı? Rusya için projem* , Belfond, Paris, 1992.

PUTIN (Vladimir) (G UEVORKIAN N., T IMAKOVA N. ve K OLESNIKOV A. ile birlikte), *Ot pervogo lita. Rasgovory'nin Vladimirom Putiny'm'i* , Vagrius, Moskova, 2000.

R OCHE (François), *Yüzyılın Saldırısı* , Le Seuil, Paris, 2000.

S OKOLOFF (Georges), *Yoksul Güç* , Fayard, Paris, 1993.

S OLJENITSYNE (Alexandre), *Meşe ve Buzağı* , Le Seuil, Paris, 1975.

S OUDOPLATOV (Pavel), *Özel Görevler* , Le Seuil, Paris, 1994.

T CHERNAÏEV (Anatoli), *Chest' let s Gorbachevym* , Progress, Moskova, 1993.

T HOM (Françoise), *Gorbaçov Anı* , Hachette, "Pluriel" koleksiyonu, Paris, 1989.

T IKHONOV (Nikolai), Sovyet Ekonomisi: başarılar, sorunlar, beklentiler , Novisti, Moskova, 1983.

T ROYAT (Henri), *Raspoutine* , Flammarion, Paris, 1996.

V ADROT (Claude-Marie), *Rusya nereye gidiyor?* , Birinci, Paris, 1996.

Y AKOVLEV (İskender), *Vospominania* , Varguiious, Moskova, 2000.

Z İNOVIEV (Alexandre), Bir Adamın Çok Fazla İtirafları , Orban, 1990.

Büyülü yerlerin ve kaderlerin romanı

Vladimir Fedorovsky'nin yönettiği koleksiyon

Zaten yayınlandı:

Olağandışı Rusya'nın Romanı , Vladimir Fyodorovski.

Saint Petersburg Romanı , Vladimir Fédorovski, Avrupa Ödülü.

Le Roman du Kremlin , Vladimir Fédorovski, Yılın En İyi Belgesi ödülü, Louis-Pauwels ödülü.

Atina Romantizmi , Marie-Thérèse Vernet-Straggiotti.

Konstantinopolis'in Romantizmi , Gilles Martin-Chauffier, Renaudot ödüllü makale.

Şangay Romantizmi , Bernard Debré, Ahlak ve Siyasal Bilimler Akademisi ödülü.

Berlin'in Romantizmi , Daniel Vernet.

Odessa Romanı , Michel Gurfinkiel.

Sevilla Romantizmi , Michèle Kahn, Benveniste ödülü.

Viyana Romantizmi , Jean des Cars.

İkonun Muhteşem Tarihi , Tania Velmans.

Tanrı Gascon mu?, Christian Millau.

Saxe'nin Romantizmi , Patricia Bouchenot-Déchin.

Malta'nın Muhteşem Tarihi , Didier Destremau.

Hollywood Romanı , Jacqueline Monsigny ve Edward Meeks.

Chambord'lu Romalı , Xavier Patier, Miras Ödülü.

Doğu Ekspresinin Romantizmi , Vladimir F  dorovski, Andr  -Castelot   d  l  .

Budapeşte Romantizmi , Christian Combaz.

Ben kalenin prensesi Janine Boissard olacağım.

Gizli yollarım , Jacques Pradel.

Prag'ın Romantizmi , Herv   Bent  geat.

Toledo'nun Romantizmi , Bernard Brigouleux ve Mich  le Gayral.

  talya'nın Sıradışı Romanı , Jacques de Saint-Victor.

Cannes Film Festivali'nin Romanı , Jacqueline Monsigny ve Edward Meeks

Elvis'in A  klarının Romantizmi , Patrick Mah  .

Burgundy'nin Romantizmi , François C  s  ra.

Rio'nun Romantizmi , Axel Gyld  n.

Polonya'nın Romantizmi , Beata de Robien.

Efsanevi Trenlerin Muhte  sem Hikayeleri , Jean-Paul Caracalla.

Venedik A  kları , Gonzague Saint Bris.

Tuileries'in Gizemi , Bernard Spindler.

Zaferin Romantizmi , Bertrand de Saint-Vincent.

Quebec Romantizmi , Daniel Vernet.

68 Mayıs Romanı , Jean-Luc Hees.

İsrail'in Romantizmi , Michel Gurfinkiel.

Brüksel Romantizmi , José-Alain Fralon.

Pekin Romanı , Bernard Brizay.

Obama, Yeni Amerika'nın Romanı, Audrey Claire.

Çalı Yollarımın Romanı , Jean-Pierre Fleury.

Çöl Romanı , Philippe Frey.

Bir Piyanistin Romanı , Mikhail Rudy.

Brittany'nin Romantizmi , Gilles Martin-Chauffier.

Madrid'in Romantizmi , Philippe Nourry.

Küba'nın Romantizmi , Louis-Philippe Dalember.

Marakeş'in Romantizmi , Anne-Marie Corre.

Meksika Romanı , Babette Stern.

Gizli Vatikan'ın Romantizmi , Baudouin Boallert ve Bruno Bartoloni.

Nice'in Romantizmi , Jean Siccardi.

Saint-Tropez'in Romantizmi , Nicolas Charbonneau.

Hollywood'un Aşkları , Pierre Lunel.

Kanalı Geçişin Büyük Destanı , Albéric de Palmaert.

Fransız Şarkısının Romantizmi , David Lelait-Helo.

Kral Bahçesinin Romantizmi , Philippe Dufay.

Slav Ruhunun Romanı , Vladimir Fedorovski.

Kurdun Romantizmi , Claude-Marie Vadrot.

Hindistan'ın Sıradışı Romanı , Catherine Golliau.

Fransız Sinemasının Romanı , Dominique Borde.

Belgrad Romantizmi , Jean-Christophe Buisson, Karić Vakfı Ödülü 2010.

Tolstoy'un Romanı , Vladimir Fyodorovski.

Roma'nın Sıradışı Romantizmi , Jacques de Saint Victor.

Saygon Romanı , Raymond Reding.

Napolyon III, Christian Estrosi ve Raoul Mille'nin Romantizmi .

Biarritz'in Romalı , Sylvie Santini, Trois Couronnes ödülü 2010.

Doğunun Sıradışı Romantizmi , Bernard Saint Bris.

Genelevlerin Romantizmi , Nicolas Charbonneau ve Laurent Guimer.

Sissi'nin Romantizmi , Elisabeth Reynaud.

Denizcilerin Romantizmi , Laurent Méré.

Provence'in Romantizmi , Jean Siccardi.

Hemingway'in Romanı , Gérard de Cortanze.

Papaların Romantizmi , Bernard Lecomte.

Tarihin Gizli Ölümünün Romanı , Philippe Charlier.

Mont Saint-Michel Romanları , Patrice de Plunkett.

Louisiana'nın Romantizmi, Jacqueline Monsigny ve Edward Meeks.

Casus Romanı , Vladimir Fedorovski.

Evrensel Yahudinin Romanı , Elena Bonner, André Glucksmann.

Rasputin'in Romanı , Vladimir F  dorovski, tarihi roman 2012 dalında Palatine Grand Prix'si.

Maceracıların Romantizmi , François C  r  sa.

Kızıl Yüzyılın Romanı , Alexander Adler, Vladimir Fedorovski.

  lys  e'nin Yeni Romanı , François d'Orcival.

Suriye Romantizmi , Didier Destremau, Christian Sambin.

Solun Romanı , Herv   Bent  geat.

Korsika Romanları , Ang  le Paoli, Paul-François Paoli.

Londra Romanı , Nelson Monfort.

Rock'ın Romantizmi , Nicolas Ungemuth.

Mississippi. Amerika'nın nehir romanı , Bernard Brigouleix, Mich  le Gayral.

Parf  m  n Romantizmi , Pascal Marmet.

  arların Romantizmi , Vladimir Fedorovski.

, Nelson Monfort'un romanı .

Tanrının Kahramanlarının Romantizmi , Louis Daufresne.

Charlotte Corday'in Romanı , H  l  ne Maurice Kerymer.

Demir Maskenin Romanı , Michel Ruffin.

Perestroyka'nın Romanı , Vladimir Fyodorovsky.

Almanya'nın Romantizmi , Michel Meyer.

Jean Cocteau ya da ip cambazı Dominique Marny'nin romanı .

Kudüs Romantizmi , Tania Velmans.

Lübnan'ın muhteşem tarihi , Didier Destremau.

Kahvenin Romanı , Pascal Marmet.

Casusların Romantizmi , Vladimir Fédorovski.

Marcel Pagnol, başka bir bakış , Karin Hann.

Loire'in Romantizmi , Pierre-Édouard Deldique.

İçindekiler

[Aynı yazardan](#)

[Telif hakkı](#)

[karşılaşma](#)

[Tarihsel etkiler](#)

[Kirov'un suikastı](#)

[Leningrad Kuşatması](#)

[Saint Petersburg'un hayaletleri](#)

[Küçük adam](#)

[Gençlik yılları: Kruşçev'den Brejnev'e](#)

[Düşünce lideri](#)

[KGB'li adam](#)

[Gorbaçov yılları](#)

[KGB gücüne tutunuyor](#)

[Doğu Almanya'da casusluk](#)

[Başarılı bir yeniden dönüşüm](#)

[Komünizmin sonu](#)

[Komünizm sonrası ilk yıllar](#)

[Yeltsin'li yıllar](#)

[“Milyarder seçildim”](#)

["Putin'in yöntemi"](#)

[Yeltsin yönetimi](#)

[Gizli servislere geri dön](#)

[Para, ağlar ve yolsuzluk](#)

[Erkeklerin özelleştirilmesi](#)

[Kremlin'in vaftiz babası](#)

[Karanlığın ordusu](#)

[Yüce güç için düello](#)

[Çeçenistan](#)

[Putin'in Yükselişinin Gizli Tarihi](#)

[Siyasi destek](#)

[Çoğul bir adam](#)

[Çar ve Boyarlar](#)

[Korkularla oynamak](#)

[Kursk trajedisi](#)

[Putin ve Soljenitsin](#)

[Putin özel görüşmede](#)

[Putin'in şansı](#)

[Dostane bir boşanma](#)

[Putin'in politikalarını tahmin etmek](#)

[Düşmanları kırın](#)

[Putin'in sistemi](#)

[Uluslararası politika perspektifleri](#)

[Etkiyi yenile](#)

[Korku geri döndü](#)

[Putin'e göre Rusya](#)

[Ukrayna](#)

[Kırım](#)

[Rus ruh halleri](#)

[Putin ve tarih](#)

[Putin ve jeopolitik](#)

[Almanya "itici ülke" olarak](#)

[Taht ve sunağın ittifakı](#)

[Putin ve muhalefet](#)

[Putin Rusya'nın liderleri arasında nasıl yer alıyor?](#)

[Ekler](#)

[Bazı kriterler](#)

[Büyük oyuncular](#)

[Kronoloji](#)

[Kaynakça](#)

[Büyülü yerlerin ve kaderlerin romanı](#)